

občina krško

LETQ VI.

ŠTEVILKA 16

23. DECEMBER 1985

NAS' GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

DOBRI REZULTATI KRVODAJALSKIH AKCIJ

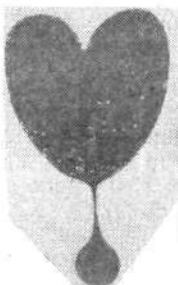
Občinski odbor Rdečega križa je zadovoljen z izdiom letošnjih krvodajalskih akcij, saj je njihov načrt odvzemov krvi uresničen 107-odstotno. Tako je bilo lani opravljenih 1584, letos pa 1606 odvzemov.

Od 71 osnovnih organizacij sindikata v OZD, TOZD in skupnostih so dosegle v redni krvodajalski akciji najboljše rezultate naslednje:

1. Gozdno gospodarstvo	200%
Kostanjevica	
2. Rudnik rjavega premoga	190%
Senovo	
3. TES Brestanica	169%
4. Lipa Kostanjevica	122%
5. Papirkonfekcija Krško	101%
6. Metalna Senovo	100%
7. Lisca Senovo	96%
8. Termoelektrarna Brestanica	87%
9. Iskra Kostanjevica	82%
10. SOP Krško	82%
11. SOP Ikon	76%
12. Kovinarska Krško	75%
13. Celuloza Krško	74%
14. Hotel Sremič	66%
15. Novoles Brestanica	58%
16. Togrel	57%
17. Transport Krško	50%

Če upoštevamo izredno krvodajalsko akcijo za bolnišnico Novo mesto, pa so najboljšo udeležbo na krvodajalskih akcijah dosegli delavci Rudnika rjavega premoga Senovo — skupaj 212 krvodajalcev od planiranih 104 ali 203%.

Vsem krvodajalcem se za darovano kri zahvaljujemo v imenu vseh, ki jo bodo

Mnogi občani-krvodajalci ne razumejo, zakaj je potreben odvzem večje količine krvi pri posamezniku. Pri organizatorju smo izvedeli, da je tak ukrep potreben, ker za krvodajalca še zdaleč ni toliko škodljiv odvzem 4 dl krvi, kot je za prejemnika dobro, da dobi čim več krvi od istega vira.

prejeli, in jim v letu 1986 želimo veliko uspeha. Enako tudi vsem soorganizatorjem akcije.

Občinski odbor RK

NAGELJ TERITORIALCEM

Republiški štab za TO je v Krškem opravil inšpekcijski pregled štaba in enot TO za obdobje 1981 — 1985. Ocenili je dodal še rezultate, dosežene v vaji »VIHOR 85«. Skupna ocena borbene pripravljenosti OŠ TO Krško in njegovih enot je bila »prav dobro«.

Zlasti našim teritorialcem služi v čast zelo visoka ocena poveljniškega kadra. Ob prazniku, dnevu JLA, bodo številni pripadniki enot TO prejeli priznanja, gotovo pa je za vse njih in za celotno občino Krško najlepše priznanje visoka ocena njihovega dela.

ČESTITAMO!

SO, IS, družbenopolitične organizacije občine Krško in uredništvo Našega glasa želi vsem občanom in delovnim ljudem občine Krško srečno novo leto 1986.

PRAZNIKI NAJ SE KONČAJO SREČNO!

Iz izkušenj lahko napovemo, da se bosta novoletna praznična dneva v nekaterih kolektivih zavlekla vsaj na pet, če ne devet dni sladkega, stabilizacijskega brezdelja. Zato je Komite za SLO in DS občine Krško sklenil vsem delovnim ljudem nasloviti poziv, naj bodo ti praznični dnevi vsaj usklajeni za vse ustanove: OZD, VVZ in šole, da bomo vsaj čimbolj zmanjšali probleme okrog otroškega varstva, ogrevanja.... Ravno tako so člani komiteja na svoji seji 16. decembra opozorili na nevarnosti, ki se lahko pojavijo v primerih, ko bodo proizvodni prostori nekaj dni dobesedno samevali. Zato so sklenili, da morajo v OZD organizirati skrb in redni nadzor teh prostorov — zaradi zagotavljanja požarne in siceršnje varnosti.

Pa še to: Čez novoletne praznike rad zapade sneg. Včasih ga je več, včasih manj. Ko ga natrosi toliko, da ga je preveč, se spomnimo cestno — zimske službe, ki ima polne roke dela z glavnimi prometnimi žilami, redko pa se spomnimo svojih rok in lopat. Zato opozarjamo vse, ki so po zakonu dolžni očistiti sneg pred svojimi zgradbami in prostori, naj na to nikakor ne pozabijo. Ravno tako pa bi radi spomnili tudi vse predsednike hišnih svetov in tiste, ki imajo kanček dobre volje ter smisla za organizacijo, da je udarniška akcija čiščenja snega okrog stanovanjskih blokov odlično sredstvo za preganjanje novoletnega mačka in za navezovanje vsaj znanstev, če že ne prijateljskih stikov med sosedi!

PRIZNANJA OB DNEVU JLA

V soboto, 21. decembra, je bila osrednja proslava dneva JLA za Posavje. Slavnostni govornik na njej je bil Zoran Šoln, predsednik izvršnega sveta Pokrajinskega odbora za Posavje.

V kulturnem programu so nastopali: ženski oktet in tamburaška skupina ŽR KVD Vinko Jedut iz Zagreba ter pihalni orkester DKD Senovo.

Izmed prejemnikov priznanj objavljamo tiste, ki jih podeljujejo ZRVSJ, ZRVSS, OKZRVŠ ter OŠTO.

1. PLAKETO ZRVS JUGOSLAVIJE PREJME OROŽEN Rafael iz Brestanice za:

- izjemen prispevek k uspehu pri delu ZRVS Jugoslavije, krepitvi splošne ljudske obrambe in družbene samozadržite, razvoju in uveljavljanju ZRVSJ v družbi.

PODELJUJE REPUBLIŠKA KONFERENCA ZRVS SLOVENIJE

2. ZLATO ZNAČKO ZRVS JUGOSLAVIJE PREJME: BREZNIKAR Ernest iz Senovega

- kot izjemen prispevek k uspehu pri delu ZRVS Jugoslavije, krepitvi splošne ljudske obrambe in družbene samozadržite, razvoju in uveljavljanju ZRVSJ v družbi.

PODELJUJEJE REPUBLIŠKA KONFERENCA ZRVS SLOVENIJE

3. PLAKETO ZRVS SLOVENIJE PREJME PRIBOŽIČ JOŽE iz Krškega.

- za izjemni prispevek k delovnim uspehom ZRVS Slovenije in uresničevanju njene vloge v družbi, h krepitvi splošne ljudske obrambe in družbene samozadržite v sistemu socialističnega samoupravljanja ter k bratstvu in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije..

PODELJUJE PREDSEDSTVO REPUBLIŠKE KONFERENCE ZRVS SLOVENIJE

4. ZNAK ZRVS SLOVENIJE PREJME BOŽIČ ALBIN iz Krškega

- za ustvarjalen prispevek k delovnim uspehom ZRVS Slovenije in uresničevanju njene vloge v družbi, h krepitvi splošne ljudske obrambe in družbene samozadržite v sistemu socialističnega samoupravljanja ter k bratstvu in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije..

lovnim uspehom ZRVS Slovenije in uresničevanju njene vloge v družbi, h krepitvi splošne ljudske obrambe in družbene samozadržite v sistemu socialističnega samoupravljanja ter k bratstvu in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije.

PODELJUJE PREDSEDSTVO REPUBLIŠKE KONFERENCE ZRVS SLOVENIJE

5. PRIZNANJE RK ZRVS SLOVENIJE PREJMEJO:

1. ČUK Branislav ml. iz Kostanjevice,
 2. SOTOŠEK Janko iz Leskovca in
 3. ZORKO Vili iz Leskovca
- za uspešno delo in sodelovanje v zvezi rezervnih vojaških stašin občine Krško in uresničevanju njene vloge v družbi.

PODELJUJEJO OBČINSKA KONFERENCA ZRVS KRŠKO

6. PRIZNANJE OBČINSKE KONFERENCA ZRVS KRŠKO PREJMEJO:

1. BUKOVEC Anton, Krško polje
 2. Krajevna konferenca ZRVS Brestanica
 3. Krajevna konferenca ZRVS Veliki Podlog
 4. ŠRIBAR Alojz, Golek — Krško
- za uspešno delo in sodelovanje v zvezi rezervnih vojaških stašin občine Krško ter uspešno izvajanje programa dela ZRSV, splošnega vojaškega usposabljanja in idejno-političnega izobraževanja.

PODELJUJE OBČINSKA KONFERENCA ZRVS KRŠKO

POHVALE IN PRIZNANJA OB DNEVU JLA 1985

Za izredne uspehe, dosežene pri izvrševanju nalog v urjenju in vzgoji, krepitvi moralno-politične enotnosti ter bojne pripravljenosti štabov in enot TO, za izredne uspehe, dosežene pri obvladovanju vojaških spretnosti, vzorno discipliniranost in tovarištvo ter odgovorno izvrševanje nalog, izreka komandant OŠTO Krško, rez. peh. kapetan I. raz.,

Ernest BREZNIKAR, pohvalo naslednjim pripadnikom TO:

1. PIRC Branko ml.
2. OJSTERŠEK Janez
3. ČIŽMEK Franc
4. JELEN Peter
5. OROŽEN Bojan
6. SOMRAK Niko
7. PIRC Alojz
8. DVOJMOČ Alojz
9. JANKOVIČ Andrej
10. BAGARI Bogomir
11. ŽABKAR Branko
12. POŽUN Albin
13. BUČAR Jože
14. ČIŽIČ Peter
15. MUSTAR Ivan

Za izredne uspehe, dosežene pri izvrševanju nalog v urjenju in vzgoji, krepitvi moralno-politične enotnosti ter bojne pripravljenosti štabov in enot teritorialne obrambe, izreka komandant PŠTO Posavja, rez. major Ignac REGOVIČ, pohvalo naslednjim pripadnikom TO:

1. HREN Jože
2. MASNIK Dušan
3. PIRC Iztok
4. ČEPIN Maks
5. ANDREJAŠ Darko
6. SMODIČ Rudi

Za vestno in odgovorno opravljanje nalog s področja obrambnih priprav podeljuje Občinski štab za teritorialno obrambo SO Krško, priznanje naslednjim KS:

1. KS Krško polje
2. KS Podbočje
3. KS Veliki Podlog
4. KS Leskovec

Republiški štab za TO izreka priznanje udeležencem vojaške parade v Beogradu. Iz enot TO Krško so se parade udeležili:

1. JELEN Peter
2. ČEPIN Maks
3. ANDREJAŠ Darko
4. DVOJMOČ Alojz

Krško, 22. 12. 1985

občina krško

NAŠ GLAS

SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

Povzetki delegatskih gradiv

SKLIC SEJ ZBOROV SO KRŠKO

35. seja družbenopolitičnega zbora, 37. seja zbora krajevnih skupnosti in 38. seja zbora združenega dela bodo v četrtek, 26. decembra 1985 ob 15. uri.

Delegati vseh zborov bodo obravnavali:

1. osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine Krško za obdobje 1986—1990 v letu 1986,
2. predlog odloka o začasnem financiranju samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini Krško,
3. predlog odloka o plačevanju prispevkov za samoupravne interesne skupnosti in naloge SLO,
4. osnutek odloka o razglasitvi spomenikov delavskega gibanja, NOB in socialistične graditve za zgodovinske spomenike,
5. predlog družbenega dogovora o namenski porabi turistične takse,
6. predloge in vprašanja delegatov.

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti bosta razpravljala tudi o

- predlogu odloka o spremembi odloka o proračunu občine Krško za leto 1985 in
- predlogu odloka o začasnem financiranju splošnih potreb v občini Krško v I. trimesečju 1986.

IGOR DOBROVNIK: KAJ NAČRTOVATI!

Na seji OK ZKS ter skupnem zasedanju zborov občinske skupščine v sredo, 11. decembra, je imel uvodno poročilo k osnutkom dolgoročnega in srednjeročnega družbenega plana občine Krško predsednik IS SO, Igor Dobrovnik. Objavljamo povzetek njegovega poročila.

V svojem govoru je tov. Dobrovnik poudaril, da je treba srednjeročne in dolgoročne cilje načrtovati odgovorno in realno; ključnih nalog ekonomske politike za letošnje leto namreč v naši občini ne uresničujemo v predvidenem obsegu, gospodarski položaj pa je težji kot v začetku leta. Razvoj je v zastoju, zaostrejuje se socialni problemi.

Načrta za iztekajoče se obdobje nismo uresničili. Dosegli smo le 1,6-odstotno realno rast družbenega proizvoda. Udeležba sredstev, namenjenih za razširjeno reprodukcijo v dohodku, je padla. Delež sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb pa je presegel resolucijske meje. V začetku srednjeročnega obdobja 1981—1985 je bil delež akumulacije v dohodku 15%, dosegel porast v letih 1983 in 1984, nato pa padel na 14% v letu 1985. Približno enako se je gibala akumulacija v Sloveniji.

V naslednjem obdobju načrtujejo nosilci planiranja 3,8-odstotno rast družbenega proizvoda in realno rast sredstev za razširjeno reprodukcijo. Tega pa ne bo mogoče doseči, če ne bomo uresničili temeljnih ciljev razvoja občine: tehnološke posodobitve proizvodnje (69% se-

danje opreme je odpisane, ostala pa je večinoma tehnološko zastarela), večjega izvoza rasti zaposlovanja, boljših pogojev dela, izboljšanja izobrazbene strukture zaposlenih. Že sedaj se v gospodarstvu naše občine kaže velika potreba po uvedbi računalniško vodene proizvodnje, vendar ustreznega kadra za pripravo in uporabo spoznanj s tega področja nimamo. Ravno tako premalo vključujemo dosežke raziskovalnega in inovacijskega dela.

OZD iz naše občine se tudi premalo vključujejo v mednarodno znanstveno, tehnično, prosvetno in kulturno sodelovanje.

Tov. Dobrovnik je opozoril na probleme v kmetijski proizvodnji. Zastavljene cilje v njej bo težko doseči ob obstoječi lastniški strukturi (95% zemlje je v priva-

tni lasti) in veliki razdrobljenosti kmetij, saj je povprečna velikost kmetij 2,2 ha, to pa ne omogoča intenzivne proizvodnje.

Poleg teh nosilnih panog imajo v razvojnih načrtih prednost še gostinstvo, turizem s trgovino in drobno gospodarstvo. Nosilec razvoja turizma naj bi bil TOZD Hotel Sremič. Drobno gospodarstvo se je v sedanjem srednjeročnem obdobju razvijalo le kvantitativno, po številu zaposlenih je 2,7-krat večje kot TOZD. Oprema v SOP-u, ustvarjeni prihodek oziroma dohodek pa je enak kot v tem tozdu. S takšno stopnjo razvoja malega gospodarstva ne moremo biti zadovoljni, ampak si moramo prizadevati, da bo ta dejavnost dosegla večjo kakovost.

Tudi na področju porabe družbenega proizvoda so še številna neresena vprašanja: problem pitne vode, kanalizacije, pokopališč, cestnega omrežja; onesnaženost okolja; potrebe po novih stanovanjskih enotah (revitalizacija starih in gradnja novih stanovanjskih sosesk); izboljšanje pogojev dela osnovnega zdravstvenega varstva, šolstva in otroškega varstva ter športa itd. Da bi zastavljene cilje s tega področja uresničili, bodo poleg obremenitve dohodka iz gospodarstva potrebne dopolnilne oblike zbiranja sredstev, med njimi tudi samopri-spevek.

Obsežen del srednjeročnega plana zavzemajo prostorske opredelitve. Pri tem je še posebno pomembno — po besedah tov. Dobrovnik — da morajo biti vsi posegi v prostor predvideni v planskih dokumentih, sicer jih ne bo mogoče izvajati.

Na koncu je predsednik IS seznanil

delegate še s stališčem izvršnega sveta do osnutka odloka o nadomestilih za uporabo stavbnih zemljišč. Ta sredstva so do sedaj uporabljale krajevne skupnosti za pokrivanje dela lastnih potreb, odslej pa bo financiranje KS urejeno v ustreznih samoupravnih sporazumih SIS materialne proizvodnje.

Osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine Krško za obdobje 1986—1990 v letu 1986

Osnutek resolucije natančneje opredeljuje izvajanje nalog iz srednjeročnega načrta občine v letu 1986. S tega stališča je morda še najbolj zanimivo tretje poglavje resolucije, in sicer tisti njegov del, ki vsebuje konkretne cilje industrije in energetike. Ta del objavljamo v celoti.

Stabilnejša in višja rast proizvodnje bo temeljila predvsem na boljši izrabi obstoječih proizvodnih zmogljivosti in naravnih danosti, na večji uveljavitvi ekonomskih kriterijev gospodarjenja in razmer na trgu, povsod tam, kjer je to ekonomsko in tehnično omogočeno in smotno, na uveljavljanju večizemskega dela, zmanjševanju porabe surovin, energije in repromateriala ter izboljšanju organizacije in tehnologije dela.

Preverili bomo tehnično, tehnološko in poslovno uspešnost programov, ki ne dajejo ustreznega dohodka in dolgoročne socialne varnosti delavcem, ter jih pospešeno nadomeščali z novimi.

Pospešeno bomo uvajali sodobne tehnologije v proizvodne in upravljalске procese ob večjem uveljavljanju domačega znanja in ustvarjalnosti ter večanju družbene inovacijske sposobnosti.

Energetika in rudarstvo

Vsa prizadevanja bomo usmerili v smotrnejšo in produktivnejšo uporabo vseh vrst energije. Z ustreznimi gospodarskimi ukrepi bomo vse uporabnike spodbujali k manjši porabi energije.

Nadaljevali bomo z elektrifikacijo še neelektrificiranih gospodinjstev.

Razširili bomo 110-kilovatno stikališče pri elektrarni v Brestanici.

Za zagotovitev nemotene oskrbe z električno energijo bomo vlagali v obnovo omrežij ter elektroenergetske objekte in naprave, in sicer:

- daljnovod in trafo postajo Dobrava,

- daljnovod in trafo postajo Gornji Raztez,

- daljnovod in trafo postajo Dol,

- daljnovod in trafo postajo Tlake,

- daljnovod in trafo postajo Veniše II.,

- kablovod 20 kV Transport — Kovinarska.

Za pridobivanje premoga se bodo nadaljevala raziskovalna dela na področju nahajališča lignita Globoko.

Za pridobivanje rjavega premoga bo Rudnik rjavega premoga Senovo vlagal v odpiranje zalog premoga med koto 102 in koto 52 — II. faza Rudnika rjavega premoga Senovo.

V letu 1986 bomo pričeli z izgradnjo zmogljivosti za blagovne rezerve tekočih goriv.

Za potrebe projektiranja, predvsem hidroelektrarn na Savi, bomo v občini organizirali enoto Inženirskega biroja Elektroprojekt (IBE) iz Ljubljane.

SOZD Elektrogospodarstva Slovenije

bo izdal obveznice za izgradnjo hidroelektrarn na Savi in Muri.

Papirna industrija

Tovarna celuloze in papirja bo v letu 1986 vlagala v odpravo ozkih grl in postavitev novih kapacitet, cilj pa bo prestrukturiranje proizvodnje. Vlaganja bodo usmerjena v rekonstrukcijo papirnega stroja II., postavitev papirnega stroja V. in parnega kotla, nabavo strojev za proizvodnjo embalaže, razširitev proizvodnih prostorov in nabavo strojev za temeljno organizacijo združenega dela Papirkonfekcija ter posodobitev ostalih prostorov in modernizacijo opreme in naprav.

V maksimalni možni meri bo Tovarna celuloze in papirja usmerila plasma svojih proizvodov v izvoz na konvertibilno tržišče.

Nadaljevala bo z utrjevanjem boljšega ekonomskega položaja s prerazporeditvijo deležev na skupnem prihodku med porabniki roto papirja in Tovarno celuloze in papirja.

Kovinska predelovalna industrija — strojegradnja

Organizacije združenega dela s področja kovinske predelovalne industrije bodo prilagajale proizvodne programe zahtevam tržišča in nadaljevale s postopno tehnološko prenovno.

V največji možni meri bodo povečale izvoz predvsem na konvertibilno področje.

Večjo rast proizvodnje bodo dosegle s posodobitvijo opreme, z boljšim izkoriščanjem obstoječih kapacitet in delov-

nega časa, z boljšo oskrbo s surovinami in reprodukcijskim materialom.

Proučili bodo možnost za prehod na večizemsko delo.

Kovinarska Krško bo v letu 1986 modernizirala stroje, zgradila zaklonske ter nabavila peskalni stroj. Vlaganja bodo usmerjena tudi v informacijski sistem.

V letu 1986 se bosta SOP — TOZD Storitve in TOZD Klepar iz starega mestnega jedra preselila na novo lokacijo v Industrijsko cono Žadovinec, za kar bosta zgrajeni novi hali.

V TOZD Ikon Kostanjevica bo dograjena lakirnica in modernizirana proizvodnja.

Odkupili bodo poslovne prostore za inženirski biro TOZD Oprema v Ljubljani.

V Metalni — TOZD TGO Senovo bodo vlaganja usmerjena v nabavo strojev in naprav ter v izgradnjo proizvodnih prostorov za mehansko obdelavo in montažo.

Industrijska elektronika

Za dopolnitev proizvodnega programa bo ISKRA — TOZD Industrijska elektronika Kostanjevica vlagala v razvoj žičnega upora na okroglem nosilcu.

Tekstilna industrija

V letu 1986 bo tekstilna industrija posodobila in zamenjala dotrajano opremo.

Lisca — TOZD Šivalnica Senovo bo z dograditvijo povečala skladiščne prostore.

Prehrambena industrija

Prehrambena industrija bo v letu 1986 vlagala v posodobitev in zamenjavo iztrošene opreme.

Žito — TOZD Imperial bo povečal proizvodne kapacitete in s tem omogočil zaposlovanje nove delovne sile.

Lesna predelovalna industrija

Novoles — TOZD Bor Krško bo na osnovi sanacijskega programa povečal produktivnost in predelavo ter postopno prešel na proizvodnjo dohodkovno zanimivih programov.

Novoles — TOZD Lipa Kostanjevica bo v letu 1986 začela briketirati lesne odpadke.

1981-1985

Osnutek odloka o razglasitvi spomenikov delavskega gibanja, NOB in socialistične graditve za zgodovinske spomenike

Zakon o naravni in kulturni dediščini (Ur. list SRS št. 1/81) nalaga občinski skupščini, da na svojem območju razglasi dele kulturne dediščine, ki imajo posebno kulturno, znanstveno-raziskovalno, zgodovinsko ali estetsko vrednost, za kulturne oziroma zgodovinske spomenike.

V odloku je zajet le tisti del kulturne in zgodovinske dediščine z območja občine Krško, ki se po svojih lastnostih uvršča v skupino, katera izpričuje posamezne pomembnejše dogodke iz obdobja delavskega gibanja pred letom 1941, narodnoosvobodilne vojne in socialistične izgradnje, ali je posebne estetske vrednosti. Ti deli kulturne in zgodovinske dediščine so predvsem spominskega in likovnega značaja, nekateri pa so zaradi svoje izvirnosti tudi dokument in posredno pričevanje o zgodovinskih dogajanjih v novejši zgodovini slovenskega naroda. Tako se s tem odlokom uresničujeta tudi družbeno in moralnopolitična obveznost in skrb družbe do varstva in ohranjanja navedenega dela zgodovinske dediščine.

V občini Krško bi tako razglasili za zgodovinske spomenike naslednje objekte:

1. grad — muzej političnih zapornikov v Brestanici, kjer je bilo v letih 1941/1942 preseljitveno taborišče za slovenske izgnance;
2. spomenik v Penku pri Dolenjem Leskovcu, kjer je bilo spomladi 1941 posvetovanje komunistov spodnjega Posavja;
3. Bučarjev hram na Osredku pri Krškem, v katerem je bila od 2. do 5. avgusta 1939 konferenca predstavnikov SKOJ in srednješolske levičarske mladine;
4. spomenik v gozdu Rore na kraju taborišča prvih krških borcev;
5. spomenik (kenotaf) na Malencah, posvečen 25. Kostanjevičanom, ki so jih oktobra 1943 na tem mestu pobili Nemci;
6. spomenik v parku ob Cesti krških žrtev v Krškem, posvečen izgancem in žrtvam, padlim za svobodo;
7. spomenik v Šolski ulici v Krškem, posvečen prvim krškim borcem, padlim za svobodo;
8. hram Janeza Božiča v Gradinju, kjer je od novembra 1942 do oktobra 1943 delovala tehnika za sektor Kostanjevica — Sv. križ (Podbočje);
9. hram Jožeta Božiča v Gradinju, kjer je bil v letih 1942/1943 sedež terenskega odbora za Kostanjevico — Sv. križ;
10. dom OF na Mladju, sezidan na

temeljih Draganove domačije, ki je bila v času NOV pomembno središče aktivistov OF in organizatorjev oboroženega odpora;

11. Kuharjeva domačija v Lebici, ki je bila v času NOB pomembno središče aktivistov OF in partizanska javka;

12. spomenik na Planini pri Podbočju, posvečen žrtvam ustaškega nasilja s Planine, pobitim septembra 1942;

13. spomenik 23. borcem Kozjanskega bataljona na Jevši, ki so padli na tem mestu 24. marca 1944;

14. partizanska bolnica v Travnem Lazu na Bohorju, ki je bila zgrajena oktobra 1943 za potrebe Kozjanske čete in je v letu 1944 sprejela ranjence XIV. divizije ob njenem pohodu na Štajersko;

15. partizanska tehnika »France Prešeren« na Bohorju, ki je bila postavljena spomladi 1944 za pripravljanje in organizacijo ilegalnega tiska na Kozjanskem;

16. Godlerjev hram v Čelah, kjer so bili v času pred okupacijo sestanki predvojnih revolucionarjev, med NOB pa sestanki organizatorjev vstaje.

Predvidena sprememba odloka o proračunu občine Krško za leto 1985

Predlog odloka predvideva, da bi se skupni prihodki občinskega proračuna za letošnje leto spremenili in bi tako znašali 463.618.000 din.

Sredstva iz občinskega proračuna se uporabljajo za delo upravnih organov, za SLO in DS, za spodbujanje razvoja in intervencije v gospodarstvu, za delo drugih uporabnikov v DPS (sodišča, postaja milice itd.), za družbene dejavnosti.

Podroben pregled prihodkov in njihovih razporeditev so prejeli delegati za seje zborov skupščine.

Predlog odloka o začasnem financiranju splošnih potreb v občini Krško v I. trimesečju 1986

Proračunske potrebe občine Krško se v I. trimesečju 1986 leta do sprejetja proračuna za leto 1986 financirajo na podlagi proračuna občine Krško za leto 1985.

V času začasnega financiranja se smejo uporabiti sredstva največ do višine 25% v okviru določil družbenega dogovora o izvajanju politike na področju splošne porabe na ravni občin v SR Sloveniji v letu 1985.

Prihodki in razporeditev prihodkov po tem odloku so sestavni del proračuna občine za leto 1986 in se morajo prikazati v zaključnem računu občine Krško za leto 1986.

Izvršni svet skupščine občine je pooblaščen, da pripravi neenakomernega

priliva proračunskih prihodkov odloča o najetju kratkoročnega kredita iz rezervnega sklada skupščine občine Krško.

Zakon o financiranju splošnih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. list SRS št. 39-461/74 in 4-199/78) določa, da mora biti proračun sprejet pred pričetkom leta, na katero se nanaša. Kadar pa skupščina družbenopolitične skupnosti ne sprejme proračuna pred pričetkom leta, se financiranje začasno nadaljuje na podlagi proračuna za prejšnje leto, vendar največ še tri mesece.

Skupščina občine Krško je s programom dela za leto 1985 med drugim tudi predvidela v decembru sprejetje izhodišč in osnutka odloka o proračunu občine Krško za leto 1986.

Glede na to, da so dokumenti, ki so osnova za oblikovanje ravni splošne porabe za leto 1986, še v razpravi, predvsem pa še ni sprejet družbeni dogovor o izvajanju politike na področju splošne in skupne porabe na ravni občin v SR Sloveniji za leto 1986, v predvidenem času ni bilo možno pripraviti osnutka o proračunu za leto 1986 kot gradivo za plodno razpravo v delegatski bazi. Financiranje organov in organizacij družbenopolitične skupnosti ter drugih družbenih potreb pa se mora nemoteno izvajati.

ZASTOJ PREMOŠČEN

Sredstva javnega obveščanja so že poročala o t.i. hladni zaustavitvi NE Krško. Ta je morala zaustaviti proizvodnjo zaradi še neugotovljene napake na pomožnem transformatorju (110 KV/6,3 KV), ki sicer ni nujen za obratovanje same elektrarne, je pa nujen za njeno varno zaustavitev v primeru, ko razpade 380 KV omrežje in NEK nima več zagotovljenega zunanega vira energije za svojo varno ohladitev — ustavitve v primeru potrebe. NEK namreč ne sme obratovati, če nima zagotovljenih treh virov energije za primer, ko jo je treba iz kakršnegakoli vzroka zaustaviti in omenjeni transformator je omogočal enega od teh treh virov. Testiranja niso odkrila napake, zato so vzdrževalci NEK morali iztočiti iz pokvarjenega transformatorja 60.000 l olja ter ga poslati v popravilo v Rade Končar. Medtem pa si je NEK izposodila nadomestni transformator iz Siska, ki ji bo zagotovil pogoje za nadaljnjo proizvodnjo v času popravila.

INFORMACIJE

Občinski komitej ZKS Krško

OK ZK: **REALNO PLANIRANJE**

Priprave na programsko-volilno sejo OK ZKS Krško

Razprava o družbenoekonomskih gibanjih v občini Krško je bila osrednja točka dnevnega reda na seji občinskega komiteja ZKS Krško v začetku decembra. V navzočnosti članov komiteja in njegovih delovnih teles ter poslovnih delavcev iz združenega dela je tekla beseda o letošnjem gospodarjenju, osnutkih družbenega plana občine za obdobje 1986—1990 ter resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana občine za prihodnje leto.

Tako kot so si bila mnenja udeležencev seje o našem gospodarjenju v letošnjem letu enotna — saj so izhajala iz konkretnih podatkov in analiz stanja učinkovitosti proizvodnje, zalog, prodaje, surovin, energije, ustvarjenega dohodka, OD ... — so bila deljena glede razvojnih načrtov za prihodnost, ki jim je osnutke pripravil Izvršni svet SO Krško. Njegov predsednik Igor Dobrovnik je v uvodnem poročilu nanizal nekaj problemov oz. razvojnih področij gospodarjenja, ki so terjala ponovno skupno ocenitev in opredelitev vseh udeležencev razširjene seje občinskega komiteja ZKS. Povzetek tega poročila predsednika IS objavljamo že med povzetki delegatskih gradiv, zato smo ga na tem mestu opustili.

Zadnje seje OK ZKS so se udeležili tudi poslovodni delavci OZD krške občine.

Razprava pa je pokazala, da so stališča govornikov — zlasti poslovodnih delavcev iz združenega dela — v skladu s položajem, kakršnega imajo znotraj svojih organizacij. Razpravljalci so kot utemeljitev svojih stališč namreč uporabili analizo gospodarskega stanja v lastnih okoljih. Nekateri izmed nanizanih problemov se nam zdijo toliko pomembni, da smo sklenili razmišljanja o njih objaviti v strnjeni obliki.

Franč Juvanc, ing. kmet., direktor Mercator-Agrokombinata: »Kmetijci ocenjujemo, da so stvari zastavljene zelo ambiciozno in niso odraz tistega, kar bi lahko dosegli. V naši stroki obračamo kapital zelo zelo počasi — današnje vlaganje v vinogradništvo se bo povrnilo šele čez leto in pol. Nekoliko bolje je v sadjarstvu... Boli nas, da po 40-letih obstoja naše socialistične ureditve nimamo več kakor 5% obdelovalne zemlje v družbeni lasti. Saj je veliko kmetijsko

zaščitene površine, a na nekaterih je proizvodnja zelo omejena — od 14.000 ha imamo v ravninah kaj malo. Mercator-Agrokombinat je sposoben takoj prevzeti v obdelavo 1.000 ha zemlje in sicer z dodatno zaposlitvijo samo 20 — 30 ljudi in z zelo posodobljeno proizvodnjo. Saj je zemlja naprodaj, a ob današnjih cenah in sredstvih, ki jih lahko za to namenimo, nakup skoraj ni možen... Nekaj nam k izboljšanju likvidnostne situacije pripomore tudi naša interna hranilno-kreditna služba... V petih letih smo 63 kmetij preusmerili v rejo prašičev — celo iz služb smo pognali nekaj ljudi. Ob današnjem razmerju cen mesa in koruze pa se stalež črede manjša in hlevi praznijo. Pri nas velja namreč 1 kg žive teže 4 kg koruze, medtem ko je v svetu to razmerje 1 : 8. Od obljub se ne da živeti — ljudje hočejo kruh vsak dan in kmetijstvo eksperimentiranja ne prenese. Kako naj planiramo za 5 let naprej, če mora biti

kmetijstvo socialno-podporna služba države in zagotavljati poceni osnovna živila! Slišali smo predlog IS in strokovnih služb, da je treba optimistično planirati, hkrati pa znižujemo sredstva skladov, ki se zbirajo za pospešitev kmetijstva z 1% na 0,5%! Sreča je, da SRS vodi razmeroma pametno politiko cene mleka, saj sicer ne bi imeli več živine in ne mleka tako kot v Črni Gori in Vojvodini! Zaradi pozebe smo letos krški kmetijci ostali brez več kot 700 vagonov pridelka. Občina je na lestvici razvitosti na visokem mestu in nimamo možnosti dobiti pomoči iz sklada za sanacijo posledic elementarnih nesreč. Tako je namesto načrtovanih 140 odšlo v izvoz le 40 vagonov sadja. Letos nismo sicer spričo možnosti dobiti pomoči iz sklada za sanacijo posledic elementarnih nesreč. Tako je namesto načrtovanih 140 odšlo v izvoz le 40 vagonov sadja. Letos smo sicer spričo drugih okoliščin še likvidni, a sprašujem se, za kakšno ceno in do kdaj!«

Herman Pregl, predsednik občinskega komiteja ZKS Krško: »Pojavi se problem, kako financirati komunalne programe! Žal ne vidimo druge možnosti za zbiranje sredstev razen samoprispevka. Treba je preveriti materialno in politično učinkovitost take akcije in upoštevati, da naša občina doslej ni imela veliko samoprispevkov, razen v manjših krajevnih skupnostih. Seveda je vprašljiva primerčnost, a mislim, da brez samoprispevka ne bo šlo, da ga je možno izpeljati z ustreznimi programi.«

Jože Habinc, sekretar Predsedstva OK ZKS Krško: »Zavedajmo se, da ne glede na naloge, ki jih kdo izmed nas danes tu opravlja v združenem delu, danes tu sedimo predvsem kot ZK. Pišemo naše planske dokumente in zavedajmo se, da ti niso sami sebi namenjeni. Res je, da že ne poznamo vrste elementov in zakonskih opredelitev v zvezi z izvajanjem, a ti dokumenti so le pregled nalog, ki jih bo treba realizirati, se v ta namen organizirati in potem tudi ugotoviti odgovornost za opravljene naloge. Res je sicer, da receptov ad hoc ni možno in jih ne kaže dajati, a zavedajmo se, da je stagnacija nekaj najslabšega, kar lahko načrtujemo.«

Janez Dular, direktor Nuklearne elektrarne Krško: »Po mojem mnenju so naloge, ki jih je v planskih dokumentih opredelil Izvršni svet, razmeroma realne in izvedljive. Mislim pa, da je o takih dokumentih težko razpravljati v položaju, ko na eni strani vidimo dejansko stanje gospodarstva in ko moramo na podlagi tega realno planirati. Prepričan sem, da moramo cilje zastaviti nekoliko višje, manj »ziheraško«, ne pa da načrtujemo le zanesljivo dosegljive naloge. Tudi v NEK bodo investicije tekale naprej, ker tak objekt nenehno živi in mora izpolnjevati

zahteve varnosti, vzdrževanja. Po mojem mnenju bomo uresničili tudi gradnjo transformatorske postaje 400 KV/110 KV v bližini NEK. Vprašanje pa je, kdaj bo ta objekt priključen na omrežje. Te stvari je za obdobje 5 let težko načrtovati. Treba jih je predvideti in potem postopoma opredeljevati po letnih planih. Res pa je nekaj: če bi mi iz NEK prodajali električno energijo v tujino toliko, kot bi je tam kupili, bi brez problema lahko pokrili vse inozemske in domače obveznosti in še bi nam doma ostal lep del dohodka.«

Edo Komočar — direktor Laboda, TOZD Libna Krško: »Zavedam se, da je IS imel pri sestavi planskih dokumentov kot podlagi na voljo kup podatkov in poročil o 9-mesečnem poslovanju našega združenega dela in da naj bi potemtakem zastavljeni načrti bili realno dosegljivi. Vseeno pa se ne morem znebiti občutka, da bomo tako smelo zastavljene razvojne usmeritve kaj težko uresničili. Kot krajan KS Leskovec te načrte podpiram, ker se zavedam, da bom določenih dobrin deležen tudi sam. Kot poslovodni delavec pa se sprašujem, kako bomo te načrte sploh izpeljali. Vemo, da vsi ekonomski kazalci drsijo navzdol, da produktivnost v OZD pada, da so pogoji gospodarjenja iz dneva v dan težji in da je kljub temu navzočnost na tujem tržišču že življenjska nuja. S temi opozorili bi le rad prispeval k realnemu planiranju. Če želimo obstati na tujem trgu, moramo nabaviti nove stroje, sicer si bomo odžagali vejo, na kateri sedimo. Že danes so — tudi zaradi padca standarda in kupne moči — problematične zaloge gotovih proizvodov. Jutri pa bo ta problem še bolj pereč.«

Valetin Dvojmoč — sekretar MS ZKS Posavja: »Mislim, da je predsednik IS v svojem poročilu premalo poudaril nesorazmerni porast osebne, splošne in skupne porabe. Tudi od tega je odvisno, kako bomo planirali. Realen standard nam trenutno še raste, a smo le v fazi reprogramiranja tujih posojil, ki pa še vedno ostajajo. Če ne bomo pravi čas prestrukturirali gospodarjenja — čas pa imamo samo v tem srednjeročnem obdobju — in začeli vračati posojila, bomo zabredli samo še v hujše težave. Tak poseg v delitev prihodka bo nujno prizadel tudi standard, zato mislim, da ni realno računati na samoprispevek. Načrtovana gradnja savske verige elektrarn bo sicer prinesla precej težav, a bo gotovo tudi pospešila dinamiko razvoja — vsaj na področju infrastrukture. Hrana je eden strateških virov Slovenije. Brežiško-krško polje je tretji največji kmetijski kompleks v naši republiki. Zato bi morali vztrajati na odloku o njegovi zaščiti (tj. proti razparcelaciji

obdelovalne zemlje) in omogočiti družbenemu sektorju določeno prednost pri nakupu zemljišč, ki so v prodaji. S tem lahko kmetijcem nekoliko pomagamo, saj mislim, da bodo posledice letošnje ujme prišle do izraza šele prihodnje leto!«

Pred koncem razprave so udeleženci izoblikovali že naslednja stališča:

— Razprava, ki bo s sprejetjem osnutkov planskih dokumentov stekla, naj v osnovnih organizacijah vzpodbudi realni optimizem.

— Možnosti so, da si izborimo tak proizvodni program, ki bo imel polno akumulativnost. Določene naloge lahko dosežemo z združevanjem sredstev (nabava nove — sodobne strojne opreme), z racionalno organizacijo neproizvodnih

dejavnosti in z agresivno štipendijsko-kadrovsko politiko, saj obstoječih kadrov ni mogoče porabiti istočasno na večih mestih.

— Razvojni programi naj ne bodo vsiljeni, ampak naj izražajo interes ljudi na terenu, ki jih bodo s svojim delom tudi uresničevali. Zato je treba med ljudmi na terenu ustvariti ustrezno klimo.

— Imamo realne možnosti, da dosežemo ofenzivno zastavljeno 3,8-odstotno rast bruto družbenega proizvoda, treba pa se bo organizirati, upoštevati dogovorjeno prioriteto nalog in biti racionalni.

— Vztrajati je treba na realnem planu, vse, kar hočemo doseči, mora biti v njem zapisano, sicer bo seveda morala država zopet posegati v gospodarjenje s svojimi ukrepi, kar pa vsi napadamo.

INFORMACIJE

RS ZSS ZA OBVEŠČANJE V ZDRUŽENEM DELU

SINDIKAT O EKONOMSKI POLITIKI V LETU 1986

Tako zvezna kot republiška resolucija sta v tem obdobju deležni velike pozornosti. Letos smo tudi v sindikatu ob razpravi o osnutkih resolucije temeljito spregovorili o ekonomski politiki v letu 1986, saj je prihodnje leto prvo leto novega srednjeročnega obdobja. Zvezna resolucija kot temeljne cilje družbenoekonomskega razvoja v letu 1986 postavlja: bistveno zmanjšanje inflacije, pospešitev rasti proizvodnje, izvoza in zunanje likvidnosti, povečanje produktivnosti dela in življenjskega standarda. Ti cilji so zastavljeni tako, da jih gotovo podpira vsak dobro misleč državljan, tudi v sindikatu jih. Pač pa ob dejstvu, da še niso sprejeti vsi sistemski zakoni in da z resolucijo predlagani ukrepi in aktivnosti ne opredeljujejo vseh pogojev gospodarjenja, lahko vsakdo ugotovi, da je družbenoekonomskega razvoj v letu 1986 še precej nejasen.

Temeljna sindikalna pripomba na zvezno resolucijo je — da je to planski direktivni dokument, ne pa usmerjevalni. Tako na primer osnutek resolucije ureja politiko skupne porabe in splošne porabe v republikah in občini — kar je pristojnost republiških resolucij. Ozdom narekuje, da svoje samoupravne splošne akte s področja delitve uskladijo neposredno z resolucijo (mimo družbenih dogovorov!).

Osnutek, kot že tolikokrat doslej, preveč temelji na linearnosti in indeksiranju.

Predlagana protiinflacijska politika pa je pretežno usmerjena k neposredni kontroli cen in omejevalni posojilnodenarni politiki, premalo pa k odpravljanju pravih vzrokov, to je prenizki proizvodnji in premajhni učinkovitosti. Resolucija bi morala, po mnenju predsedstva RS ZSS, več pozornosti nameniti spodbujanju povečanja proizvodnje, spr-

oščanju delovanja ekonomskih zakonitosti, zagotavljanju realnega vrednotenja vseh dejavnikov proizvodnje, dvigu produktivnosti dela ipd. Dobro organizirana trgovina bi lahko veliko prispevala k racionalizaciji zalog, vendar pa tega ni mogoče pričakovati ob administrativnem določanju marž. Stališče sindikata je, da se morajo vse oblike končne porabe (tudi zvezni proračun) gibati v okviru razpoložljivega narodnega dohodka.

Spremembe v davčnem sistemu ne bi smele zajeti le neposrednih davkov, temveč tudi temeljni prometni davek in sistem carin.

Osnutek zvezne resolucije predvideva, naj bi v prihodnjem letu skupna in splošna poraba naraščala za 10% počasneje od nominalnega dohodka. To bi v Sloveniji pomenilo, da bi bila ogrožena celo enostavna reprodukcija v družbenih dejavnostih, zato na taka določila sindikat

ne more pristati.

Osnutek slovenske resolucije pa kot temeljne cilje razvoja določa: usmerjanje akumulacije v tehnološko posodobitev proizvodnje, hitrejša prilagajanje proizvodnih programov tehnološkim in drugim zahtevam tujih trgov ter prožnejše odzivanje na spremenjene razmere na domačem trgu.

Prihodnje leto moramo doseči temeljit premik v kakovosti gospodarjenja ter zaustaviti negativna gospodarska gibanja, zato je predsedstvo RS ZSS menilo, da je ob navedenih ciljih treba poudariti še: povečanje učinkovitosti investiranja, dosledno uresničevanje politike in stališč do izgub, racionalizacijo zaloga.

V sindikatu se zavzemamo, da bi ekonomska politika spodbujala tiste gospodarske subjekte, ki bolje izkoriščajo proizvodne dejavnike, katerih razvoj temelji na kakovostnem izvozu in moderni tehnologiji. Podpiramo usmeritev v povečanje akumulacije, vendar ne izključno na račun nižanja osebnih dohodkov. Za naslednje leto pa je tudi predvidena povečana obremenitev osebnih dohodkov zaradi zadovoljevanja

skupnih in splošnih potreb. Za uresničitev teh nalog je po mnenju predsedstva RS ZSS treba poiskati tudi druge vire sredstev (tako je npr. sredstva za občinske proračune mogoče zagotoviti z učinkovitejšim izvajanjem davčne politike). Ob sprejetih samoupravnih sporazumih dejavnosti in republiškem družbenem dogovoru (tik pred sprejetjem) je predvideni »letni dogovor o delitvi OD« nepotreben, zato v sindikatu predlagamo, da se iz resolucije črta.

V osnutku resolucije pa ni usmeritve za skrajševanje delovnega in podaljševanje obratovalnega časa. Zato v sindikatu menimo, da je treba prihodnje leto proučiti vse sistemske rešitve, ki zavirajo selektivno uvajanje skrajšanega delovnega časa, ter ukreniti vse potrebno za spodbujanje skrajševanja delovnega časa delavcev ter podaljšanja obratovalnega časa strojev v ozdih, kjer so izpolnjeni ekonomski in socialni pogoji za to. Sindikalne organizacije v ozdih pa naj poskušajo doseči, da bodo ofenzivne razvojne usmeritve vsebovali tudi letni načrti (gospodarski plani) ozdov.

AKTIVNA VLOGA SINDIKATA PRI OCENJEVANJU REZULTATOV GOSPODARJENJA

Ob ocenjevanju rezultatov gospodarjenja za letošnje leto sindikat spet čaka obilo dela. Predsedstvo RS ZSS priporoča, da sindikalni organi in organizacije v razpravah pred zaključnimi računi in ob njih največ pozornosti namenijo naslednjim problemom:

Pri pripravljanju in sprejemanju letnih in srednjeročnih planov so za sindikat pomembni predvsem tile planski cilji: povečanje realnih osebnih dohodkov, izboljšanje delovnih in življenjskih razmer delavcev, krepitev reprodukcijske sposobnosti, zadovoljevanje skupnih in splošnih družbenih potreb. Zato je treba planirati tak dohodek, ki bo omogočal doseganje teh ciljev — hkrati pa načrtovati in sprejeti take ukrepe, ki bodo omogočili oziroma zagotovili ustrezen dohodek, to je prestrukturiranje, tehnološko zahtevnejšo proizvodnjo, izvoz, zmanjševanje stroškov na enoto proizvoda, boljšo organizacijo dela in drugačno razporejanje delovnega časa.

Pri ocenjevanju rezultatov gospodarjenja in možnosti razvoja v prihodnjem obdobju pa je nujno primerjati rezultate v lastnem ozdu z rezultati sorodnih ozdov v podskupini dejavnosti, nato pa sprejeti ukrepe za doseganje najmanj takih rezultatov, kot jih dosejajo najuspešnejši ozdi (Gospodarska zbornica Slovenije je izdala primerjalne podatke).

Sindikalne organizacije in organi naj bodo pozorni, da bo opravljena temeljita

analiza vzrokov (ne)učinkovitosti in kakovosti gospodarjenja, predvsem v tistih ozdih, kjer so fizični obseg proizvodnje, produktivnost in izvoz manjši od planiranega. Prav tako je treba razčleniti rezultate poslovanja v tistih ozdih, kjer je ob visokem dohodku manjši obseg proizvodnje oziroma storitev in manjša produktivnost.

V razpravi naj sindikat zahteva preverjanje, ali je bila politika delitve skladna s samoupravnimi sporazumi dejavnosti (razmerje med bruto OD na delavca in akumulacijo na angažirana sredstva v primerjavi s sorodnimi ozdi v podskupini dejavnosti).

Tam, kjer je organizacija poslovala z izgubo, je nujno zahtevati tak sanacijski program, ki bo predvsem s prestrukturiranjem proizvodnih programov dolgoročno odpravil vse vzroke za izgubo.

SINDIKAT – DRUŽBENA SAMOZAŠČITA IN VAROVANJE DRUŽBENEGA PREMOŽENJA

Zaostrene in nestabilne gospodarske razmere (težave pri oskrbi s surovinami in reprodukcijskimi materiali, zaloge) v ozdih na eni strani povzročajo nezakonito ravnanje, na drugi strani pa padec življenjskega standarda vpliva na povečanje nekaterih oblik kriminalitete v

ozdih (poneverbe, neupravičena uporaba materiala, dajanje prednosti kupcem, podkupnine itd.).

V vsakem primeru je ogroženo družbeno premoženje, tudi kadar gre za požare, onesnaževanje okolja, prometne nesreče in podobno.

Vsi ti pojavi so pogostejši v tistih delovnih organizacijah, kjer je samozaščitna organiziranost delavcev slaba in kjer opuščajo notranjo kontrolo in preventivno delovanje samoupravne delavske kontrole.

Kljub formalnemu nadaljevanju vseslovenske preventivne in samozaščitne akcije »NNNP« število požarov in višina gmotne škode kažejo, da to samozaščitno delovanje ni najbolj uspešno.

Zaskrbnjujejoč je avtobusni prevoz potnikov, saj se v 90% avtobusov vozi več otnikov, kot bi se jih po predpisih lahko, avtobusi pa so v slabem tehničnem stanju.

Zakonsko določilo o varstvu pri delu, ki predpisuje obvezne preventivne preglede in terja odpravo vzrokov za poslabšano zdravstveno stanje delavcev, v marsikateri organizaciji slabo izvajajo. Posledice pa so tudi nesreče pri delu in ogrožanje družbene lastnine.

Vsi ti pojavi kažejo, da družbena samozaščita in varnost še nista zadosti prisotni v zavesti večine delavcev. Zato si mora tudi sindikat — bolj kot doslej — prizadevati, da bo čim več delavcev ne le vključenih v konkretne aktivnosti, ampak da bodo tudi samupravno odločali o teh vprašanjih.

Spremembe v zavesti ljudi pa ni mogoče dosežati z eno samo manifestativno akcijo, ampak s stalno večletno dejavnostjo, ki postopoma vpliva na oblikovanje vrednot.

SOLIDARNOST IN MEDSEBOJNA POMOČ DELAVCEV V OZDIH

Solidarnost, pomoč, neposredno sodelovanje delavcev — vse to so sestavni deli humanizacije dela ter socialne varnosti delavcev in njihovih družin.

Solidarnost je bila že v mnogih primerih izpričana, vprašanje pa je, koliko jo v političnih organizacijah (sindikatu) spodbujamo, in pa, v kolikšni meri strokovne službe (kadrovske—socialne) s svojim delom in informacijami nudijo podlago za odločanje o pomoči v upravičenih primerih.

Konkretizacijo načela solidarnosti v ozdih predstavlja oblikovanje rezervnega sklada, ki zagotavlja materialno varnost delavcem, kadar si je ne uspejo zagotoviti s poslovanjem in gospodarjenjem.

Odzivnost delavcev in sindikata na najrazličnejše solidarnostne akcije je seveda toliko boljša, kolikor bolj so znane razmere (v najširšem smislu socialne) v ozdu. Na poznavanje razmer pa v veliki meri lahko vplivajo učinkovite kadrovske-socialne službe, ki v mnogih ozdih še niso ustrezno organizirane in usposobljene ter pripravljene teamsko reševati probleme. Tudi delavci sami velikokrat ne zaupajo tem službam oziroma niso pripravljeni sodelovati z njimi.

Lahko rečemo, da pri nas pripravlenost za solidarnost in medsebojno pomoč obstaja, vendar je najbrž res, da smo področje socialne dejavnosti precej prepustili raznim ustanovam in tako skrbili prostor za neposredno prostovoljno aktivnost ljudi (posebej v bivalnem okolju). Prav tako smo v zadnjem obdobju

nekoliko zanemarili delo z ljudmi, kar gotovo ne vpliva pozitivno na dobre medsebojne odnose.

Tako strokovne službe kot politični aktivisti morajo torej za učinkovito poznavanje in spreminjanje razmer več neposredno delati z ljudmi in manj z dokumenti.

SINDIKALNE PRIPOMBE K PLANSKIM DOKUMENTOM TELESNOKULTURNE SKUPNOSTI

Predlog srednjeročnega plana razvoja telesne kulture v Sloveniji množične rekreacije ne obravnava enakovredno s tekmovalnim in vrhunskim športom. Sindikalnim usmeritvam o večji mn-

ožičnosti v telesni kulturi tu očitno niso namenili zadosti pozornosti.

Poleg te temeljne pripombe omenjeni dokument boleha še za nekaterimi drugimi slabostmi: prerazporediti bi bilo treba združena sredstva na ravni republike in občin v korist množične športne rekreacije; podobno kot to velja za vrhunski šport, bi morali na republiški ravni oblikovati program razvoja športne rekreacije, za to področje pa je treba opredeliti pogoje in nosilce teh aktivnosti v ozdih, šolah in krajevnih skupnostih, za ustreznejšo telesno vzgojo na šolah vseh stopenj je potreben takšen program sprememb, manjše materialne možnosti pa zahtevajo boljše programiranje, organiziranje in bolj smotno množično telesnokulturno aktivnost delavcev in drugih občanov.

SKUPŠČINA SR SLOVENIJE
Sekretariat za informacije

delegatski bilten

DRUŽBENO PLANIRANJE — ZAKLJUČENA CELOTA

Vsi trije zbori Skupščine SR Slovenije bodo v sredo, 27. novembra 1985 obravnavali

PREDLOG ZA IZDAJO ZAKONA O SISTEMU DRUŽBENEGA PLANIRANJA IN O DRUŽBENEM PLANU SR SLOVENIJE

Oblikovanje in sprejem novega zakona o planiranju v naši republiški nare-

kujejo bistvene sistemske spremembe in značilnosti zveznega zakona (Zakon o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije, ki je prišel veljati 14. septembra letos), pa tudi potreba po ureditvi sistema družbenega planiranja v Sloveniji kot zaključene celote.

Novi zakon naj bi vseboval naslednje poglavitve rešitve:

1. Razčlenil bo zlasti postopek planiranja v samoupravnih interesnih skupnostih. Temelj njihovega plana bo samoupravni sporazum. Postopek planiranja v temeljnih organizacijah in skupnostih pa podrobno ureja novi zvezni zakon.

2. Organizacije združenega dela in

samoupravne interesne skupnosti, ki opravljajo zadeve ali dejavnosti posebnega družbenega pomena, bodo morale obvezno uskladiti svoje plane s plani družbenopolitičnih skupnosti.

3. Obvezne planski akt v krajevnih skupnostih bo plan krajevnih skupnosti.

4. Delovne skupnosti bodo plane sprejemale le, če bo tako odločila skupščina družbenopolitične skupnosti ali organ upravljanja organizacije oziroma skupnosti, za katere delovna skupnost opravlja dela skupnega pomena.

5. Dolgoročne plane bodo morale, poleg družbenopolitičnih skupnosti, pripravljati tudi sestavljene organizacije združenega dela in samoupravne interesne skupnosti za območje republike, ki opravljajo dejavnosti posebnega družbenega pomena. Skupščina družbenopolitične skupnosti bo lahko to obveznost razširila tudi na določene druge samoupravne organizacije in skupnosti.

6. Dogovori o temeljih plana občin in posebnih družbenopolitičnih skupnosti so predvideni kot poljuben planski akt, za dogovor o temeljih družbenega plana

SR Slovenije pa je predvideno, da je za republiko obvezen.

7. Družbeno planiranje mora temeljiti na znannstvenih in strokovnih spoznanjih, ki jih morajo omogočiti ustrezne strokovne službe.

Zakon ne bo povzegal določb zveznega zakona, razen če bo to narekovala nujna potreba, da bi bil republiški zakon sistemsko zaokrožena celota. Celoten

sistem družbenega planiranja naj bi urejali republiški zakon in že veljavna zvezni zakon o planiranju ter zakon o urejanju prostora ter na njihovi osnovi izdani izvršilni predpisi.

Predlog za izdajo zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije je objavljen v Poročevalcu št. 33 z dne 15. 10. 1985.

Pripravi: J. JANČAR

uniles
novoles
glasilo delovne organizacije

Dne 17. 10. 1985 je bil iz SIGMAT-a odpremljen prvi aparat AIRLESS s tehničnim nazivom VTC 66-69/10. Gre za visokotlačno črpalko s kapaciteto 10 litrov v minuti s tlakom 450 barov. Ta predstavlja za Sigmat zelo veliko pridobitev, saj bodoči program tega tozda sloni pretežno ravno na proizvodnji aparatov za površinsko nanašanje barv in zaščito. (Foto: Z. PEREC)

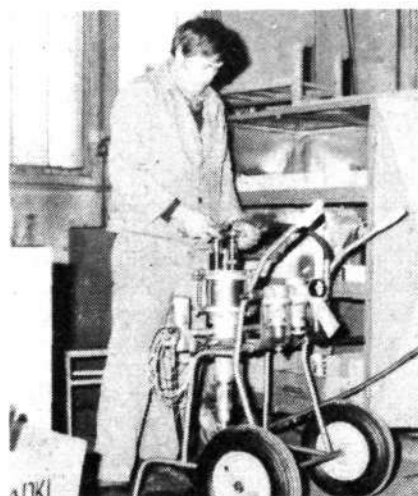

Foto: Zdenko PEREC

občinskih organov, ki jim je bil cilj čim večja predelava gramoza, so l. 1974 obrat prodali podjetju, ki se je ukvarjalo s pedelavo gramoza.

Leto 1968 je zopet prelomno. Zgradili so novo proizvodno halo in se izselili iz prav nemogočih prejšnjih prostorov. Uslužnostna dejavnost je sedaj popolnoma zamrla, proizvodni program obsega izdelavo hidroforjev, betonskih mešalcev (250- in 100-litrskih), delov za te izdelke (povratni ventili, sklopke itd.) in ekspanzijskih posod. Leta 1976 začno s proizvodnjo industrijskih nihalnih vrat.

Leta 1975 se lotijo izgradnje nove hale, kajti obstoječi prostori postanejo pretesni. Leta 1981 je zgrajena in s tem pridobi TOZD 1600 m² novih površin. Hkrati z gradnjo nove hale je SIGMAT dokončno uredil tudi vsa zemljiška in komunalna vprašanja.

Precej daleč stran od sedeža matičnega TOZD-a stoji sredi Kostanjeviških polj obrat Sigmata »Veliki Podlog«. Tako ime je dobil, ker se nahaja v istoimenski vasi. V njem teče proizvodnja raznovrstnih izdelkov iz poliestra. Nastal je l. 1974 kot plod iskanja novih proizvodnih programov, ki bi Sigmatu zagotovili mirno bodočnost. Ta dopolnilni program, ki zajema proizvodnjo podnožij za kupole, izdelavo več vrst čolnov in drugih manjših izdelkov iz poliestra, je našel svojo nekoliko neobičajno lokacijo v Velikem Podlogu zato, ker niso nikjer drugje našli ustreznih prostorov.

Nastanek obrata Veliki Podlog, s katerega proizvodnjo se Sigmat vključuje tudi v kovinsko galanterijo, je omogočil tudi pripojitev Sigmata k Novolesu. Ob iskanju programov za izdelke iz akrila sta se enovita delovna organizacija Sigmat in Novoles srečala. Novoles je namreč ravno v tam času gradil tovarno akrila (TOZD TAP) v Trebnjem. Prišlo je do dopolnjevanja programov in skupnih interesov in tako se l. 1. 1976 Sigmat pripoji k Novolesu.

Razvojna pot tozda SIGMAT

Njegov začetek sega v leto 1961. Tega leta so v nekdanjih Leskovškovih štalah in kletah v Brestanici nastale delavnice omenjenega Zavoda. Proizvodnja je bila v začetku obrtniška in pretežno naročniška.

Izdelovali so razne kovinske predmete, nože (»pipece«), podkvice za čevlje, sponke (»klipsne«) za hlače kolesarjev, opravljali so mizarstvo dejavnost, izvajali so dela po naročilu in polagali parket, ki so ga kupovali v Novolesu. Poleg tega so opravljali tudi adaptacije poslovnih stavb in se pri tem ukvarjali še z električarsko, kleparsko, pleskarsko in vodovalno instalatersko dejavnostjo. Tak je bil program do leta 1964.

Tega leta je Zavod izgubil »privilegije« iz naslova zaposlovanja invalidov in moral si je zastaviti lasten, trdnjši proizvodni program. Tako so uslužnostne dejavnosti zamrle in razvija se kovinska dejavnost. Leto 1966, ko pride za direktorja Ivan Jenkole, je prvo prelomno leto za to, sedaj že enovito delovno or-

ganizacijo. Izdelovati začnejo sadne mline, razni vijaki material in plezalke za elektricarje

To je bil tehnološko-tehnično že zahteven program. Leta 1967 uvozijo betonski mešalec iz Italije. Stroj so razdri in ga kopirali ter naredili ustrezna orodja. Tako začnejo sami izdelovati tudi mešalce. Najprej so izdelali 250-litrške, kmalu pa sami razvijejo tudi 100-litrške. To so bili zametki industrijske maloserijske proizvodnje. Leta 1968 odkupijo od privatnika obrat cementnin v Bregah in se lotijo izdelave cementnin, izdelujejo betonske zidake in prodajajo gramoz od stene. Nameravali so zgraditi tudi separacijo, kjer bi lahko prodajali granulato in imeli možnost širitve ponudbe izdelkov. Žal pa ni bilo sredstev in na pobudo

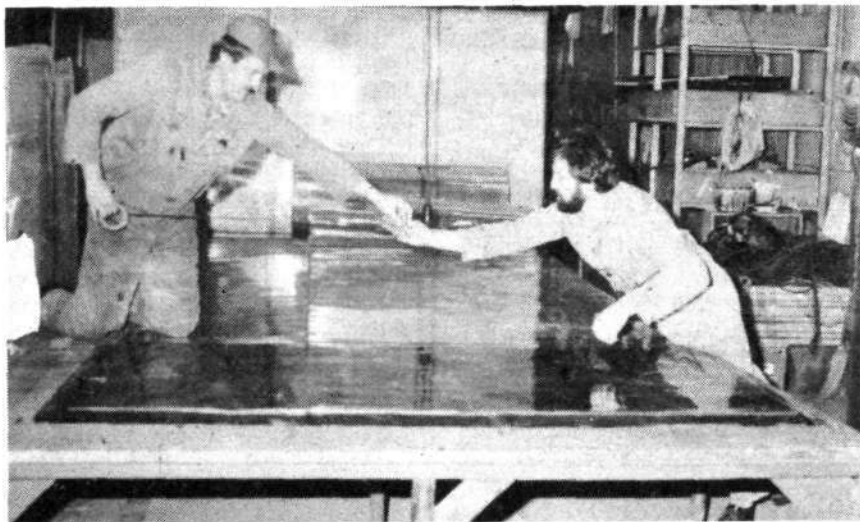
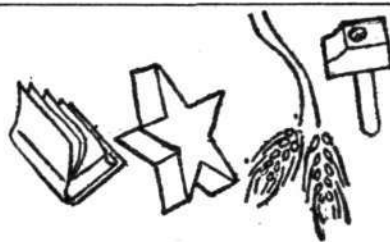

Foto: Zdenko PEREC

XII. KONGRES SLOVENIJE

KRŠKO: 4,5,6. APRIL 1986

PRIPRAVLJALNE SEJE

V četrtek, 5. decembra 1985 se je v Krškem prvič sestal celotni organizacijsko-tehnični odbor 12. kongresa ZSMS, katerega predsednik je predsednik SO Krško, tov. Branko Pirc, udeležili pa so se ga tudi predsednik RK ZSMS, Robert Černe, sekretar Tone Anderlič, Ida Novak in Bojan Fink, vsi člani republiškega kongresnega odbora.

Na sestanku je bila sprejeta organizacijsko-tehnična konstrukcija oziroma shema priprav in organizacije 12. kongresa ZSMS, ki bo po sklepu RK ZSMS 4., 5. in 6. aprila 1986 v Krškem.

Ce smo že v prejšnji številki Našega glasila podali bralcem koncept nalog, ki si jih je zastavila komisija za ureditev mesta, naj tokrat informacijo dopolnimo s pojasnilom, da bodo oblikovalci, ki jih je RK ZSMS zadolžila za oblikovanje celostne podobe kraja, obiskali naše mesto oziroma Posavje v torek, 17. decembra. Do takrat bodo verjetno že znane oziroma izoblikovane tudi vse ideje teh »kreatorjev«. Seveda pa nam bodo le-ti nakazali samo ideje, na nas v Posavju pa je (to je bilo poudarjeno tudi na seji OTOK), kako jih bomo znali uporabiti. Koliko imamo pri tem lastne domiselnosti, da bodo zamisli čim bolj izvirno uresničene in bodo pritegnile pozornost tako delegata ali gosta kongresa kot samo mimoidočega občana oziroma popotnika.

Kljub temu da posvečamo organizacijskim pripravam na 12. kongres ZSMS v občini veliko pozornost, pa nismo in ne smemo pozabiti na vsebinske, saj je čas, v katerem živimo in delamo, čas mnogih temeljnih odločitev in usmeritev za naš nadaljnji razvoj. Kongres mladih Slovenije bo zato le delovni dogovor, kako bomo vse usmeritve, ki jih ravno v tem času sprejemajo, v nadaljnjem štiriletnem obdobju izvajali oziroma realizirali.

Kako bomo v OK ZSMS Krško vodili javno razpravo o osnutkih dokumentov za 12. kongres, se bomo dogovorili na posvetu s predsedniki osnovnih organizacij ZSMS v ponedeljek, 16. 12. 1985, vsekakor pa bomo posebno pozornost posvetili politični oceni družbenega položaja mlade generacije s stališča realizacije usmeritev 11. kongresa ZSM Slovenije oziroma stališč, sklepov in usmeritev drugih družbenih subjektov, ki so imeli za cilj izboljšati (oziroma preprečiti nadaljnje slabšanje) položaj mlade generacije ter družbe v celoti.

Na osnovi sklepa kongresnega odbora

RK ZSMS naj bi se iz vsake OK ZSMS 12. kongresa udeležili štirje delegati.

Občinska konferenca ZSMS Krško je že odprla postopek evidentiranja delegatov za 12. kongres. Verjetno ni potrebno poudarjati, kaj pomeni biti delegat kongresa. Osnovne organizacije ZSMS, družbene organizacije in društva lahko evidentirajo delegate, izvolili pa jih bomo na seji konference OK ZSMS Krško konec januarja prihodnjega leta. Mimogrede naj omenimo, da je P OK ZSMS odprlo postopek evidentiranja za člane P OK ZSMS, saj so priprave na kongres priložnost, da tudi kadrovske okrepimo svoje vrste, pa ne samo v OK ZSMS, bolj pomembno je, da so kadrovske močne vrste oziroma vodstva osnovnih organizacij.

Torej je vse delo mladinskih vrst (tako v osnovnih organizacijah, občinskih konferencah, pa tudi v republiki) usmerjeno k čim boljšim pripravam za organizacijo in izvedbo 12. kongresa ZSMS ter aktivno udeležbo na njem.

Tudi člani organizacijsko-tehničnega odbora kongresa (OTOK), ki so, kot smo že omenili, iz celotnega Posavja, so na 1. seji z vso odgovornostjo prevzeli nase naloge, da bodo udeležencem kongresa, kakor tudi članom sekretariata OTOK, nudili takšne delovne pogoje oziroma pomoč, da bo moč realizirati vsebino prej omenjenih nalog ZSMS za boljši jutri vseh nas.

In če verjamemo zagotovitom članov organizacijsko-tehničnega odbora, se bodo le-ti aktivno vključili tudi v delo komisij sekretariata. Verjetno ne bo vprašljiva njihova udeležba na sestankih posameznih komisij — katerih sklice pričakujemo že v tem letu — saj je bila skupna ocena, da seje odbora ne bodo pogoste, predvsem pa naj se delo odvija po posameznih področjih.

Za naslednji teden tako pričakujemo

skupno sejo Centra za obveščanje in propagando pri OK ZSMS Krško, CIRZ-a pri RK ZSMS in seveda informativne službe pri sekretariatu OTOK, sestala pa naj bi se tudi komisija za kulturo, skupno s člani RK, zadolženimi za to področje.

Kongres ZSMS bo aprila v Krškem

Mladinci o temeljnih družbenih vprašanjih – ZSMS ob bok najnaprednejšim silam

LJUBLJANA, 17. decembra – Dvanajsti kongres ZSMS bo od 4. do 6. aprila 1986 v Krškem. O vsebinskih in organizacijskih priprava so člani republiške konference ZSMS govorili na današnji tiskovni konferenci.

Ko so mladinci pripravljali kongresno gradivo, sta jih vodili predvsem dve ideji. V Jugoslaviji se srečujemo z gospodarsko krizo, vedno bolj pa se zavedamo tudi njenih političnih razsežnosti. ZSMS zato ne more stati na obrobju, ampak mora nastopiti kot enakopraven demokratični politični dejavnik pri reševanju teh problemov. Druga stvar pa je v tem, da se tudi pri samem delovanju mladine v zadnjem času (ne samo v Jugoslaviji, ampak tudi v svetu) srečujemo z določeno krizo (predvsem levih) mladinskih organizacij.

● Poleg plenarnega dela bo imel 12. kongres ZSMS tudi tri komisije, ki so jih imenovali s sledečimi delovnimi naslovi: 1. družbenoekonomska protislovja socialistične samoupravne družbe in specifičen družbeni položaj mladih; 2. za razvoj revolucionarne vsebine politike socialističnega samoupravljanja in 3. za ZSMS kot množično in najširšo fronto mlade generacije.

Na eni strani jim močno upada število članov, na drugi pa mladinski organizacijam pogosto odrekajo tudi legitimnost.

Dokumenti 11. kongresa še vedno zavezujejo k prihodnjemu delu. Torej sprejeta stališča je treba le ponovno preveriti in do-

ločiti nove poti reševanja problemov. Zaradi tega dokumenti 12. kongresa ne morejo biti nekakšen inventurni prerez vsega, kar se je v zadnjih letih dogajalo v mladinski organizaciji.

Zato se bodo mladinci na kongresu lotili temeljnih družbenih problemov.

Mladinska organizacija se mora postaviti ob bok najnaprednejšim družbenim silam, na današnji tiskovni konferenci pa so dejali, da so izhajali tudi iz doku-

mentov tretje konference ZKJ, kjer se je jasno pokazalo, da se mora ZSMS dvigniti nad dva do sedaj v svetu znana načina organiziranja mladinskih organizacij. Po prvem (zahodnem) načinu te organizacije služijo le za podporo v parlamentarnih bitkah. Drugi (vzhodni) način pa mladinsko organizacijo uporablja le za podporo centralistično sprejetih odločitev.

MARKO JENŠTERLE
DELO

pomembno, da so v »Djuro Salaju« razpisali kar 70% od vseh 138 kadrovskih štipendij v Posavju za VI. in VII. stopnjo.

Navedeni premiki in ustanovitev sklada raziskovalnih nagrad ter že prve prijave za raziskovalno delo so bili neposredna pobuda in povod za ustanovitev kluba štipendistov.

Na ustanovitvenem sestanku kluba so bili štipendisti podrobno seznanjeni s spremembami v izobraževalni politiki in z nekaterimi tovrstnimi razvojnimi načrti, pogovorili so se o raziskovalnih nagradah in raziskovalnem delu, ogledali so si film o tovarni — štipenditorju ter izvolili sedemčlanski izvršilni odbor in predsednika skupščine. Po končanem srečanju se je na prvi seji sestal tudi izvršilni odbor in za predsednico izvolil Sonjo Bence, študentko 4. letnika sociologije na ljubljanski FSPN, za predsednika skupščine pa je bil že prej izvoljen Franc Česnovar, študent 4. letnika kemije na mariborski FNT.

IZVRŠILNI ODBOR SI JE V PROGRAMU DELA ZADAL ŽE NEKAJ POVSEM KONKRETNIH NALOG:

— s pomočjo štipenditorja bodo skušali ustvariti knjižnico znanstvenostrokovne literature, potrebne za študij,

— podrobneje bodo sodelovali pri izvajanju raziskovanja in pri delu sklada raziskovalnih nagrad,

— organizirali bodo informativne dneve za bodoče dijake in študente,

— vzpostavili bodo stike s kluboma posavskih študentov v Ljubljani in Mariboru,

— poskušali bodo organizirati mednarodno izmenjavo študentskih praks kot eno izmed stimulacij in nagrad za najboljše štipendiste »Djura Salaja«.

Tako je bil zaključen uspešen delovni dan za armado štipendistov »Djura Salaja« za bodoče nosilce razvoja in krepiteve pozitivnih tradicij posavskega kolektiva, zaključen z — v šalo prikrito resnico — mislijo, da uka žeja le ni vedno goljfi-va kača.

M. JAZBEC

Tovarna celuloze in papirja »Djuro Salaj« Krško:

Uka žeja — gonilna sila

V začetku meseca decembra so v krškem »Djuro Salaju« ustanovili klub štipendistov in tako pomembno okrepili vezi med delovno organizacijo — štipenditorjem in prejemniki kadrovskih štipendij.

Največji posavski delovni kolektiv je letos storil pomemben in krepak korak dalje na področju izobraževanja in štipendijske politike. Potem ko so ugotovili, da je vlaganje v znanje pravzaprav osnova nadaljnega razvoja, so skoraj za 100% povečali število podeljenih kadrovskih štipendij — kar je vsekakor pohvale vredno. Tako se je dotedanjim 145 štipendistom pridružilo še toliko novih, nekaj štipendij pa je ostalo nepodeljenih, ker ni bilo zanimanja zanje.

Člani kluba štipendistov TCP »Djuro Salaj« med sejo. (Foto: Č. Čargo)

Za ponazoritev povejmo, da je bilo letos razpisanih kar 50 štipendij za študij na VII. stopnji, 10 na VI., 36 na V. in 52 na IV. stopnji oziroma 116 štipendij ali

78% za proizvodne poklice in 32 štipendij ali 32% za neproizvodne poklice, v obeh primerih pa levji delež zavzemajo tisti za VII. stopnjo. Prav tako je

RAČUNALNIŠTVO: POTREBA, NE RAZKOŠJE

Ekipa šestih programerjev v Tovarni celuloze in papirja »Djuro Salaj« posamično ali v skupinah — ob pomoči različnih služb — razvija nekaj programskih modulov. Na ta način želijo spoznati zmožnosti računalnika, da bi se kasneje lotili tudi najzahtevnejših nalog, za začetek pa vsaj delu uporabnikov omogočili lažje in boljše delo.

Šest zagnancev, ki ob delu ves čas študirajo najnovejšo ustrezno literaturo in jo tudi sami prevajajo, trenutno razvija module s področij kadrovanja, komercialne in računovodstva (kadrovska evidenca, osnovna sredstva, spremljanje zalog papirja, uvozne kalkulacije).

»Spremljanje zalog papirja« je modul, s katerim želijo povečati preglednost in točnost spremljanja zalog papirja, s tem

pa tudi učinkovitost prodajnih referentov. Tako bo, na primer, v veliki meri mogoče rešiti problem skladiščnega

prostora za papir.

Modul Uvozne kalkulacije je najbolj zahteven, saj je treba za vsako kalkulacijo posebej vnašati podatke, ki se v odvisnosti od časa zelo spreminjajo (različni odstotki dajatev, skoraj dnevno spreminjanje tečaja dinarja itd.). Takšen modul omogoča najrazličnejše poglede, kalkuliranje obstoječih uvoženih zalog na trenutno vrednost, izvajanje predračunov ipd.

Vzporedno z lastnim razvojem pa iščejo programerji TCP »Djuro Salaj« tudi drugod ustrezne programe za različna področja. Osnovni problem pri odločanju o izbiri programov je dejstvo, da

se tudi sistemi istega dobavitelja razlikujejo, zato le-teh ni mogoče enostavno prenašati iz enega v drug sistem. Poleg tega pa specifičnost vsakega uporabnika zahteva vsakič tudi čisto posebne rešitve pri razvijanju programov. Kljub temu so prepričani, da jih bodo našli in tako omogočili skorajšnjo optimalno izkoriščenost računalniškega sistema.

Po Mirku ŠTAJNERJU

TCP: novi član YU SKI POOL-a

V petek, 13. decembra 1985, je bila v DKD Edvarda Kardelja v Krškem slovesna predstavitev monografije Planica, knjige, za katero je eden od gostov rekel, da ni samo pričevanje o razvoju Planice, ampak tudi enkratni kulturni dogodek.

Knjigo je predstavil Niko Križanc, generalni sekretar Organizacijskega komiteja Planica, in povedal, da je izid tega dela del programa proslave 50-letnice Planice. V

imenu Organizacijskega komiteja je prisotne pozdravil Niko Belopavlovič in se zahvalil vsem, ki so omogočili izid te publikacije.

V imenu SO Krško je goste pozdravil Roman Sotler, podpredsednik občinske skupščine. Izrazil prepričanje, da bo knji-

ga še bolj popularizirala smučarski šport in Planico.

Dogovor o sodelovanju med TCP in YU SKI POOL-om so podpisali: Silvo Gorenc, dir. TCP, Mitja Drobnič, direktor komercialne v TCP, in Lojze Gorjanc za YU SKI POOL.

V mali dvorani DKD „Edvard Kardelj“ so v navzočnosti predstavnikov športne javnosti in gospodarstva predstavili knjigo, posvečeno 50-letnici, ter podpisali pogodbo, s katero TCP „Djuro Salaj“ pristopi k YU-SKI POOL-u. Prvi izvod knjige je direktor TCP „Djuro Salaj“ izročil Bogdanu Norčiču.

MIRNO ROKO IN SOKOLJE OKO!

Na spomladanskem regijskem prvenstvu je strelska sekcija TVD »Partizan« iz Leskovca dosegla svoj največji dosedANJI uspeh. Na tekmovanju, ki je štel za kvalifikacijsko, so v konkurenci več kot stotih ekip »nastreljali« drugi najboljši rezultat (1449 krogov) in si s tem priborili vstop v II. slovensko strelsko ligo. Leskovške barve so takrat branili Slobodan Manojlovič, Janko Sotošek, Dragica in Mirko Bevc, Drago Imperl ter Jože Arh, vođa ekipe. Poleg tega, da so tekmovalci doslej že večkrat osvojili regijska prvenstva, štejejo vstop v II. slovensko ligo za svoj največji uspeh.

Vsi ti uspehi imajo seveda svojo zgodovino. Njihovo ozadje je dolgoletno mentorsko delo s pionirji, ki so se pod skrbnim strokovnim vodstvom razvili v odlične strelce. Že od leta 1973 je namreč t. i. Rekreativna Leskovec omogočala obiskovalcem, da so ob nedeljskih dopoldnevih v združenem domu preizkušali svoje strelske sposobnosti. Tako bolj ko ne družabno obliko je imelo strelstvo tja do leta 1977 in kot rekorden so zabeležili obisk 177 strelcev v enem dopoldnevu.

Zanimivost!

Strelska sekcija TVD »Partizan« Leskovec je ena redkih športnih organizacij v krški občini, ki ima v svojih vrstah tudi ženske.

Novoustanovljena strelska sekcija je 1978 obnovila združni dom, v njem postavila 6-stezni avtomatsko strelišče in prva mentorja (Stane Salmič in Jože Babič) sta začela organizirano delati s pionirji. Večina takratnih pionirjev začetnikov tvori danes učinkovito ekipo, ki je

tekmovalni stebel sekcije.

Člani strelske sekcije enoglasno zatrjujejo, da je Jože Arh duša in gibal njihove skupine, da skrbi za vse, ampak res vse. Sam pravi: »Da, žal moram veliko stvari opraviti sam. Streljali bi vsi, organizacijski posli pa ne mikajo nikogar. Zato pade na moje rame skoraj vse, od zbiranja denarja do skrbi za strelivo, orožje, udeležbo na tekmovanjih...«

Da, denar, tega ni nikoli dovolj! Kakovostna zračna puška znamke Auschütz velja okrog 50.000.- din (220 DM + carina), domače strelivo tekmovalnim pogojem ne ustreza. V času enega treninga vsak član izstrelji 60 nabojev, treningi so trikrat tedensko, pristi pa je treba še tekmovanja. Samo rednih odraslih tekmovalcev je 30 moških in 8 žensk, da o občasnih udeležencih in pionirjih ne govorimo. Škatlica s 500 naboji je vredna 10 DM! Nekatere OZD jim razumevajoče pomagajo, druge pa to pomoč odločno odklanjajo. Večkrat se lahko obrnejo tudi na zdomce. Kako sicer priti do potrebnih deviz za orožje in strelivo! Tarče! Tisti, ki s fičafajem streljajo izlacijske podstavke na drogovi in (po ne-

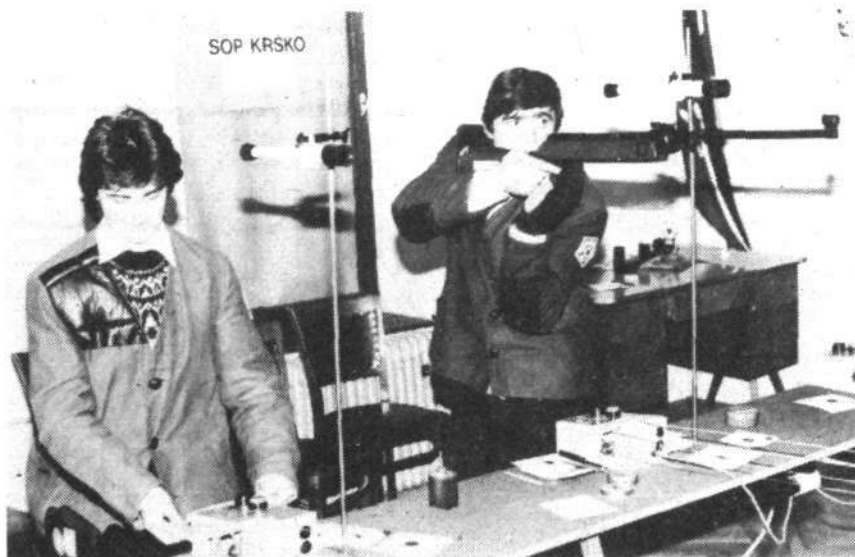
sreči) šipe, če je to potrebno, ne vedo, da njihovi vrstniki uporabljajo prelepljene tarče »iz druge roke«. Posameznemu tekmovalcu namreč tarča služi samo za pet strelcov, vrhunskemu pa za DVA (2), ker sicer ni več možno natančno prešteti zadetkov. Tarča stane tri dinarje.

Pa še to:

Po uvrstitvi v II. slovensko ligo sta sekcijo okrepila dva nova člana: Anton Molan, ki je prestopil iz Artič, in Vlado Sabadoš iz vrst brežiških strelcev.

V današnjih pogojih gospodarjenja je do neke mere razumljivo, da določene OZD odklanjajo materialno pomoč strelski sekciji ali športnim društvom nasploh. Toliko bolj pa je razveseljivo dejstvo, da je drugod dovolj razumevanja za njihove finančne stiske. Doslej je največ denarne podpore prispeval SOP Krško. To sodelovanje se je razvilo tako daleč, da so sklenili sprejeti sporazum o pokroviteljstvu SOP-a nad strelsko sekcijo TVD »Partizan« iz Leskovca. V tem vidijo člani sekcije možnost za svoj razvoj, saj je — kot sami pravijo — njihovo uspešno delo povsod znano in priznано, od občinske ravni naprej, le v krajevni skupnosti, kjer delujejo, si nikakor ne morejo izboriti niti najmanjšega priznanja.

»Samo TVD »Partizan« Leskovec je eno boljših društev v občini. Že 28 let

smo organizatorji športa v krajevni skupnosti, združni dom smo obnovili, ko je bil ta na robu propada, tu pa... kot da sploh ne vedo za nas. Na občne zборе ni njihovih predstavnikov, ko se delijo priznanja, nas ni na še tako obsežnih seznamih, za nameček pa smo si do nedavnega še potne stroške za tekovanja plačevali iz lastnih žepov,« pravi Jože Arh.

Letos so našli skupni jezik z Delavnicami za delo pod posebnimi pogoji in si v stari leskovski šoli uredili potrebne

prostore. Tako sedaj trenirajo na ogrevanem strelišču. Občasno jim priskočita na pomoč z denarjem tudi Transport in Žito-Imperial, od občinske ZTKO pa so po letošnji uvrstitvi v II. slovensko ligo dobili sredstva za nakup 10 novih pušk znamke Slavija. Še vedno pa je slabo orožje, s katerim streljajo pionirji. Med njimi je kar 36 rednih in še 30 občasnih strelcev, za njihovo vzgojo pa skrbita Jože Arh in Bogdan Račič. Če ponovimo, da so današnji uspešni tekmovalci pričeli trenirati kot pionirji, je problem

slabih pušk še toliko večji.

O njihovih načrtih je tovariš Arh povedal tole: »Želja vsakega strelca je, da preide s standardne zračne puške na malokalibrsko (MK) in kasneje na

Vesela novica!

Zaradi tekmovalnih uspehov in učinkovitosti pri organiziranju območnih in občinskih strelskih srečanj je Strelska zveza SR Slovenije sekciji TVD »Partizan« iz Leskovca ponudila možnost, da kot gostitelj organizira prihodnje republiško prvenstvo v streljanju, ki bo marca 1986.

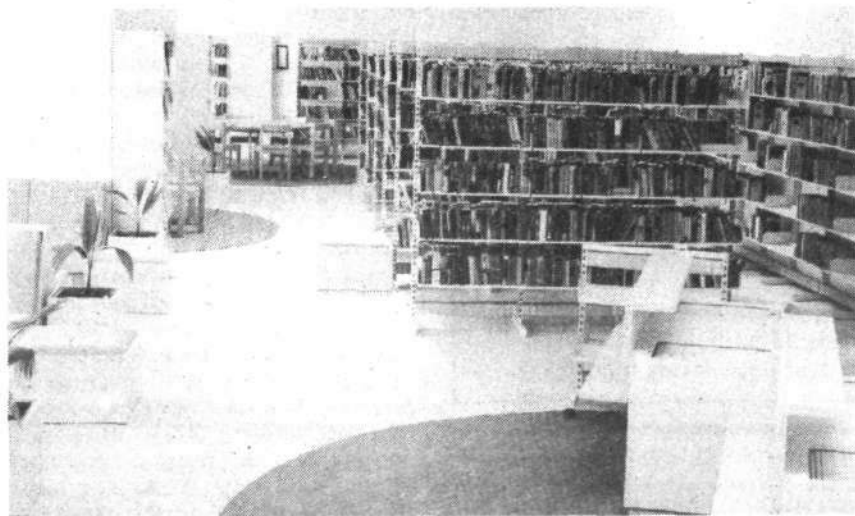
Seveda so tega priznanja zelo veseli in v tem vidijo tudi možnost za razvoj strelstva na raven, kakršno je ta šport imel do leta 1960.

vojaško. Pogojev za to v naši občini žal ni. Po tistem, ko so zaradi širitve lesnega prostora podrli strelišče v TCP »Djuro Salaj«, nikakor ne moremo najti novega in ustreznega, čeprav si to želimo vsi strelci v občini. Že primeren teren je namreč težko najti. Trenutno obstaja možnost, da lovci uredijo strelišče pri domu na Trški gori. Pri tem jih bomo strelci seveda zelo radi podprli, saj bi si s takim objektom dejansko lahko pomagali vsi, ki ga v okviru občine potrebujemo.«

BO VALVASORJEVA KNJIŽNICA V KRŠKEM LAHKO OBDRŽALA STATUS MATIČNE KNJIŽNICE?

Kako se bo razvijalo knjižničarstvo v naši občini v obdobju 1986—1990 in kakšno vlogo bo imelo v splošnem razvoju?

»Knjižničarstvo doslej niti pri nas niti v svetu ni bilo deležno tolikih sprememb in tako hitrega razvoja kot v zadnjih dveh, treh desetletjih... Knjižnica se v celoti obrača k uporabniku in mu nudi vse, kar največ zmore, bodisi sama bodisi s pomočjo drugih knjižnic, povezanih v knjižnično-informacijski sistem. Vse knjižnice v SRS delujejo kot enoten knjižnično-informacijski sistem, ki je sestavni del družbenega sistema informiranja, ta pa se povezuje z enakimi sistemi v drugih jugoslovanskih republikah in avtonomnih prokrajinah ter v tujini. Sodobna knjižnica uporabnika razvaja — razvaja v tem smislu, da mu tako rekoč v nekaj minutah »na krožniku« prinese gradivo ali informacijo o gradivu ali iz gradiva, ki ju uporabnik potrebuje, pa ne le to — nudi mu okolje, ki ga uporabnik nikjer drugje ne najde — gradivo v prostem pristopu, mir in tišino,

Tudi tako lahko uredimo knjižnico. Izposojeno iz propagandne brošure izdelovalca knjižnične opreme!

estetsko oblikovana delovni prostor in okolje, udobje mehkega in zdravo oblikovanega sedeža...« je v uvodnem prispevku ob letošnjem posvetovanju slovenskih književničarjev rekla predsednika Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, Martina Šircelj.

Kaj smo na področju knjižničarstva do danes naredili v občini Krško?

Osrednja in matična knjižnica v občini je Valvasorjeva knjižnica in čitalnica Krško, ki ima prostore v starem delu mesta in dvoje izposojevališč, na Vidmu in v Leskovcu, ter tri punkte v sklopu potujoče knjižnice: v Dolenji vasi, Domu upokojencev Krško in pri Počitniški skupnosti Krško v Nerezinah in na Ljubelju. V občini delujejo še tri društvene knjižnice: v Brestanici, na Senovem in Zdolah, ki imajo ustrezne prostore in opremo, knjižnično gradivo (v vseh treh 3.050 enot), vendar je knjižnica za bralce zaprta, ker nima opreme, prostori pa tudi niso ustrezni (slaba nosilnost).

Vzajemnih knjižnic (splošnoizobraževalne knjižnice pri delovnih organizacijah in potujoče — bibliobusi, ki vsakih 14 dni obiskujejo posamezne kraje) v občini ni.

Stalnim obiskovalcem Valvasorjeve knjižnice in čitalnice je tole okolje seveda dobro znano, vsi ostali si ga pa vsaj takole ogledajo.

služi v prostem pristopu. V Sloveniji je bil v obdobju 1981—85 že presežen standard 2 knjigi na prebivalca, v obdobju 1986—90 pa zahteva 3 knjige na prebivalca. V letošnjem letu je knjižnica do novembra pridobila 3.020 novitet, kar znaša 50% plana. Za več žal ni sredstev.

V obdobju januar—november je bilo izposojenih na dom 42.000 knjig, porast izposoje v primerjavi z enakim obdobjem v letu 1984 znaša 15%. Zaradi stalnega pomanjkanja sredstev za nakup knjižničnega gradiva knjižnici primanjkuje zlasti gradivo strokovne narave, ki je izredno drago. Primer: Komentar zakona o združenem delu stane 4.500 din, glede na zahteve uporabnikov bi knjižnica potrebovala vsaj 10 izvodov, ker pa bo

Valvasorjeva knjižnica kot matična knjižnica

Ustanovila jo je Skupščina občine Videm-Krško 9. aprila 1964 in jo hkrati svojimi takratnimi pooblastili imenovala za matično knjižnico za občino Krško. Za bralce je odprta od 8. februarja 1965 dalje. Po 20-ih letih delovanja ima knjižnica še vedno iste prostore, 140 m², kar pokriva komaj 12,5% potreb za občino Krško. V knjižnici delajo 2,5 knjižničarskih delavcev in en pripravnik, po standardih je to 64% potrebne kadrovske zasedbe. Za bralce je odprta tedensko (z izposojevališči) 47 ur.

Danes ima knjižnica 25.020 enot knjižnega gradiva, kar znaša 0,9 knjige na prebivalca občine, in 665 enot neknjižnega gradiva (plošče, kasete, drobni tisk, plakati itd.), naročenih ima 45 naslovov časnikov in časopisov (izpolnjuje 32% zahtev za občino Krško). Vse gradivo je strokovno urejeno in bralcem

čez nekaj let zastarel in zato za odpis in ker seveda knjižnica nima dovolj sredstev, je lahko nabavila le 3 izvodc. Strokovna literatura je v knjižnici zdaj največji problem, saj nad 40% uporabnikov ne dobi tistega, kar potrebuje.

Kaj naj knjižnica stori v obdobju 1986—1990?

Republiška matična služba ugotavlja, da smo v Krškem v razvoju knjižničarstva čisto na repu slovenskih občin, saj zahteve standardov za knjižnice izpolnujemo: prostorsko 12,5%, kadrovske 63%, po številu knjižničnega gradiva 44%, po tehnični opremljenosti knjižnice 5% (ima samo telefon) in po strokovni urejenosti gradiva 100%, zato predlaga, da bi matičnost za občino Krško prevzela

Občinska matična knjižnica v Brezicah, ki je dobro razvita, ali Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu, ki zahteve standardov presega.

Ni treba naštevati, da za knjižnico v Krškem to pomeni, da kot krajevna knjižnica ne bo imela bleščečega razvoja; morda le opozorilo, da bo občini Krško ostalo toliko manj, po vsej verjetnosti pa se bo tudi prispevek Kulturne skupnosti Slovenije za nakup knjižničnega gradiva zmanjšal, saj KSS daje sredstva matičnim knjižnicam (v letu 1985 je Krško dobilo 1.105.000 din).

Republiško matično službo in Strojno svet za knjižničarstvo SRS smo zaprosili za pogojno imenovanje za matično knjižnico, kar pomeni, da bosta Kulturna skupnost Krško in Komite za družbene dejavnosti morala jamčiti, da bo do leta 1990 knjižnici zagotovljeno: 2/3 ustreznega prostora (730 m²), še 1,5 strokovnega knjižničarskega delavca, v petih letih še 31.000 enot knjižničnega gradiva in del načrtovane komunikacijske in druge tehnične opreme (teleprinter, kopirni aparat, oprema za uporabo avdiovizualnega in mikrofilmskega gradiva, računalniški terminal), ki bo nabavljena v skladu z razvojem informacijskega sistema v SRS za naše področje.

Vzporedni obvezni nalogi, ki ju moramo v Krškem začeti reševati takoj, sta: priti do ustreznih prostorov in zagotoviti sredstva za nemoteno nabavo knjižničnega gradiva.

Knjižnica naj bi dobila ustrezen prostor v stavbi kapucinskega samostana, ki ga je za potrebe knjižnice treba preurediti. Izdelan je načrt prenove, vrednost obnove po zdajšnjih cenah znaša 3 stare milijarde (brez opreme). Za pomoč smo zaprosili kolektive delovnih organizacij v občini, Samoupravne stanovanjske skupnosti, Krajevne skupnosti Krško in Skupščine občine Krško. Zavedamo se, da je obdobje silno neugodno, vendar je za knjižnico to zadnji vlak, ki ga mora ujeti zaradi uporabnikov njenih uslug, saj je že vsak 9. prebivalec občine član knjižnice, marsikateri od teh pa odnaša knjige za vso družino.

Sredstva za nakup knjig, ki jih knjižnici dajeta Kulturna skupnost Krško in Kulturna skupnost Slovenije, so v zadnjih dveh letih izredno porastla, a se tudi poprečna cena knjige že bliža 2.000 dinarjem, zato ne zadoščajo in mora knjižnica za pridobivanje novitet iskati tudi druge vire. V letošnjem letu je posredno delež prispevala tudi Skupščina občine Krško, 13,5 SM pa so zagotovile sindikalne organizacije ker je za knjižnico pomemben vsak dinar, vljudno prosimo vodstva OO sindikata, ki v njej še niso sodelovale, da jo poskusijo izpeljati. S sredstvi, ki so bila zbrana, je knjižnica kupila 265 knjig,

To ni nikakršno skladišče, ampak domoznanski oddelek krške knjižnice.

ki jih bodo v tem mesecu prejele knjižnice v Brestanici, Kostanjevici, Leskovcu, na Senovem in Zdolah. Akcija je bila zamišljena tako, da naj bi vsak zaposleni občan »iz svojega žepa« prispeval 100 din za knjige, kar zares ni veliko, sindikati bi ta sredstva zbrali. Če bi v akciji zares sodelovali vsi zaposleni, bi knjižnica pridobila okrog 100 SM, kar bi bila izredna finančna in delovna vzpodbuda.

Občina Krško se gospodarsko izredno hitro razvija in bi bilo še kako prav, da bi ji lahko v enakih korakih sledila tudi kultura. V zadnjih dveh, treh letih je potreba po knjigi, predvsem strokovni, izredno narasla. Knjižnica izposodi poprečno 182 knjig dnevno, od tega 40–50 strokovnih, še nad 40% bralcev pa iz knjižnice odide, ne da bi dobili tisto, kar želijo.

Hitrejši gospodarski razvoj, višja izobrazbena struktura prebivalstva, večja splošna razgledanost, vedno večja potreba po informacijah na delovnem mestu ali pri študiju prav gotovo zavezujejo knjižnico, da temu sledi oz. kot je to v razvitih državah, zahtevajo od nje, da je ena od temeljnih institucij, ki to omogočajo. Naloga knjižnice je, da občanu služi na vseh ravneh, zato je planiranje te dejavnosti na občinski ravni prav tako nujno in potrebno kot planiranje novih dosežkov na drugih področjih. Ker pa je čas za vsakogar dragocen dejavnik, mora knjižnica čim več nuditi uporabniku v okolju, kjer živi in dela, zato je nujno potrebno knjižnično mrežo razviti po celi občini, obuditi k delovanju že obstoječe društvene knjižnice, ki jim je treba dati nov, ustrezen knjižni fond, in razviti močno osrednjo (matično) knjižnico, ki

bo skrbela za celotno mrežo v občini (strokovno in materialno!).

Ali bo analiza razvoja, ki jo bomo delali leta 1990, pokazala to, kar kažejo potrebe, je odvisno od vseh nas, ki v tej občini živimo in jo s svojim osebnim prispevkom oblikujemo in razvijamo. Ljudmila Šribar

SENOVSKA FOLKLORA

V letošnjem letu, ko DKD „Svoboda“ Senovo proslavlja 40 let uspešnega in plodnega dela, praznujejo člani folklorne skupine tretjo obletnico delovanja. V treh letih se je nabralo že skoraj 60 nastopov — od tega letos blizu

30. Med pomembnejše nastope, poleg sodelovanja na različnih proslavah in družabnih večerih, vsekakor sodijo nastopi na prireditvah:

- ob sprejemu Zvezne štafete mladosti v Krškem,
- „Pivo in cvetje“ v Laškem in Varaždinu,
- srečanje folklornih skupin iz Šempetra v Savinski dolini, Boštanj, Laškega, Šmartnega ter Senovega,
- v javni TV oddaji „Pod lipo“ na Zdolah,
- ob obletnici DO: Lisca, GG Brežice, NEK ...

Zelo uspešno pa sodelujejo tudi s folklorno skupino KUD „Kole Nedelkovski“ iz Titovega Velesa. Člani te skupine so jih obiskali aprila letos, Folklorna skupina Senovo pa jim je obisk vrnila prejšnji mesec. Poudariti je treba, da so naši folkloristi naleteli na izredno prisrčen sprejem gostiteljev in zelo dober odziv publike. Vsekakor je pomembno to, da so se z gostitelji dogovorili o izmenjavi koreografij, kar bo nedvomno vplivalo na kvaliteto in popestritev programov.

V letošnjem letu pa so navezali tudi stike s folklorno skupino Kulturnega društva „Bohor“ iz Kozjega. Sodelovanje so začeli s skupnim gostovanjem v Makedoniji; nadaljevali pa bi ga v smeri izmenjave noš in koreografij.

Trenutno deluje v folklorni skupini DKD „Svoboda“ Senovo 20 marljivih članov. Z namenom, da pridobijo nove člane oziroma podmladek, so se odločili, da organizirajo tudi podmladke na OŠ v krški občini, in sicer: Senovo, Koprivnica, Brestanica, Krško, Leskovec. V pomoč tej akciji objavljamo posnetke z gostovanja v Titovem Velesu.

Senovski folkloristi med gostovanjem v Titovem Velesu

Usmeritve predsedstva RK SZDL

USTVARJATI MORAMO POGOJE ZA VRAČANJE NAŠIH LJUDI IZ TUJINE

Zaradi potrebe po zagotavljanju ustavnih pravic in obveznosti naših delavcev na začasnem delu v tujini je bil pri predsedstvu republiške konference SZDL ustanovljen koordinacijski odbor za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini. Ta odbor naj bi bil osnovni nosilec povezovanja vseh dejavnikov v SR Sloveniji, ki se ukvarjajo s problematiko zaposlovanja, življenja ter vračanja naših delavcev.

V skladu s pristojnostmi je koordinacijski odbor spodbujal, usklajeval, spremljal in usmerjal dejavnosti družbenih dejavnikov zlasti na področju zaščite položaja in pravic občanov v tujini, samoorganiziranja, kulture in telesne kulture, vzgoje in izobraževanja, informiranja in ustvarjanja možnosti za njihovo vračanje, po potrebi pa je tudi vodil akcije.

Pri svojem delu je usklajeval dejavnosti v koordinacijskem odboru za vprašanja jugoslovanskih državljanov na začasnem delu v tujini pri predsedstvu zvezne konference SZDL Jugoslavije in s koordinacijskimi odbori za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri mestnih oziroma občinskih konferencah SZDL ter z drugimi dejavniki.

Druženopolitične usmeritve za delo na tem področju so zapisane v številnih dokumentih, ki so jih sprejeli predsedstvo SFRJ, predsedstvo CK ZKJ, predsedstvo ZK SZDLJ, skupščina SR Slovenije in drugi. Z dosedanjimi prizadevanji vseh družbenih dejavnikov za varstvo položaja, pravic in interesov naših državljanov v tujini smo dosegli pomembne uspehe. Napredek se ne nanaša samo na zaščito njihovih pravic iz delovnega razmerja, ampak se je pokazal tudi pri

ohranjanju stikov z domovino, društvenem samoorganiziranju v tujini, šolanju otrok v materinem jeziku, negovanju narodne kulture, informiranju in drugem. Pri reševanju vprašanj naših občanov v tujini je pomemben tudi razvoj naših odnosov z evropskimi deželami, še posebej s tistimi, v katerih živi in dela veliko naših ljudi. Njihov gospodarski in družbeni položaj je marsikje zelo zapleten in težak, vendar pomeni njihovo delo, njihovo zavzemanje za lastno identiteto in enakopravnost veliko pomoč za dobre in enakopravne odnose med SFRJ in deželami zahodne Evrope.

Koordinacijski odbor za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri predsedstvu RK SZDL Slovenije je pripravil obsežno gradivo, ki celovito obravnava to problematiko. Predsedstvo je na svoji seji junija letos razpravljalo o

njem ter sprejelo stališča in sklepe, ki predstavljajo dobro napotilo za nadaljnje delo na tem področju.

Stališča in sklepi

Predsedstvo je ugotovilo, da še vedno ni dovolj živa zavest o pomenu naših občanov v tujini kot delu slovenskega naroda in kulture, kot samostojnem subjektu, ter zavest o možnostih, ki jih ti občani predstavljajo za vsestransko povezovanje naše družbene skupnosti s svetom.

SR Slovenija ima z ustavo opredeljene dolžnosti, ki zadevajo stike s Slovenci na tujem. V Socialistični zvezi si je treba še naprej prizadevati, da se te dolžnosti smiselno vključijo v delo izvršnih organov SR Slovenije. To velja še posebej za trajno zagotavljanje vračanja, pouka v materinem jeziku, informiranja med matično domovino in Slovenci na tujem in za pravice naših državljanov v tujini v okviru dvostranskih odnosov. Zagotoviti je treba sodelovanje z drugimi republikami in s pokrajinama ter z organi federacije.

Na podlagi sklepov zvezne konference Socialistične zveze o udeležbi jugoslovanskih državljanov na začasnem delu v

Dolžina bivanja v tujini je pomembna za razumevanje položaja naših občanov na tujem. Večina delavcev, ki so odšli iz SR Slovenije, je v tujini že več kot 15 let. Na podaljšanje bivanja v tujini vpliva več dejavnikov, med katerimi so gotovo najvažnejši ekonomski. Značilno je, da se prav delavci z visoko strokovno usposobljenostjo ali lastno gospodarsko dejavnostjo najtežje odločajo za vrnitev. Dokaj dolga zaposlitev v tujini pa mnogim našim delavcem omogoča, da bodo lahko v doglednem času uveljavili pravice iz dela v tujini (upokojitve) in se bodo vrnili šele, ko bodo te pravice uveljavili.

Dolgotrajno bivanje v tujini ima tudi druge škodljive posledice: družinske težave, izmikanje vojaškim obveznostim in sprejemanje tujega državljanstva. Od 1981 do 1984 je bilo delavcem iz SR Slovenije odobrenih 2074 prošenj za prenehanje jugoslovanskega državljanstva

Kam s knjigami, ko bo tudi medprostor v policah poln!? Nota bene: po vseh merilih krška knjižnica kupuje veliko premalo novih knjig-že zaradi denarnih omejitev.

tujini pri izpolnjevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije (23. 5. 1984) in sklepov s problemske konference o zaposlovanju (RK SZDL Slovenije, 22. 6. 1983) je treba hitreje ustvarjati razmere za stalno organizirano vračanje naših delavcev iz tujine, zlasti kvalificiranih in strokovnjakov, in za njihovo vključevanje v gospodarske in družbene tokove v domovini. Sestavni del teh prizadevanj so tudi merila za dog-

rajevanje sistema nagrajevanja po delu, ki morajo biti taka, da bodo spodbujala vračanje predvsem strokovno usposobljenih delavcev, ki jih potrebuje slovensko gospodarstvo.

Vsi družbeni dejavniki, od organizacij združenega dela, krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti, prek občinskih in republiških organov in organizacij do specializiranih institucij, se morajo dosledneje zavzemati, da v skladu s sprejetimi programi gospodarskega in družbenega razvoja konkretizirajo programe ukrepov in akcij za postopno vračanje občanov iz tujine in za njihovo postopno produktivno zaposlovanje v domovini. Pri tem bi morali posvetiti posebno pozornost ukrepom, ki spodbujajo vračanje: uspešnejše povezovanje družbenih sredstev z osebnimi sredstvi občanov, ki se vračajo, povečanje števila delovnih mest v drobnem gospodarstvu, v individualnem delu z zasebnimi sredstvi, v pogodbenih organizacijah združenega dela, gostinstvu, turizmu in v sodobni kmetijski proizvodnji, ki ponuja velike možnosti za razvijanje kooperacijskih odnosov v individualnem in družbenem sektorju.

Ta stališča moramo uresničevati v objektivno sicer neugodnih razmerah našega družbenoekonomskega razvoja. Zato mora Socialistična zveza širiti fronto aktivnih družbenih subjektov, ki na tem lahko delujejo, saj težišča dejavnosti še nismo dovolj prenesli v združeno delo, občine in v celoten sistem našega samoupravnega in delegatskega odločanja.

Glede na vse bolj zaostrene politične, ekonomske in druge razmere tujih delavcev v deželah imigracije je potrebna družbena akcija za ohranjanje njihove delovnopravne in druge zaščite in za odpravljanje slabosti pri tem. V to je treba vključiti tudi pobude za dopolnitev sedanjih ali sklenitev novih meddržavnih spo-

razumov o vprašanih, ki so življenjskega pomena za naše občane v tujini. V skladu s tem je treba probleme v zvezi z delom naših občanov v tujini bolj vključevati v vse oblike uveljavljanja skupnih odnosov in sodelovanja s temi deželami.

Najpomembnejša naloga vseh družbenih dejavnikov in subjektivnih sil v domovini in tujini je skrb za ohranjanje nacionalne in kulturne identitete otrok in mladine naših državljanov. Tudi v prihodnje je treba ohranjati vse oblike dejavnosti, ki so bile uspešne, in izboljšati kakovost dela z mladimi v tujini. Poleg razvijanja možnih oblik dopolnilnega šolanja v maternem jeziku po programih iz domovine je treba poiskati še druge možne oblike dela z otroki in mladimi v okviru klubov in društev, zlasti pa podpirati vse organizirane oblike skupinskih bivanj v domovini. Za vzgojno-izobraževalno delo v maternem jeziku je zaradi spremenjenih razmer treba izbirati najboljše učitelje, ki bodo strokovno usposobljeni za pouk in se bodo znali spoprijeti z integracijskimi težnjami v programih tujega šolskega sistema. Imeti morajo izkušnje za delo z mladimi v društvih in klubih.

Zaradi večje učinkovitosti dela učiteljev v tujini bi morali doseči, da bi dobri učitelji ostali na delu v tujini dalj kot štiri leta, kot je zdaj predvideno z družbenim dogovorom.

Povečati je treba prizadevanja za delo s starši ter jih aktivno vključevati v skrb za razvijanje in ohranjanje maternega jezika otrok.

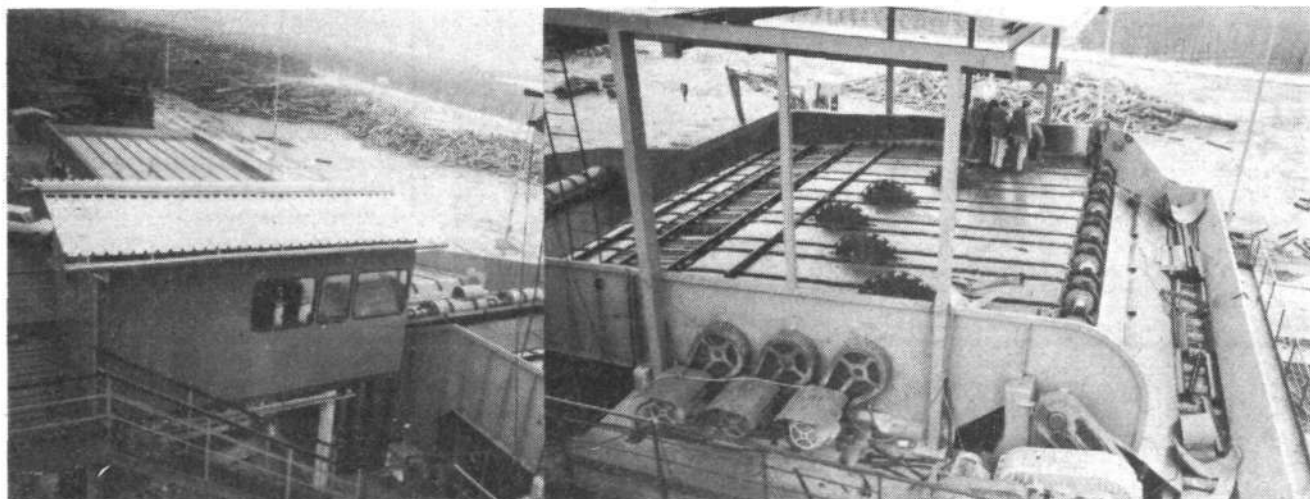
Zaradi velike dovzetnosti za tuje negativne vplive, zaradi idejnopolične in vzgojne ogroženosti mladih v tujini in tudi zaradi izjemne nevarnosti, da se asimilirajo, se mora Socialistična zveza kot fronta od krajevnih skupnosti naprej zavzemati za izboljšanje pogojev dela z mladimi v tujini, zlasti v zvezi s pripravami za njihovo vrnitev in za čas po njihovi vrnitvi v domovino.

Zelo pomembno je samoorganiziranje

naših občanov v tujini v klube, društva, združenja ter krepitev njihovega povezovanja v koordinacijske odbore, zveze in druge oblike, s katerimi bodo najuspešnejše razvijali in krepili bratstvo in enotnost narodov in narodnosti, negovali narodne običaje, kulturo, utrjevali vezi z domovino in onemogočali sovražne in druge vplive. Še bolj je treba omogočiti tiste oblike dela v klubih, društvih in združenjih, ki vključujejo interes mladih in žensk.

Kljub neugodnim družbenoekonomskim razmeram v domovini je treba utrjevati sodelovanje občin s klubi in društvi naših občanov v tujini. Občine morajo bolj organizirano in usklajeno sodelovali v okviru koordinacijskih odborov za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri OK SZDL s slovenskimi društvi v tujini in z občinami, ki imajo stike s klubi in društvi v državah ali delih teh držav. K racionalizaciji povezav sodijo zlasti oblike dela, ki jih vsem trem generacijam lahko omogočamo ob organiziranih obiskih v domovini. Klubom moramo bolj pogosto pošiljati strokovnjake, ki bodo usposabljali za samostojno ustvarjalno in poustvarjalno dejavnost v klubih in društvih, še zlasti pa primerno literaturo, ki omogoča stalni stik z maternim jezikom. Seveda je za tovrstna sodelovanja potrebno zagotavljati določena dinarska in devizna sredstva. Socialistična zveza mora odločno zahtevati, da na račun stabilizacijskih prizadevanj sredstva občin ne bodo še zmanjšana, saj je že zdaj ogrožen nadaljnji razvoj dosedanjega sodelovanja. Vsi dejavniki v domovini morajo v okviru svojih nalog in odgovornosti krepiti sodelovanje s klubi in društvi naših delavcev v tujini.

Ker je veliko naših državljanov vključenih v napredne sindikate dežel, s katerimi imajo naši sindikati vsestranske stike, moramo krepiti vlogo in odgovor-

nost naših sindikatov pri zagotavljanju pomoči in možnosti za samoorganiziranje naših državljanov.

Na področju informiranja naših državljanov v tujini je treba še naprej izpopolnjevati oblike in bogatiti to dejavnost, da bi bila kar najbolj popolna, pravočasna in prilagojena potrebam, interesom in strukturam naših državljanov.

Sredstva javnega informiranja morajo obveščati slovensko javnost o življenjskih in delovnih razmerah naših državljanov v tujini, pa tudi o njihovi družbeni dejavnosti in političnem pomenu le-te.

V okviru samoupravnega in družbenega dogovarjanja je treba preučiti možnosti za ustanovitev in financiranje skupne revije slovenskih časopisnih podjetij, za delavce na začasnem delu v tujini z naslovom Naš delavec in zagotoviti, da bo nemoteno izhajala.

Načrtneje je treba izbirati, pripravljati in pravočasno usmerjati kadre za delo z našimi državljanji v tujini. Mislimo predvsem na diplomatsko-konzularne delavce, prosvetne, socialne in sindikalne delavce (pa tudi na predstavnike organizacij združenega dela, novinarje itd.). Poleg strokovnih meril bi morali bolj upoštevati tudi smisel za idejnopolično delovanje med našimi državljanji v tujini.

Zavzemati se moramo, da bodo slovenski občani v tujini v diplomatskih in drugih predstavništvih SFRJ v vsakodnevnem sporazumevanju lahko uporabljali slovenščino.

Za lažje ugotavljanje delovnih in življenjskih razmer naših občanov na tujem in možnosti za njihovo organizirano vračanje v domovino je treba spodbujati in upoštevati znanstveno in raziskovalno delo, usklajevati te programe in omogočiti uporabo raziskovalnih spoznanj pri oblikovanju politike.

Naši raziskovalci morajo biti seznanjeni s tovrstnimi raziskovalnimi projekti v okviru domačih in mednarodnih organizacij in morajo sodelovati v njih.

Dosledno uresničevanje sprejetih stališč v zvezi z reševanjem vprašanj naših delavcev v tujini je možno ob boljši organiziranosti v občinah, regijah in republikah. V občinah morajo večjo vlogo odigrati koordinacijski odbori za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini in izvršni sveti oziroma komisije ali pooblaščenici upravni organi.

Po popisu prebivalstva iz leta 1981 je na začasnem delu v tujini 847.961 delavcev iz Jugoslavije, kar je približno 6% aktivnega prebivalstva. Od tega je iz SR Slovenije 41.826 delavcev in 11.657 njihovih družinskih članov. Skupaj je v tujini približno 60.000 občanov iz SR Slovenije oziroma prek 1.000.000 delavcev iz Jugoslavije. Največ Slovencev je v ZR Nemčiji (okrog 30.000), v Avstriji (okrog 13.000), na Švedskem, v Švici, v državah Beneluksa in v nekaterih drugih državah.

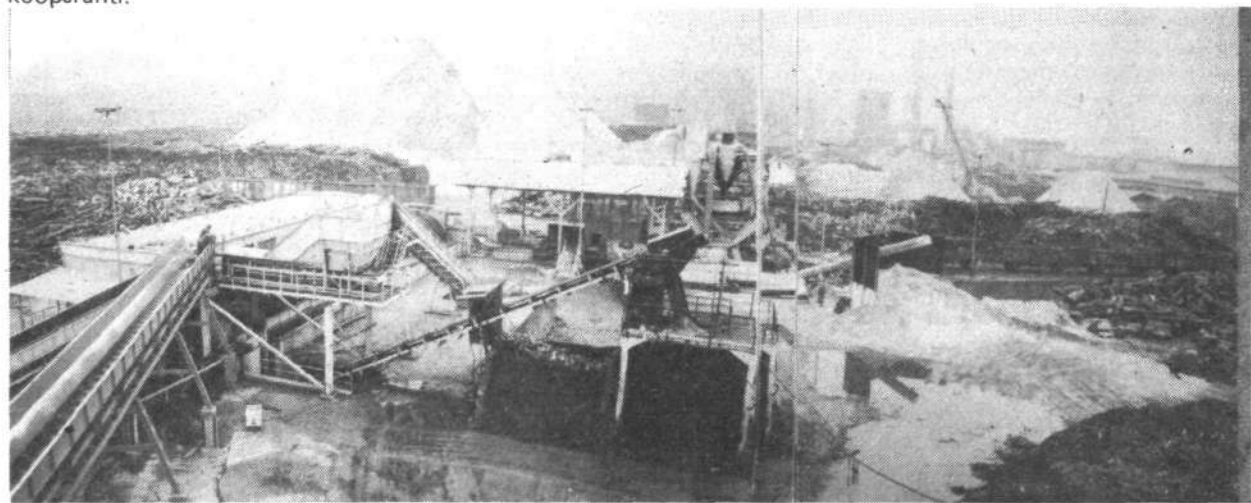
Glede zaposlovanja in vračanja je za obdobje 1980—1983 značilno, da se je

zaposlovanje v tujini, razen sezonskega zaposlovanja v Avstriji in Švici, skoraj povsem ustavilo. Vračanja pa je bilo manj, kot je bilo predvideno. Namesto pričakovanih 2500 delavcev na leto se je vrnilo v Slovenijo in se prijavilo pri skupnostih za zaposlovanje v letu 1981 606 delavcev, v letu 1982 700 in v letu 1983 637 delavcev. Dejansko število je verjetno za okrog 60% večje od števila delavcev, ki so se prijavili skupnostim za zaposlovanje.

Kljub manjšemu vračanju v domovino pa položaj naših občanov v tujini ni najbolj ugoden. Po podatkih sekretariata za zunanje zadeve je bilo konec leta 1984 nezaposlenih okoli 100.000 jugoslovanskih delavcev. Spremembe, ki jih načrtujejo države zahodne Evrope v politiki do tujih delavcev na osnovi neugodnih ekonomskih kazalcev in rasti nezaposlenosti, slabšajo položaj naših občanov v tujini. Odpuščanje z dela, zaostrovanje pogojev za podaljšanje delovnih dovoljenj, omejevanje socialnih pravic, denarnega nadomestila za čas nezaposlenosti, premeščanje na slabša delovna mesta, namerno ustvarjanje slabših delovnih razmer, pritiski na delavce specifičnih poklicev, da bi se vrnil v domovino itd., je samo nekaj oblik, ki zgovorno pričajo o slabšem položaju naših občanov v tujini.

Del težav naših občanov v tujini je posledica gospodarske recesije v državah imigracije, delno pa je to posledica načrtne kadrovske politike teh držav. Čim

V Tovarni celuloze in papirja „Djuro Salaj“ bo z novim letom steklo poizkusno delo nove žage za hlodovino. Inštalirana moč naprave je okrog 600 KW, prežagala pa bo lahko hlode s premerom do 50 cm in dolge do 10,5 m. Podobno žago so si „celulozni“ razvojniki pred časom ogledali v eni izmed švicarskih tovarn. Ing. Zupanc Rudi je v skromni uri, kolikor je trajal ogled, dobil nekaj osnovnih podatkov in na podlagi vsega tega naredil projekt za „domačo“ žago. Njena zmogljivost bo 200 m lesa na uro, za obratovanje bo potrebovala 6 delavcev v izmeni: po enega za delo z dvigalom in z žago ter štiri za nakladanje hlodovine na tekoči trak. Žaga bo avtomatizirana in ne potrebuje nikakršne ročne manipulacije, število potrebnih delavcev pa se bo v primerjavi s staro žago skrcilo za 12. V kasnejši fazi načrtujejo tudi izgradnjo mostnega dvigala za nakladanje hlodov na tekoči trak. Celotna naprava bo veljala 24 starih milijard, dela pa trajajo že skoraj pol leta. Izvajalec-Kovinarska Krško-je sicer ob prevzemu del obljubil 3-mesečni rok, a se je zavleklo delno tudi iz objektivnih vzrokov, kot so težave z iskanjem materialov na domačem tržišču in seveda z vsemogočnimi kooperanti.

prej se želijo znebiti tujih delavcev, ki jim niso več potrebni, in prenesti skrb na države emigracije.

Države imigracije pa na drugi strani kažejo velik interes, da integrirajo oziroma asimilirajo drugo in tretjo generacijo. Vse manj govorijo o gostujočih delavcih in vse bolj o doseljencih (Švedska).

Doslej sprejeti in planirani integracijski ukrepi kažejo, da gre za selektivno asimilacijo tujih delavcev in njihovih otrok, ki jo države imigracije skušajo izpeljati brez sodelovanja z državami emigracije. Dosedanji ukrepi, ki so jih v zvezi z delom tujcev sprejele države imigracije, delavcev z območja naše republike niso prizadeli v toliki meri kot delavce iz drugih držav. Ponovnega večjega odpiranja posameznih dežel za najemanje nove tuje delovne sile ni pričakovati. V bližnji prihodnosti tudi ni pričakovati nenadne vrnitve velikega števila naših občanov iz tujine v domovino. Bistveno pa se lahko

spremenijo življenjske razmere naših občanov v državah EGS s pristopom Španije in Portugalske k EGS ter s tem večje vključevanje delavcev s teh območij na tržišča delovne sile v zahodni Evropi.

Za zagotovitev delovnopravne in socialne varnosti našim občanom v tujini je naša država sklenila več meddržavnih sporazumov, zlasti z državami, kjer je večje število naših občanov. Ti sporazumi ne vključujejo obveznosti držav imigracije pri organiziranem in postopnem vračanju naših občanov oziroma ustvarjanju možnosti za hitreje zaposlovanje v SFRJ.

Imamo 18 sporazumov, ki vključujejo celotno vsebino socialne varnosti, in še 3, ki urejajo samo posamezna vprašanja tega področja. Ratificirani so bili naslednji sporazumi:

— *Konvencija med SFR Jugoslavijo in Kraljevino Dansko o socialnem zavarovanju (Uradni list SFRJ, mednarodne pogodbe, št. 5/89). Uporabljamo ga od 1. februarja 1979. Zaradi danske zakonodaje niso zajete pravice iz zdravstvenega zavarovanja za družinske člane delavcev, ki stalno živijo v Jugoslaviji. Isto velja za pravico do družinskih in otroških dodatkov. Prav tako ni urejena pravica do dajatev za čas brezposelnosti, ko se delavec vrne v Jugoslavijo.*

— *Sporazum o spremembah in dopolnitvah konvencije med SFR Jugoslavijo in*

Republiko Avstrijo o socialni varnosti (Uradni list SFRJ, mednarodne pogodbe, št. 10/80). Velja od 1. januarja 1978.

Ta sporazum je uvedel razlikovanje glede otroških dodatkov med otroki jugoslovanskih delavcev, ki živijo v Avstriji, in tistimi, ki so ostali v domovini.

— *Konvencija o socialnem zavarovanju med SFR Jugoslavijo in Kraljevino Nizozemsko (Uradni list SFRJ, mednarodne pogodbe, št. 11/80). Velja od 1. aprila 1979, ko je nehala veljati konvencija s 1. junijem 1956.*

Precej je izboljšala pravice (nizozemske pokojnine izplačujejo upravičencem v Jugoslaviji v polnem znesku) in uvedla odmere pokojnin po sorazmernih delih, omogoča pa tudi možnosti izbire idr.

V pripravi so osnutki oziroma predlogi za nove sporazume o socialnem varstvu s Kanado, Španijo, z Grčijo, Libijo in z Egiptom je v pripravi sporazum o preprečitvi dvojnega zavarovanja. Predlagani so tudi osnutki za nove spremembe z Veliko Britanijo in Italijo s čimer bi nehali veljati dosedanja sporazumi o socialnem varstvu.

Tečejo tudi pogovori o spremembah in dopolnitvah nekaterih sporazumov o socialnem varstvu.

KDO IN KAKO LAHKO DELA V TUJINI

Zbor združenega dela SKupščine SR Slovenije bo v sredo, 27. novembra obravnaval:

OSNUTEK ZAKONA O IZVAJANJU INVESTICIJSKIH DEL V TUJINI

Za sprejem osnutka zakona je pristojen Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Izvajanje investicijskih del v tujini zdaj urejata zakon o prometu blaga in storitev s tujino in zakon o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino. Leta 1976 je bila izdana uredba o izvajanju investicijskih del v tujini, ki je bila že štirikrat zapored podaljšana za po eno leto. Zaradi slabosti v dosedanjem urejanju teh poslov in potrebe, da se ta oblika gospodarske dejavnosti vsestransko uredi, ureja ta vprašanja novi osnutek zakona.

Sestavljajo ga naslednje bistvene določbe:

— investicijska dela v tujini izvajajo organizacije združenega dela v okviru dejavnosti, za katere so vpisane v sodni register, v skladu s tem zakonom in predpisi države, v kateri opravljajo ta dela;

— investicijska dela v tujini izvajajo z

inženiringom, konzultantskimi storitvami, gradnjo celotnega objekta in s posameznimi deli;

— udeleženci pri teh poslih sodelavci posla, kooperant, tuji kooperant in podizvajalec;

— medsebojne pravice, odgovornosti in obveznosti pri izvrševanju pogodbe urejajo udeleženci posla in to s samoupravnim sporazumom ali pogodbo o pridobivanju dohodka z deležem v skupno ustvarjenem dohodku na podlagi združevanja dela in sredstev, s pogodbo o pridobivanju dohodka z izvozom storitev;

— delavcem se med njihovim delom v tujini izplačujejo osebni dohodki in drugi osebni prejemki v dinarjih in v tuji valuti. Višino teh dohodkov določa samoupravni splošni akt organizacije, ki pošilja delavce na delo v tujino, v skladu s samoupravnim sporazumom, sklenjenim na podlagi družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za samoupravno ureditev pravic delavcev na delu v tujini;

— organizacija združenega dela sme izvajati investicijska dela v tujini, če pristopi k samoupravnemu sporazumu o organiziranem nastopu v tujini in če

izpolnjuje naslednje pogoje: da je tehnično—tehnološko, organizacijsko in kadrovske usposobljena za izvajanje določene vrste del, da v zadnjih treh letih ni bila kaznovana zaradi nelojalne konkurence, da je pri izvrševanju sklenjenih pogodb o opravljanju investicijskih del v tujini uporabljala v predhodnem obdobju družbeni dogovor o skupnih osnovah in merilih za usklajevanje osebnih dohodkov in drugih prejemkov delavcev, ki so bili poslani na delo v tujino;

— organizacija združenega dela mora predložiti Gospodarski zbornici Jugoslavije prijavo namena opravljanja investicijskih del v tujini, prijavo predloži na podlagi objavljene licitacije, vabila za predložitev ponudbe ter vabila za sklenitev pogodbe za izvajanje investicijskih del v tujini z neposrednim dogovorom, najpozneje 30 dni po razpisu licitacije oziroma najpozneje 15 dni pred zapadlostjo roka za predložitev ponudbe, Gospodarska zbornica Jugoslavije mora v 10 dneh po poteku rokov izdati potrdilo, da so izpolnjeni pogoji za udeležbo na licitaciji, to potrdilo je podlaga za sklenitev pogodbe s tujo osebo in za vpis pogodbe v register, ki ga vodi zvezni upravni organ, pristojen za energetiko in industrijo;

— Gospodarska zbornica Jugoslavije izdaja organizacijam združenega dela potrdila iz prejšnjega odstavka za posa-

mični, skupni (konzoracionalni) ali koor-
dinirani nastop.

— za dela, katerih pogodbeni vred-
nost ni večja kot 10 milijonov dinarjev,
pa ni potrebno izpolnjevati pogojev iz
prejšnjih dveh odstavkov.

— nosilka posla v tujini lahko za
posle, določene s pogodbo s tujo osebo,
organizira enoto (ki pa ni pravna oseba)
za opravljanje investicijskih del v tujini,
če to zahtevajo narava, obseg poslov in
čas, potreben za izvršitev teh del.

— organizacija združenega dela ku-
puje v Jugoslaviji stroje, opremo in mate-
rial za dela v tujini, če pa so dela pogoje-
na z vgraditvijo tuje opreme in materiala,
če ju ne delajo ali ju ni mogoče kupiti v
Jugoslaviji v dogovorjenih rokih, ustrez-
ni kakovosti in po približno istih cenah,
se lahko kupita v tujini pod pogoji, pred-

pisanimi z zveznim zakonom o prometu
blaga in storitev s tujino,

— proizvajalna sredstva, ki jih je up-
orabljala pri teh delih, sme organizacija
združenega dela po končanih delih
prosto uvoziti v Jugoslavijo s plačilom
carine in uvoznih davščin od amortizi-
ranega dela uvoženih delovnih sredstev
in nadomestnih delov v skladu s carinski-
mi predpisi,

— po končanih delih mora organiza-
cija združenega dela devize na računu pri
tuji banki spraviti v Jugoslavijo, devize,
ki jih ima na računu pri pooblašeni ban-
ki za posle s tujino, pa prodati v 60-ih
dneh po končanih investicijskih delih.

Širši povzetek obrazložitve Osnutka
zakona o izvajanju investicijskih del v tu-
jini je objavljen v **Poročevalcu (v delu Iz
Skupščine SFRJ) št. 35 z dne 29. 10. 1985.**

AMD Krško v luči SPV SO Krško

Osnovne dejavnosti in naloge društva so vzgoja
voznikov, prometna vzgojna dejavnost udeležencev
v prometu in šport.

Kot prva in osnovna naloga društva je vzgoja voznikov za motorna in ostala vozila na
motorni pogon. Ta dejavnost je bila do pred letom dni glede na organiziranost avto šol v
občini Krško — obstojale so štiri — v nezavidljivem položaju. Vzrok za tako stanje je bil v
tem, ker odgovorni in organi društva za to področje dela niso imeli dovolj posluha in
razumevanja. Zaradi takih razmer je bilo v letu 1984 s strani pristojnega organa SO
Krško izdana odločba, da v kolikor se vse pomanjkljivosti — predvsem pa prostorske-za
teoretični pouk ne odpravijo, bo moralo AMD Krško s to dejavnostjo prenehati. Tudi fi-
nančna sredstva iz naslova delovanja avto šol in druga pridobljena finančna sredstva, ki
naj bi krepila to dejavnost in dejavnost po prometni vzgoji v najširšem smislu, so se preli-
vala in koristila v druge namene.

Kot druga in zelo pomembna naloga
AMD je prometna vzgoja vseh delovnih
ljudi, občanov in šolske mladine s čimer
bi društvo več prispevalo k večji varnosti

v cestnem prometu. Akoravno je društvo
pred 15 in več leti nazaj ogromno delalo
po vzgoji vseh vrst udeležencev v prome-
tu in tako doprinalo viden napredek k

večji varnosti, je ta dejavnost že nekaj let
v zatonu. To ugotovitev naj podkrepim s
tem, da je AMD Krško v preteklosti or-
ganiziralo več občinskih javnih nagrad-
nih tekmovanj pod naslovom »Pokaži
kaj veš in znaš o varnosti prometa«.

Tekmovanja so vodili radijski na-
povedovalci Ljubljana in dvorane so bile
nabito polne.

Poleg navedenih javnih prireditvev s
področja prometa so bila tudi stalna pre-
davanja na vseh šolah in v KS v občini
Krško, na katerih se je predvajalo tudi
poučne filme o prometu. Za razvejano in
široko dejavnost v prometni vzgoji vseh
vrst koristnikov cest je AMD Krško
prejelo prvo republiško nagrado —
motorno kolo.

V zadnjem obdobju je ta društvena de-
javnost, glede na spredaj opisane ok-
oliščine, dokaj skromna. Vzrokov za tako
stanje je več. Organi društva so do
razreševanja tega vprašanja dokaj pasiv-
ni, SPV SO Krško bi moral na tem podr-
očju delovati bolj sistematično in v to de-
javnost vključiti vse subjekte, ki so po
zakonu o varnosti prometa dolžni delati
po prometni vzgojni dejavnosti in
končno so pod vprašanje — jem tudi namen-
ska finančna sredstva, ki se stekajo in up-
orabljajo v druge namene. Tudi družbe-
na politična skupnost bi morala do te de-
javnosti imeti več posluha in za to
nameniti več sredstev, če hočemo na tem
področju dosegati vidnejše rezultate v
korist delovnih ljudi in občanov.

Da pa AMD Krško kljub temu dela po
prometni vzgoji in s tem doprinala k ve-
čji varnosti v cestnem prometu naših naj-
mlajših, je le dobra volja nekaterih tova-
rišev iz AMD — združene avto šole, ki na
osnovnih šolah delujejo brezplačno v
vodenju prometnih krožkov. Enkrat
letno se v to dejavnost vključujejo tudi
vsi vozniki inštruktorji v izvedbi občin-
skih šolskih tekmovanj in v akciji »brez-
hibno vozilo — varno vozilo«.

S 1/5-84, ko so se po sili zakona o
varnosti prometa v občini Krško združile
vse štiri avto šole v eno združeno avto
šolo v AMD Krško s sedežem v Krškem,

je bil ustanovljen tudi svet šole, ki ima 13 članov. Naloga sveta je, da vsestransko deluje po vseh vprašanih strokovne vzgoje voznikov motornih vozil in tudi po prometni vzgojni dejavnosti. Avto šola je glede na novo organiziranost že zaživela. Svet je razpravljal tudi o prometni vzgoji in sprejel sklep, da je potrebno na tem področju aktivno in sistematično delovati na vseh šolah, KS in v združenem delu. Prišel je do zaključka, da v kolikor bodo organi društva in ostali subjekti v občini podpirali to dejavnost, napredek pri vzgoji ne more izostati.

Poleg spredaj opisanega pa naj omenim še to, da smo iz naslova SLO in DS po teh vprašanih dolžni delovati vsi in čas je, da od besed preidemo k dejanjem. Krško, 17/12-1985

Medved Tone

Člani folklorne skupine iz Titovega Velesa, ki je pobratena s Senovčani

DEDEK MRAZ PRIHAJA!

DEDEK MRAZ BO S SVOJIM SPREMSTVOM OBISKAL CIBANE IN PIONIRJE OBČINE KRŠKO

PO NASLEDNJEM RAZPOREDU:

I. Šolski okoliš Osnovne šole »Jurij Dalmatin« Krško.

V Vzgojno-varstvenem zavodu Krško po enotah za cibane:

torek, 24. 12. 1985

od 8.30 do 11.00 v enoti CIBAN;

sreda, 25. 12. 1985

ob 8.30 v enoti NAJDIHOJCA,
ob 10.30 v enoti DOLENJA VAS;

četrtek, 26. 12. 1985

od 8.30 — 11.00 v enotah MOJCA ter GUBČEVA 6 in 8;

petek, 27. 12. 1985

ob 16.00 za predšolske otroke z območja DPM Krško — desni breg in DPM Dolenja vas v Delavskem kulturnem domu E. Kardelja v Krškem;

sobota, 28. 12. 1985

ob 9.00 za učence OŠ »Jurij Dalmatin« Krško in OŠ »Mihajlo Rostohar« v Delavskem kulturnem domu E. Kardelja Krško;

ob 14.00 za cibane z območja DPM Krško — levi breg v Delavskem kulturnem domu E. Kardelja Krško;

ob 17.00 za cibane iz krajevnih skupnosti Zdole v Domu Bena Zupaničiča na Zdolah.

II. Južni del občine Krško:

sobota, 28. 12. 1985

ob 7.30 v Osnovni šoli Gorjanskega bataljona v Podbočju za pionirje in cibane krajevnih skupnosti Podbočje;

ob 8.30 v Osnovni šoli Vel. Podlog za pionirje OŠ Vel. Podlog, cibane KS Vel. Podlog in iz Velike vasi;

ob 9.15 na Drnovem v gasilskem domu za cibane krajevnih skupnosti Krško polje;

ob 10.00 za pionirje OŠ H. Milke Kerin Leskovec in cibane KS Leskovec, Senuš, Vel. Trn in del Griča v športni dvorani OŠ H. Milke Kerin Leskovec;

ob 11.30 za gojence Delavnic pod posebnimi pogoji v Leskovcu;

ob 12.30 za cibane in pionirje Osnovne šole Raka in Krajevnih skupnosti Raka v telovadnici OŠ Raka;

ob 13.30 za učence Osnovne šole Jožeta Gorjupa in krajevnih skupnosti Kostanjevica na Krki v Domu kulture v Kostanjevici;

ob 14.30 za cibane iz krajevnih skupnosti Kostanjevica v Domu kulture v Kostanjevici.

III. Severni del občine Krško:

petek, 27. 12. 1985

ob 15.00 za predšolske otroke okoliša Osnovne šole Koprivnica, v Osnovni šoli;

sobota, 28. 12. 1985

ob 8.00 za cibane v Domu XIV. divizije za KS Senovo;

ob 9.00 za učence Osnovne šole XIV. divizije v Domu XIV. divizije za KS Senovo;

ob 10.30 za učence Osnovne šole Koprivnica v osnovni šoli;

ob 9.00 za predšolske otroke KS Brestanica v Osnovni šoli »Adam Bohorič« v Brestanici;

ob 10.00 za učence Osnovne šole »Adam Bohorič« v prostorih osnovne šole.

SAMOUPRAVLJANJE IN PIONIRJI

Svet pionirjev pri Obč. ZPM Krško je 9. 12. 1985 organiziral problemsko občinsko konferenco na temo »SAMOUPRAVLJANJE IN PIONIRJI«. Problemske konference so bile izvedene v vseh pionirskih odredih, kjer so izvolili tudi delegacije za občinsko konferenco.

V uvodu je predsednica sveta pionirjev poudarila: Skrb za oblikovanje mladega človeka je odgovorna naloga vse naše družbe, vseh njenih organiziranih sil od družbenih političnih in družbeno organizacij do društev. Mladi imajo mnogo interesov in želja, ki jih usklajujejo in razvijajo v okviru danih možnosti pri pouku, interesnih dejavnostih in v prostem času.

V naši občini je v šolskem letu 1984/85 delovalo 40 interesnih dejavnosti iz poljudno-znanstvenega področja, 119 dejavnosti iz kulturno-umetniškega področja, 105 dejavnosti iz proizvodno tehničnega področja in zelo veliko interesnih dejavnosti iz telesno-vzgojnega in drugega področja.

Kar 98,41% učencev je bilo aktivno vključenih v delo interesnih dejavnosti in vzporedno s tem tudi v samoupravo delovanje. Delo vseh dejavnosti je potekalo po načrtovanih programih, ki so odraz večje aktivnosti in predvsem večje samostojnosti pionirjev pri programiranju, sprejemanju, izvajanju in dopolnjevanju programov med letom.

Pomembno vlogo pri razvijanju samoupravnega delovanja in doseganju vzgojnih ciljev imajo oddelčne in šolske skupnosti. V njih se pionirji uveljavljajo kot samostojne ustvarjalne osebnosti in aktivno sodelujejo pri načrtovanju in izvajanju kulturnih in naravoslovnih dni, pri proizvodnem delu, delu v šolskih zadrgah, šolskem športnem društvu, delovnih in solidarnostnih akcijah ipd.

Na nekaterih šolah učenci tudi ocenjujejo uspešnost realizacije vseh zadolžitvev in opravil na ravni oddelčne in šolske skupnosti. Pomembno pomoč pri

delu dobivajo pionirji od mentorjev.

Kolikšna je vloga mentorjev pri načrtovanju dela? Ali se in zakaj se ne opravljajo prevzete naloge? Kolikšna je odgovornost posameznika ali kolektiva za realizacijo načrtovanega dela? Ali se je uveljavilo javno ocenjevanje? Kako potekajo priprave in volitve pionirjev v razne organe pionirske organizacije in aktivov pionirjev v krajevni skupnosti?

V razpravi so sodelovali delegati vseh osnovnih šol. Razprave so bile celovite. V njih so pionirji prikazali uspešnost in probleme, na katere naletijo pri svojem delu. V razpravi so sodelovali tudi vabljeni predstavniki družbeno-političnih organizacij, predstavniki organizacij in društev ter predstavniki združenega dela. Zaključki razprave bodo objavljeni v naslednji številki delegatskega glasila.

Danica Zalokar,
predsednica sveta
pionirjev

PIONIRJI IN SAMOUPRAVLJANJE

»Mi pionirji in samoupravljanje« — mar ni to za nas tuje? Ali smo tudi mi samoupravljalci? Tako smo razmišljali na začetku razprave. Vendar smo kmalu ugotovili, da samoupravljanje ni le last naših staršev in drugih ljudi na delovnih mestih, kjer skupno oblikujejo programe, planirajo delo in razpolagajo z ustvarjenim dohodkom. Saj imamo tudi mi različne potrebe in želje — doma in v šoli — pa želimo, da bi se nam izpolnile. Ker sami še nismo kos vsem nalogam, potrebujemo odrasle, da nas vodijo, usmerjajo in nam svetujejo. O samoupravljanju pogosto slišimo, saj je del našega družbenopolitičnega sistema.

Na naši šoli so se razvile številne oblike dela in dejavnosti, v katere se vključujemo prav vsi učenci-pionirji.

Ker živimo v samoupravni socialistični družbi je prav, da se že v rani mladosti navajamo na izpolnjevanje svojih dolžnosti in pravic, ki izvirajo iz našega dela. Pionirji — z izpolnjevanjem svojih obveznosti — učenjem, imamo pravico, da sodelujemo pri odločanju o višini zaslužene ocene, sodelujemo pri načrtovanju in izvedbi razrednih ur, najrazličnejših krožkov, proslav, zabav in še veliko drugih stvari, ki se odvijajo na šoli.

Za vso to dejavnost, delo si privzgammo čut za odgovornost, sodelovanje, pravičen odnos do dela in ostalih vrednot.

Tudi v OŠ moramo ločiti samoupravljanje od upravljanja, kar nam pove, da moramo najprej izpolniti svoje obveznosti, šele potem lahko izkoristimo svoje pravice.

Žal pa je predmetnik prenatrpan z učnimi vsebinami in večkrat pušča malo časa za razvijanje najrazličnejših oblik dejavnosti, v katere lahko vsak pionir vtke nekaj svojih lastnih želja in predlogov.

PROBLEMSKA KONFERENCA — SAMOUPRAVLJANJE IN PIONIRJI

Lepo je v naši domovini biti mlad, mlad človek, mlad šolar, mlad ustvarjalec, mlad samoupravljalet.

Vse naštetu je že po zakonih narave dano in povezano z nami, toda mlad samoupravljalet, kar smo v današnji samoupravni družbi mi vsi, je nekaj več, nekaj, kar nas navdihuje, nam vliiva veselje, samozavest in omogoča našo ustvarjalnost, daje možnost uveljavitve, možnost izražanja naših želja, hotenj, sposobnosti.

Da pa ne bom le naštevala, kakšne možnosti uveljavitve nam daje beseda samoupravljanje, bom prešla k dejstvu, s katerimi se srečujemo in izpolnjujemo svoje samoupravne dolžnosti.

— Že prvi teden novega šolskega leta smo samoupravno izrazili želje in potrebe po krožkih in drugih dejavnostih in se vanje sami vključili po interesih.

— Predloge za novo vodstvo razrednih skupnosti in pionirske organizacije in druge različne organe za šolo smo izbirali sami.

— Na razrednih urah ima vsakdo možnost izraziti svoje mnenje, predloge, želje, nasvete, ki so v zvezi ali interesu posameznika; če ne vse, pa je bilo veliko tega že uresničenega.

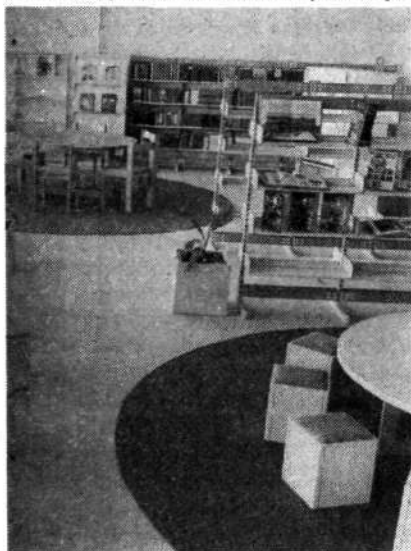
Dokazen primer samoupravljanja je v letošnjem letu proizvodno delo — sklenjeno s tovarno »Đuro Salaj«.

Pred prevzemom dela so razredne skupnosti od 6. do 8. razreda razpravljale, ali delo sprejmemo ali ne. Delo se naj bi odvijalo v pošolskem času, zato so bili skoraj vsi učenci ZA.

— Pri šolski zadrgi — smer šolska trgovina učenci sami izmed sebe izberejo pionirje, ki radi in vestno opravljajo to delo.

— Za delo v pionirski delovni brigadi se učenci odločajo sami in na prvem ustanovnem zboru izberejo komandanta brigade in vodje čet.

— Tudi pri načrtovanju družbeno koristnega dela se sami opredelimo za delo (obiranje sadja, pogozdovanje itd.).

— Naša samoupravnost se kaže tudi v samostojnem vodenju in sestavljanju programa šolskega radia. Oddaje pripravljajo in vodijo učenci višje stopnje, pri sestavi programa so upoštevane želje vseh pionirjev.

Že vrsto let obstaja na naši šoli pionirska hranilnica, ki je že takoj na začetku začela delovati po samoupravni poti. Vsako leto jo pomlajujemo z mlajšimi pionirji in lahko rečemo, da je to ena najstarejših samoupravnih oblik na šoli.

Tudi knjige v naši knjižnici največkrat nabavljajo po željah, ki jih izrazijo naši bralci.

— Javno ocenjevanje ni nova oblika samoupravljanja, ampak je že dolgoletna praksa, ki nam daje možnost, da skupno z učiteljem ocenimo svoje ali sošolčevo znanje in trud.

Ne skoparimo pa s pohvalami in priznanji posameznikom ali skupinam, za uspehe, dosežene na posameznih področjih.

— Že sedaj razmišljamo, kako bomo preživeli najlepši dan v letu — to je novoletno praznovanje.

Razmišljamo in iščemo ideje, kako bomo najlepše okrasili razred, šolo, njeno okolico, si priredili čajanko in nanjo povabili mladince, ki so nedavno zapustili našo šolo in si ob veseli glasbi zaželeli prijetno in uspešno novo leto 1986.

Upam, da nas bodo v vsem podprli in razumeli tovariši učitelji.

— Tik pred zaključkom prvega polletja naredimo plan dejavnosti, ki naj bi se odvijale v času zimskih počitnic. Plan nam daje možnost vključevanja po željah in interesih.

— Prvi sestanek po počitnicah je namenjen delu, ki naj bi ga naši mladi samoupravitelji. Tako se sami dogovorimo, izdelamo čestitke, obiščemo starejše krajanke ob dnevu žena in starostnike ob njihovem dnevu, ki ga priredimo v mesecu marcu.

Krajevna skupnost se velikokrat obrne na nas s prošnjo za to ali ono delo. Mi se sodelovanju nikoli ne odrečemo, saj je bila povezava s KS ena od prvih nalog, ki smo jo sprejeli na svoji delovni konferenci.

— Delegate za vse manifestacije (kurirčkova pošta, zbor pionirjev Jugoslavije itd.) vedno zberejo pionirji po samoupravni poti.

— Tudi pri načrtovanju poučnih in zaključnih ekskurzij ne stojimo ob strani. Skupno načrtujemo, kam in kako bo izvedba potekala. Pri tem poskrbimo za učence, ki se zaradi gmotnih težav ne bi mogli udeležiti predvidene poti.

— Ko se odpravljamo na letovanje, si želimo svobode in prostega časa, ki bi ga želeli preživeti po svoje. To nam v veliki meri tudi uspe, saj imajo tovariši vzg-

Gradbena dela na prizidku OŠ dr. Mihajla Rostoharja

ojitelji veliko posluha za nas. A čisto v vsem nam ne morejo ustreči in dopustiti popolne svobode, kajti zavedajo se, da so odgovorni za nas v vsakem pogledu.

Navedeno je bilo nekaj dejavnosti, v katerih se pionirji izkazujemo kot mladi samoupravitelji, kljub temu pa si želimo, da bi v gotovih momentih odrasli še bolj prisluhnili našim željam in zamislim, kar bi nam dalo še večji polet in zavest, da smo potrebni današnji družbi, ki je zrasla na samoupravnih temeljih.

Delegati PO: Ivo Ribar Lola Brestanica:

- Jana Čuber
- Barbara Malik
- Renata Kozole

V. PODLOG

Prihajam iz majhnega pionirskega odreda »Pohorska Milka« iz Vel. Podloga. Na šoli nas je malo, združeni smo v 4 oddelkih.

Nameto samoupravljanja smo pripravili pionirsko konferenco. Tam nam je tovarišica mentorica najprej razložila, kaj sploh pomeni ta beseda, ki jo večkrat slišimo. Je pa za nas še precej težka in težko razumljiva.

Skupaj smo ugotovili, da pri nas delujemo kar samoupravno. O vseh stvareh, o vseh akcijah, nakupih ali drugih stvareh se skupaj pogovorimo vsi pionirji. Delujemo tudi v razrednih skupnostih, kjer tudi govorimo o razrednih problemih in iščemo skupaj vedno najboljše rešitve. Imamo izvoljene vse organe samoupravljanja, tako v razrednih skupnostih kakor tudi v pionirskem odredu. Delamo pa seveda pod skrbnim vodstvom tovarišev, ki delajo z nami. O vsem smo na šoli seznanjeni in če soglašamo, pristopimo k nalogi in jo kar najbolje izpeljemo.

Na problemski konferenci na šoli pa so

pionirji le povedali nekaj stvari, ki jih še težijo in še niso rešene. Čeprav imamo skozí vse leto veliko različnih krožkov, si želimo še nekaterih, vendar v naši KS nimamo ljudi, ki bi te krožke vodili. Nekateri starejši so že preobremenjeni z delom, drugi pa morda nočejo. Tov. mentorica je te naše želje prenesla na krajevno konferenco socialistične zveze in tam so ji povedali, da so nekateri pa le pripravljeni voditi nekatere dejavnosti in kot kaže, bomo s tem delo v bližnji prihodnosti tudi začeli. Ker nimamo svoje telovadnice, bomo po dogovoru s krajevno skupnostjo in gasilskim društvom pričeli s poukom telesne vzgoje v dvorani, ki je zdaj prav čedno urejena. Tudi na to smo čakali precej časa, zdaj pa je vse skupaj lepo urejeno. Tega smo vsi pionirji zelo veseli!

Tega smo vsi pionirji zelo veseli!

Druga stvar, na katero so naši pionirji opozorili, pa so majhna igrišča v treh vaseh, kjer jih še ni. To so vasi: Mali Podlog, Gržeča vas in Pristava. Radi bi imeli svoj prostor, kjer bi se lahko varno igrali. Vendar tega vprašanja ne bomo mogli kmalu rešiti, ker je potrebno veliko razumevanja odraslih, potreben je posluš širše skupnosti. Trdno pa upamo, da bodo tudi to vprašanje rešili v našo korist.

Še enkrat moram poudariti, da se v samoupravo šele uvajamo in da nam starejši pri tem pomagajo, nas usmerjajo in vodijo.

Edino z njihovo pomočjo bomo lahko spoznali bistvo samouprave in se pozneje lahko vanjo tudi aktivno vključili.

Krško, 9. 12. 1985

(razprava na občinski problemski pionirski konferenci

— predsednica PO, Vanja Bogolin)

EKSKURZIJA NA VIS

Letos smo učenci osmih razredov na začetku šolskega leta odšli na ekskurzijo na Vis. Videli smo večini še neznan kotiček naše lepe domovine.

Z vlakom smo krenili iz Krškega in se peljali skozi Zagreb, Sisak, Bihač, Knin..., nato prečkali visoki Velebit in se spustili proti Splitu. Tu je svet zelo pust. Sivo kamenje in na njem redko drevje in trava. Po tej suhi, redki travi se ponekod pasejo ovce. Ko smo prispeli v Split, smo zagledali morje, ki je v pristanišču močno onesnaženo. S trajektom smo nadaljevali pot proti Visu in vedno več otokov in otočkov se je prikazovalo na obzorju. Za vsemi pa se je prikazal težko pričakovani Vis. V hotelu Issa smo odložili prtljago in se najedli. Nato pa se je nekaj najbolj navdušenih odpravilo na plažo. Drugi pa smo počivali. A tudi mrzla voda navdušenja ni pokvarila. Zvečer pa smo šli v disco.

Drugo jutro smo se z avtobusom od-

pravili na izlet. Med potjo smo opazovali letalske steze, ki so speljane med njivami in vinogradi. Nato smo šli na Titovo pečino. V tej pečini je med vojno bival tovariš Tito, ko se je vrnil z obiska v italijanskem mestu Bariju. Kljub speljanim stopnicam je pot zelo strma. Med vojno pa je do pečine vodila le ozka kozja stezica in votlina je bila tako skrita, da je sovražnik nikoli ni odkril. Nato smo se odpeljali proti Komiži, mestu na nasprotni strani otoka. Po ogledu mesta smo se z majhno barko peljali na otoček Biševo, ki slovi po modri špilji. Tam smo se vkricali v čoln in se skozi ozek vhod odpeljali v špiljo. Tu so skale in voda sinje modre barve, ki je mnogo svetlejša od barve morja. V špilji se nas je nekaj najbolj »korajžnih« tudi kopalo.

Na Visu smo si ogledali tudi muzej z bogato zbirko predmetov iz preteklosti. Veliko smo se tudi kopali. Tako so štirje dnevi hitro minili in morali smo se vrniti domov. Znova smo se s trajektom odpeljali v Split. Tam smo si ogledali Meštro-

vičevo galerijo, stadion NK Hajduk in del Dioklecianove palače. Za srečo smo se tudi dotaknili prsta kipa, ki stoji pri enem od vhodov palače.

Nato smo se navečerjali, sedli na vlak in se odpeljali v Krško.

Na ekskurziji je bilo zelo lepo in upam, da bom še kdaj imela priložnost obiskati ta lepi kotiček naše domovine.

In kako smo prišli do sredstev za tako pestro potovanje?

Že od šestega razreda smo namensko varčevali v naši Pionirski hranilnici in z različnimi delovnimi akcijami, kot je pogozdovanje, prodaja voščilnic Zveze paraplégikov, lepljenje pisemskih ovojnica za Papirkonfekcijo, zbiranjem starega papirja in akumulatorjev, nabiranjem polžev in kostanja ipd. Zbrali smo dobro tretjino sredstev za ekskurzijo, tako da preostali znesek plačila ni bil prevelik izdatek.

ALENKA KUNEJ, 8.a,
nov.-dop. krožek OŠ J. Dalmatina
KRŠKO

VRTIČKARSKI ŽIV ŽAV

Malčki vzgojno-varstvenih ustanov krške občine so nam ljubeznivo odstopili nekaj svojih izdelkov v različnih likovnih tehnikah. Otvoritev kar dveh prenovljenih vrtcev ni za nobeno občino dogodek, ki bi ga kazalo podcenjevati. Zato smo temu posvetili nekoliko več pozornosti in smo del prostora v Našem glasu odstopili tovarišicam, ki so nam v nekaj sestavkih in z izdelki svojih varovancev predstavile življenje in delo vrtca.

ŠTUDIJ NA VIŠJI VZGOJITELJSKI ŠOLI — POTREBA, VESELJE IN NAPOR

Že osmo leto delam kot vzgojiteljica v VVZ Krško. Delo z otroki na predšolski stopnji zahteva veliko znanja in sposobnosti.

Predšolski otrok je osebnost, ki izhaja iz različnih socialnih struktur in okolja, zato je potreben svojevrsten pristop k delu z njim.

Program šolanja na srednji vzg. šoli še ne vključuje vseh sestavin, ki so potrebne za opravljanje nalog pri delu s predšolskimi otroki. Pogosto sem se morala individualno izobraževati ter iskati ustrezne metode in smotre za delo.

Vzgojitelji predšolskih otrok smo lani dobili možnost za višješolski študij svoje stroke; v začetku preteklega študijskega leta sta bila namreč odprta ustrezna oddelka na univerzah v Ljubljani in Mariboru. Število vpisnih mest je bilo omejeno. Želja po organiziranem študiju na tem področju se mi je tako uresničila. Dvakrat tedensko obiskujem predavanja v Mariboru, kar je zelo naporno poleg mojega rednega dela v skupini, kjer se

otroci pripravljajo za vstop v šolo. Predavanja poslušam že drugo leto. Pri izobraževanju imam pogosto težave z nabavo ustrezne literature, kajti študij na višji

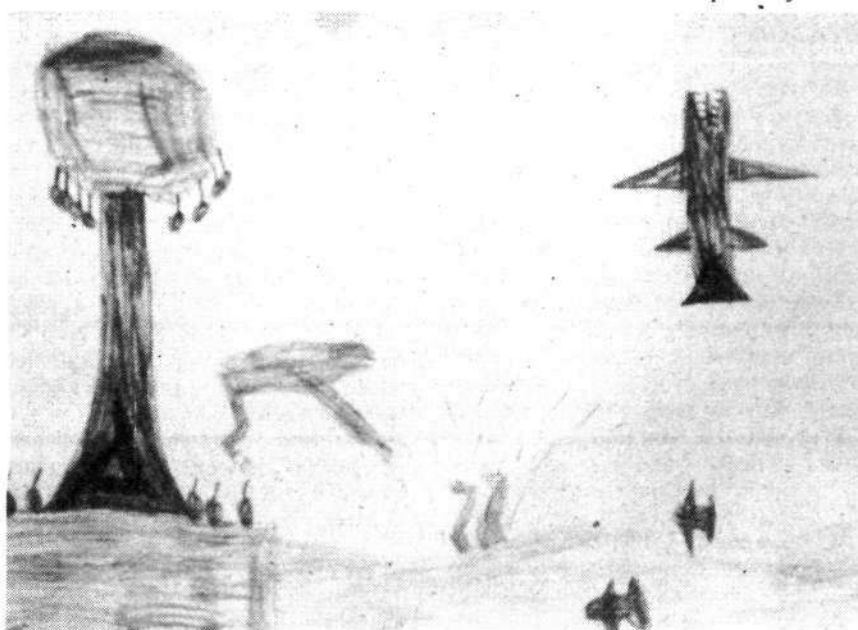
šoli je še v začetni fazi. Toda vse težave, vse napore je mogoče uspešno premagati, če sta veselje in želja po novem znanju dovolj močna.

Otrokom, ki jih vzgajam, želim nuditi čim več. Vzgojiteljice bomo s pridobitvijo izobrazbe na višji šoli še bolj usposobljene za delo s predšolskimi otroki.

Vzgojiteljica
Biserka Harapin

OB PRIHODU V VRTEC

Peter je zelo živahen, vesel, razigran otrok in pri vključitvi v vrtec ni imel nobenih težav. Pot v skupino si je našel

Žabja skakalna šola

sam. Prvih nekaj dni je bil pri igri zelo živahen in glasen, predlagal različne igre, izdeloval otrokom iz kock avione, avtomobile, rakete. In uspelo mu je. Otroci so ga sprejeli medse, mu že prepuščali, da jih v igri vodi, in ga spraševali, kako naj naredijo to in ono.

Matej je mirnejši, bolj tih, zato je za vključitev v skupno igro potreboval več časa. Vsakodnevno se je sicer vključeval v igro, vendar v njej ni aktivno sodeloval, ampak le opazoval, tu in tam ogovoril katerega od otrok, potem pa plašno čakal na njegovo reakcijo. Otroci se sprva niso ozirali na njegovo prisotnost. Toda Matej je bil vztrajen in otroci so ga pričeli vabiti k igri. Sprostil se je in se v igro vključil aktivno in ustvarjalno.

Največ težav pri vključevanju v vrtec je imela Petra. Prve dni je bila sproščena in se je aktivno vključevala v igro. Po nekaj dneh pa je ob prihodu jokala in se oklepala mamice. Z obema sem se veliko pogovarjala in ugotovila, da se Petra brani spanja. Zato sva se z mamico dogovorili, da bodo nekaj časa hodili ponjo po kosilu. Petra se je spremenila, postala živahnejša, bolj sproščena, aktivno se je vključila v vse dejavnosti. Še vedno pa je s strahom opazovala tov. Anico pri pripravljanju ležalnikov. Po mesecu dni sva se z mamico dogovorili, da bo odtlej sestro čakala na ležalniku, vendar samo počivala. Petra se je s tem strinjala in ležalniki v igralnici je niso več motili. Danes je Petra sproščena, živahna, razigrana pri igri in ostalih zaposlitvah.

Vzgojiteljica
Mojca Andrijašević

KOSTANJEV DAN

Na roditeljskem sestanku smo se s starši dogovorili za kostanjev dan — popoldne bi skupaj pekli kostanj.

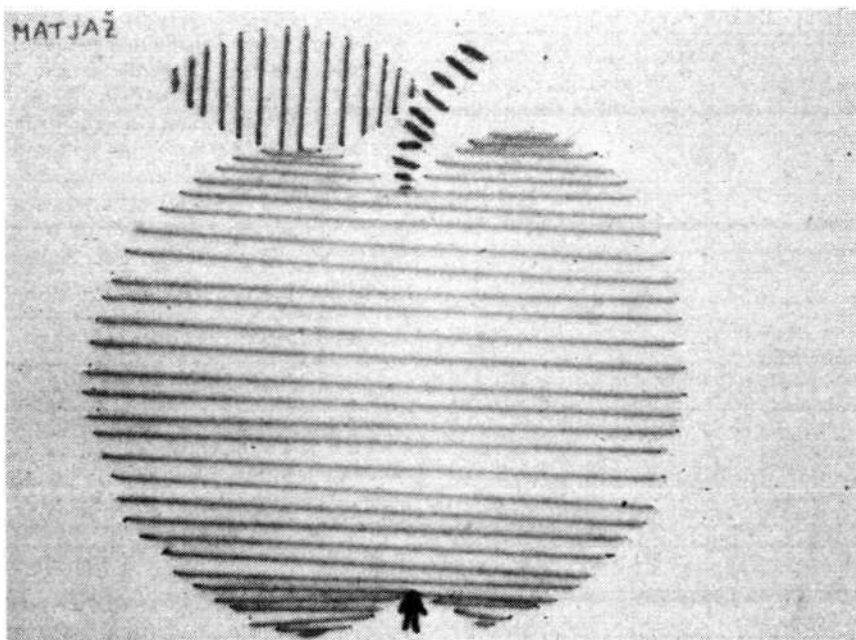
Ta dan je bil za otroke veliko doživetje. Že zjutraj so nasmejanih obrazov s starši prinašali kostanj. Ker še nimajo dovolj razvitih časovnih predstav, so ves dopoldan spraševali, kdaj bodo vendar prišli. Težko so jih pričakovali.

Po kosilu so se umili in zaspali, saj so vedeli, da bo tokrat čas počitka krajši.

Tovarišice smo začele pripravljati kostanj, drva, posodo. Kmalu so se nam pridružili prvi starši. Po počitku so starši pripeljali otroke na igrišče in — kakšno veselje! Kostanj zanje je bil že pečen.

Pridružili so se nam tudi otroci in starši iz ostalih skupin, saj so njihovi otroci na vsak način hoteli, da se z njimi poigrava, poveselejo in poskusijo vabljeni kostanj. Kostanja pa je bilo za vse dovolj. Prijetnega vzdušja in dobre volje res ni manjkalo.

Po obilni kistanjevi pojedini so si otroci zaželeli še igrice na igralih in v peskov-

„Sešito“ jabolko

niku. Starši so prijetno kramljali, opazovali svoje malčke ali se z njimi igrali.

Vsi skupaj smo se zadovoljni, polni prijetnih vtisov razšli.

Kljub hitremu tempu življenja so takšna in podobna srečanja zaželena in potrebna, saj poglobljajo medsebojne stike, starši pa spoznavajo dejavnost vrtca in delo z otroki.

Vzgojiteljica
Betka Župevc

STARŠEVSKI VEČER

Starševski večer je ena od oblik sodelovanja staršev, otrok in vzgojiteljice. Tudi sama sem se odločila za to obliko. S tovarišico iz sosednje skupine otrok sva se odločili, da ga izvedemo skupaj. Izdelali naj bi okraske za novo leto. Z otroki smo izdelali lična vabila za starše.

Kazalci so se pomikali proti 17. uri, ko so začeli prihajati starši in otroci. 21 staršev je pripeljalo svoje otroke in to je številka, ki ohrabljuje in ti daje še večji elan, da jim skušam pričarati prednovolentno veselje pri izdelavi okrasov in okraševanju prostorov, kjer njihovi otroci preživijo večji del dneva. Škarje, ki so jih prinesli starši s seboj, so čakale na rezanje. Kolegica jih je pogostila s kavo, otroke pa s smokijem.

Staršem in otrokom sva pokazali postopek za izdelavo snežink. Vzpodbujala sem jih in jim pomagala. Zanimivi so bili otroci, ko so opazovali svoje starše pri spretnosti oz. nespretnosti. Narezanega papirja je začelo zmanjkovati, pogumni očka je narezal nove trakove. Rekel je še: »To bi pa lahko narezal v službi, kjer imamo stroj, ki hitro reže«. V

začetku so bili vsi otroci motivirani za delo, kasneje pa je pri nekaterih motivacija padla, zato sem jim dala igrače. Nekaj staršev ni ostalo le pri izdelavi snežink, pokazali so svojo ustvarjalnost pri izdelavi okrasov; nastali so lampinjoni, punčke, verige... Ostali starši so jih z zanimanjem opazovali in jih posnemali.

Ura je bila 18.15, ko so se začeli pospravljati in v pogovoru sem začutila, da so bili starši veseli in zadovoljni. Dve mami sta nama pomagali še pospraviti in zbrati vse izdelke, ki so jih starši in otroci pustili v vrtcu. Le po en izdelek so odnesli domov.

Snežinke bodo kmalu visele, saj se bomo začeli pripravljati na dedka Mraza, zimo, ostale izdelke pa so si starši lahko ogledali na hodniku.

Vzgojiteljica
Marinka Vončina

OBISK PRI GASILCIH

7. oktober. Lepo, sončno jutro. Veseli, nasmejan obraz otrok ob vstopu v igralnico. Hitijo pospravljati stole z miz, vendar previdno. Izberejo si igrače in sestavljajo hiše, garaže, pa tudi avtomobile iz lego kock, drugi se igrajo v koticu — urejajo punčke, medvedke, jih oblačijo, nosijo, se nanje hudujejo, nekateri jih tudi hranijo. Igro občudujem, skrivaj otroke opazujem, poslušam pogovor, vmes jih pohvalim, kar še spodbudi njihovo domišljijo. Čas hiti. Že je treba pospraviti in se pripraviti na razgibanje ter malico. Ob napovedi obiska pri gasilcih se otroci razveselijo. Igralnica je en, dva, tri pospravljena, pregledani koti in koticiki, igrače so na mestu, koticček lepo urejen, oblekice zložene.

V umivalnici otroci povedo še drugim otrokom, da gremo na obisk h gasilec. V njih vre radovednost, pričakovanje.

Pojedo in že se obuvajo, oblačijo jope in puloverje, čakajo le še rumenih rutk za večjo varnost na cesti. Kolona je postavljena, vsak se drži para in nestrpno čaka odhoda v želji po novih spoznanjih. Med potjo se pogovarjajo le o gasilcih; skoraj pozabijo, da nas pot pelje tudi preko križišča, kjer je potrebna večja previdnost.

Prišli smo do gasilskega doma. Počakamo, da nas sprejme gasilec. Tina poskочи in pove: »Moj ati! Gasilec nas povabi noter in nas vodi po stopnicah. Otroci mu šepetaje sledijo, tovarišice pa so zadovoljne, ker lahko tem neboljšim, novih spoznanj željnim varovancem pokažejo nekaj, česar ni mogoče videti vsak dan in ob vsakem času; nekaj kar pride prav pri vzgojnem delu, pa tudi v domačem okolju — spoznanje več, kako nevaren je lahko ogenj. Ogledamo si diapozitive, spoznamo delo gasilcev, obleko pri gašenju, ki ne prepušča toplote. Uredimo stole — tudi otroci pomagajo, zapustimo sejno sobo in zopet pridemo po stopnicah v garažo, kjer je polno avtomobilov. Gasilec nas vodi v prostor, kjer je dolga miza s telefoni — komandna miza z rdečim telefonom — za obveščanje o požarih. Za mizo sedi gasilec — dežurni, ki sprejema sporočila in jih preko UKV zveze posreduje ostalim gasilcem. Iz centrale nas vodi po garaži, pokaže na obešalnikih čelade, obleke za gašenje, nato pridemo do visokega avtomobila rdeče in bele barve z dvigalom. Otroci ga z občudovanjem opazujejo in sledijo pripovedovanju gasilca.

Gasilec vklopi modro luč, nato še sireno. Otroci ostrmijo, obstanejo kot vkopani, le roke jim zatisakajo ušesa. Gasilec pove, da je v avtomobilu tudi UKV postaja, preko katere gasilci dobivajo navodila in sporočila iz centrale. Oči otrok so vprte v gasilca, tovarišice se spogledajo ob zanimanju otrok.

Vrata garaže se odpro in otroci zapustijo prostor skoraj žalostni, ker je konec ogleda. Naredimo gručo; iz garaže se prikaže rdeče-bel avto, ki ima na strehi cev v obliki topa. Gasilec odpre cevi na zadnjem delu avtomobila, spleza po strehi do »topa« in spusti vodo. Vodni curek je bil dolg, visok, ozek, otroci so strmeli; nato kratak, širok — voda se je razpršila na tisoče kapljic in videti je bilo, kot da se kadi. Otroci sprašujejo, ali je v cevi topla voda, gasilec jim razloži. Ob koncu demonstracije nam pokaže še kombi in masko za dihanje, ki služi, kadar mora gasilec v gost dim. Otroci ga gledajo ker je spremenjen, in prisluhnejo šumu, ko ob dihanju črpa zrak iz bomb — jeklenk.

Vrhunec doživetja je bilo fotografi-

ranje, saj so otroci lahko stali na pragu avtomobila, blatnikih in pokrovu motorja.

Težko je opisati vsa doživetja ob obisku pri gasilcih, kajti vsakemu so se vtisnila globoko v spomin in bodo verjetno prišla na dan ob ponovnem srečanju z gasilci bodisi v vrtcu ob kontroli gasilske

opreme ali ko bo zatulila sirena in bo z utripajočo ličjo hitel gasilni avto na pomoč ogroženim.

Otroci so se še dolgo pogovarjali o gasilcih in tudi risali po doživetju.

Vzgojiteljica
Marinka Štefančič

Veseli zaključek poučnega izleta pri gasilski enoti. Na vsakem sprehodu se otroci lahko naučijo česa novega ampak taki obiski pri »tapravih gasilcih« so pa res nekaj posebnega.

NABIRALI SMO KOSTANJ

Odločili smo se, da bomo skupaj s starši in otroki nabirali kostanj. To naj bi bilo doživetje za otroke. O vsem smo se dogovorili na roditeljskem sestanku.

Ko smo se zbirali pred vrtcem, otrokom niso bila zanimiva igrala, vsi so nestrpno pogledovali po cesti in modrovali: Kdo še manjka? Zakaj že ne pridejo? »Kar pojdimo, naj pridejo za nami. Bali smo se, da se bo v gozdu prehitro stemnilo, zato smo se odpravili. Otroci so od veselja skoraj pozabili na svoje košarice. Vso pot so se držali ob meni, me spraševali, čebljali, se smejali in kar pozabljali, da so z nami tudi starši. Od veselja, razigranosti in navdušenja so celo pozabili, po kaj smo prišli v gozd. Saj jih je vse drugo bolj pritegnilo kot kostanj. Dobro, da smo vzeli s seboj mamice, drugače bi se vrtnili domov z malo kostanja. Tudi v gozdu se nam je pridružilo nekaj staršev, ki niso odnehali, ko nas niso našli pred vrtcem.

Tovarišica, sleci me! Tovarišica, za-veži mi! Tovarišica, poglej, polček! Tovarišica, kamenček imam v čevlju! Na trenutke se mi je zazdelo, da smo sami, otroci in jaz. Košarice otrok so se počasi polnile. Neka mamica je presenetila otroke z bomboni in čokolado, da pa ne bi prehitro pozabili na izlet, nas je še skupaj slikala. Sonce se je začelo skrivati za vrhove dreves, po gozdu pa so se vlekle dolge sence. To nas je spomnilo, da se moramo počasi vrniti. Otroci pa bi še os-

tali, nikjer ni bilo nobene sledi utrujenosti ali lakote. Ob vrnitvi v vrtce smo ugotovili, da smo vsi odrasli bolj utrujeni kot otroci. Kostanja je bilo veliko, dogovorili smo se, da ga naslednji dan spečemo. Čeprav smo ga pekli dopoldne, se nam je pridružilo nekaj mamic, ki so nam pomagale pri peki in lupljenju. Igorjeva mamica pa nas je pogostila še s kostanjevim pecivom.

Naše družabno srečanje je mimo, vsi smo srečni in zadovoljni — jaz, ker mi je uspelo izpeljati srečanje, starši, ker so se sprostili in razvedrili, za otroke pa tako vedno in vedno ugotavljamo, kako malo je potrebno, da so srečni, razigrani in veseli.

Vzgojiteljica
Anita Gomilšek

KAKO SMO KOLESARILI

Lep jesenski dan je bil 27. septembra. Naša enota v Bohoričevi — imenuje se Mojca — se je odpravljala na prvi izlet s kolesi v Brestanico.

Nič posebnega — pa vendar je bil to dan, ko so starši in otroci prvič kolesarili skupaj.

Prve dogovore smo imeli na roditeljskem sestanku, kjer so se starši sami odločili, kako bi ob tednu otroka razveselili svoje malčke. Organizacijo so prevzeli kar sami. Urškina mama je izdelala tabelo z več datumi, na katero so se po želji vpisovali. Otroci so svoje starše kar priganjali k podpisovanju. Njim je

V jaslih smo vsi tako majhni, da še ne znamo sami jesti in končno je v naročju pri teti kar prijetno ...

bilo očitno vseeno, kateri dan bo to, le da bodo sigurno udeleženci tega pomembnega dogodka. Sama sem bila določena, da poskrbim za varnost na cesti. Krški miličniki so resnično pravi prijatelji mladih, zato so z veseljem ugodili naši prošnji.

Četrtek je bil odločilen dan. Prebrali smo podpise, jih prešteli in ugotovili, da so se vsi odločili za petek, 27. 9. 85.

Nekaj otrok je bilo žalostnih, ker so bili ta dan starši resnično zadržani, vendar smo jim obljubili, da bomo spomladi, če nam bo lepo, izlet ponovili in obiskali še kakšen prijeten kotiček.

Petka otroci kar niso mogli pričakati. Zdelo se mi je, kot da čakajo dedka Mrza. Bili so nestrpni, igrače jih niso pritegnile, želeli so se pogovarjati le o kolesarjenju, o poti, o miličnikih in o tem, ali bodo starši prišli pravočasno. Težko sem jih mirila jim dopovedovala in jih prepričevala. Spali so slabše kot sicer. Pa kdo bi jim zameril, saj vemo, kako je, če kaj pričakuješ. Ob dveh sem otroke dvignila z ležalnikov. Urejeni so bili izjemno hitro in dokaj natančno. Vsak je čakal svojega spremljevalca. Opremljeni s kolesi, ki so bila očiščena, in s torbami ter obveznimi rumenimi rutkami smo se zbrali pred vrtcem. Miličnikov pa ni bilo. Otroci so se zbal. Prepričani, da miličniki ne bodo prelomili obljube, smo se pričeli formirati. Katjin očka je z avtomobilom in utripajočimi lučmi prevzel vodstvo. Spontano smo se pridružili še ostali. Bilo nas je 38 v dolgi koloni, ki je v gosjem redu počasi in previdno zapuščala prostor pred vrtcem. Miličniki so nas dohiteli, še preden smo zavili na glavno cesto. Bili smo varni, vendar na previdnost do Brestanice

nismo pozabili. Vozili smo dobre pol ure. Mi odrasli smo sedeže svojih koles močno občutili. Otroci — kdo bi jih vprašal! V Brestanici, kjer je bil naš cilj, so na igrišču še celo uro tekali, se igrali in vozili svoja kolesa, na malico v torbi pa čisto pozabili. Matjažev očka je bil zadolžen za fotografiranje. Mislim, da mu je delo dobro uspelo, saj so posnetki lepi. Kako pa so nas gledali ljudje! Ob poti so se ustavljali avtomobili in nam ploskali, v Brestanici so se odpirala okna, z navdušenjem so spremljali kolono, ki resnično ni bila vsakdanja slika.

Vračali smo se enako previdno. Otrokom je čas kar prehitro minil, še bi ostali. Zato smo sklenili, da se naslednjič dobimo na »kostanjevem dnevu« v oktobru, decembra pa organiziramo smučanje. To nalogo je prevzel Primožev očka.

Lepo nam je bilo. Želim si le, da bi podobnih srečanj bilo več, da bi teden otroka ne bil le v oktobru, traja naj celo leto.

Vzgojiteljica
Lotka Pirc

RAČUNALNIŠTVO TUDI V VRTCU

Živimo v času, ko mora predšolska vzgoja, čeprav na svojstven način, slediti širšim družbenim dogajanjem. Zato je ena izmed oblik dela v vrtcu lahko tudi računalništvo.

Do tega spoznanja me je privedel pogovor z očetom, ki je povedal, da s svojim sinom na računalniku sestavlja najrazličnejše naloge in razmišlja o njih.

Poskusimo tudi v vrtcu! Oba sva bila

navdušena za to. Večkrat sva se pogovarjala o mojem vzgojnem delu za razvijanje logičnega mišljenja. Le-to poteka po programu iz tromesečnega načrta in v njem sva našla veliko idej, ki bi bile uporabne tudi za računalnik. Otroci so nato spoznali to napravo. Povedali so, da so računalnik videli v trgovini, kjer prodajalka računa nanj, da ga ima oče doma in ga nosi v žepu, da imajo doma takega, ki kaže na televizijskem zaslonu in samo ata ravna z njim itd.

Kakšen pa je tale, ki smo si ga mi ogledali? Ta računalnik piše, riše. Narisal je kvadrat, krog, majhen, velik. Tudi po barva lahko črno, rdeče, zeleno in modro.

Ko so otroci spoznali računalnik, si je lahko vsak izbral obliko, velikost, barvo lika in svoje ime. Računalnik je nalogo izdelal in otroci so navdušeni odnesli izdelke domov.

To, kar sem opisala, je bila le seznanitev z računalnikom, prihodnjic pa začnemo z igrami na zaslonu.

Upam, da bodo te nove zaposlitve prispevale k utrditvi spoznanja, da je računalništvo zahteva današnjega časa, obenem pa obogatila izbiro vsebin in oblik vzgojnega dela.

Vzgojiteljica
Jožica Pavlin

IZLET NA SREMIČ

Jesen — s svojimi škrlatnimi barvami nas je vabila, da bi nas odela s svojo lepoto.

Bilo je 2. oktobra, ko so otroci vsi razigrani, veseli, svežih obrazov, s svojimi nahrbtniki in vrečkami, polnimi dobrot prihajali v vrtce. Ni jim bilo do igre, komaj so čakali, da odrinemo, da se naužijejo lepote jeseni. Čas je hitro minil, veselo kričanje, znaki radosti so se razlegali iz obeh garderob. Pripravljeni so bili zelo hitro, nato smo se odpravili na pot proti Sremiču.

Pot nas je vodila po Polšci, kjer so nas pozdravile goske in glasni psi, tja do mogočnega hrasta, ki se je bahal nad nami in spraševal, ali ga vsi poznajo in kako se imenujejo njegovi plodovi. Otroci so ga večinoma poznali, vendar se niso dali dolgo zadrževati. Pot nas je vodila naprej po asfaltni cesti do kolovozne poti, kjer se je skrival v ježici kostanj in otroke, ki so bili preveč radovedni, rahlo pičil.

Zaljšali smo žu borenje potočka — otroci, telovadci in pol, so ga z lahkoto preskočili, le tu in tam je kdo skočil v blato, se hitro očistil in nadaljeval pot. Na tratah nas je vabilo grozdje. Ker pa ni bilo naše, smo si ga le željno ogledovali in jo mahali naprej med vinogradi. Precej strmi so bili predeli, zato smo morali biti previdni, da ne bi kdo padel.

Pot nas je vodila naprej po asfaltni cesti, kjer smo lahko uživali ob pogledu na škrlatno jesen in na dobrote, s katerimi se je bahala. Že od daleč smo zagledali obnovljeno gostišče Tri lučke — to je bil naš cilj. Ogledali smo si zunanost stavbe, nato pa odšli na naše staro mesto — na teraso. Začelo se je šumenje, iz vrečk, nahrbtnikov so pridišali bogati sendviči in otroci, utrujeni od poti, so z velikim tekom jedli dobrote in pili sokove. Na parkirnem prostoru smo se malo poigrali in razdelili nagrade za opravljeno pot. Stekli smo še v najbližji gozd, potem pa nazaj v dolino. Med vinogradi smo se še enkrat ustavili, še malo prigriznili in popili sokove, nato pa se polni doživetij vrnili v vrtec.

Vzgojiteljici
Marta Runovec
Ivanka Virant

OBISKALI SMO RAZSTAVO CVETJE IN SADJE TER RAZSTAVO MALIH ŽIVALI V BREŽICAH

Vabila za obisk razstave Cvetje in sadje sem že napisala, ko sem se začela spraševati, ali je pametno, da sem šla v tako obliko sodelovanja, kako velik bo odziv, kako bodo lahko otroci potešili svojo radovednost. Dilem je bilo konec, ko sem prišla na avtobusno postajo. Tam so že čakali trije otroci in dve mamici. Rekla sem si: »Tudi če nas bo samo toliko, bo cilj dosežen«. Pa ni bilo tako. Starše in otroke ni motil niti dež, ki je padal čedalje močnejše, vedno več jih je prihajalo. Zaradi gneče pred avtobusom se je nekaj staršev odločilo, da pojdejo s svojimi avtomobili. Med njimi je bila tudi Lukova mamica. Luka je doživljal priprave na izlet tako močno, da je šel kar z mano na avtobus. Na poti v Brežice smo opazovali naravo in težko čakali, kdaj bomo prišli na cilj. Od avtobusne postaje do gradu smo šli peš. Tam nas je že čakalo veliko otrok in staršev. Skupaj je bilo 35 otrok, mamc, očkov in starih mam. Po razstavi smo hodili skupaj, kolikor je bilo mogoče. Veselje je bilo opazovati otroke, kako so si z zanimanjem ogledovali čudovite rožice in sadje. Zelo pa jim je bilo zanimivo tudi staro orožje v muzeju, posebno za dolgo pa smo se ustavili v sobi, kjer so vaze in okostja iz časa Kelto. Njihova aktivnost ob opazovanju je bila neizmerna, pozornost je trajala zelo dolgo.

Polni lepih občutkov, s potešeno radovednostjo smo se vrnili v Krško. Še dolgo so otroci pripovedovali, kaj so videli, veliko so na to temo tudi risali. Ob gledanju knjig o starih kulturah in rožicah se z veseljem spominjajo tega izleta.

Zaradi presenetljivo dobrega obiska te razstave in zelo lepih vtisov sem se čez ne-

Lepljenka

kaj časa odločila, da bi šli skupaj še na razstavo malih živali. Tudi na to vabilo je bil odziv velik. Otroci so živali, ki so tako mehke, ljubke in živahne, opazovali s še večjim zanimanjem. Tudi o tem izletu smo se veliko pogovarjali. Še posebno veliko je povedal Nenad, ki je s srečelova na razstavi prinesel domov papagaja.

Vzgojiteljica
Alenka Serne

TELOVADIMO SKUPAJ

V jaslih imamo že dalj časa vpeljene razne oblike sodelovanja s starši, letos pa smo se odločili, da organiziramo srečanje, ki smo ga poimenovali »telovadimo skupaj«, vse to z namenom, da približamo našo dejavnost staršem.

Bil je sončen jesenski dan. Otroci in starši so se počasi zbirali na igrišču in ob petih nas je bilo že kar precej. Za uvod smo se ogreli, potem pa izvajali razne gimnastične vaje z rekviziti (obroči, žogami, vrvo).

Otroci so kritično opazovali svoje starše pri izvajanju vaj, jih opozarjali, če so kaj izpustili ali naredili napak. Vse te vaje izvajamo z otroki v igralnici, le da smo tokrat imeli na voljo veliko več prostora in svežega zraka ter starše za pomoč. Vzdušje je bilo prav prijetno in veselo. Telovadili smo dobre pol ure, na koncu pa smo še skupaj zaplesali. Starši so izrazili željo, da bi podobna srečanja še organizirali, kar je razveseljivo, saj opažamo, da starši posvečajo vse manj časa otroku, ob tem pa se ne zavedajo, kakšno nepopravljivo škodo mu delajo s tem prav v prvih letih življenja. Preden smo se razšli, je vsak dobil trimčka za sodelovanje.

To je le ena izmed oblik, kot smo že

uvodoma napisali, v prihodnje pa bomo organizirali še druge oblike sodelovanja, kot so starševski večeri, skupni sprehodi v naravo itd.

Potrudili se bomo, da bomo skozi te oblike sodelovanja prikazali našo dejavnost in s tem pripomogli k zblizanju s starši, da se bo vzgoja v družini in VVO prepletala oziroma dopoljevala.

Vzgojiteljici
Boža Novak
Jožica Mikulanc

ORIENTACIJSKI POHOD

Ideja se je rodila na prvem roditeljskem sestanku, ko smo se dogovarjali, kako bi starši in otroci naše skupine preživeli dan skupaj.

Bila je jesen in ta je bila letos lepa, privlačna. Želeli smo si, da ta dan preživimo zunaj, v gozdu, seveda ob kostanju. Kot da je že zadišalo po njem. Gledala sem obraze staršev in zdelo se mi je, da so resnično navdušeni. Po pravici povedano: to je bila tudi moja tiha želja in povedala sem na glas: »Če ste za to, bomo izvedli orientacijski pohod. Začetek bi bil nekje pred vrtcem, cilj pa skrit v gozdu, s peko kostanja. Reševali boste naloge, se morali seveda pravilno orientirati in kdor vse pravilno reši, ga čaka pečen kostanj — drugače pa dolg nos in povratek v dolino.«

Mislila sem, da bo to slišati resno — pohod s težkimi nalogami, pač nekaj, kar ni kar tako, pa je rekel nekdo od staršev: »Kjer se bo kadilo, tam bomo pač videli cilj!«

Ha — ha. To bo treba spremeniti — nič predhodnih dimnih signalov. Seveda sem obljubila spremembo, a tudi to ni zresnilo staršev.

V igralnici je vse zavreščalo. Mali šolariji so bili v trenutku v garderobi, oblečeni bi bili v hipu, če jim ne bi sporočila, da orientacijski pohod poteka po določenih pravilih, o katerih se bomo še pogovarjali. Sledil je zelo zanimiv razgovor z otroki o markaciji, o njenem pomenu in pa o nalogah, ki jih bodo morali reševati. Otroci so bili kot vedno polni vprašanj, zanimivih sklepanj in pojmovanj, pa pričakovanj tudi. Razdelili smo se v dve skupini. Prva nastavlja markacijo in naloge, druga rešuje. Vsak od otrok je izdelal eno markacijo — časopisno žogico, naloge pa sem sestavila sama. Otroci so narisali tudi risbice, ki so jih pri določenih nalogi morali tudi poiskati: Start — napeto pričakovanje, kam položiti prvo markacijo, prvo nalogo. Na cilju smo se skrili. Drugo skupino smo slišali že od daleč.

Vsi smo se po tihem smejali, ko smo razočili njihov pogovor: »Tovarišica Janja, našla sem veriverico.«

Dobro — naloga se glasi: Kje prespi veriverica zimo? V brlogu ali na drevesu? Otroci v en glas: »Na drevesu!« Na razpotju sta bili na dveh straneh na drevesih pritrjeni rešitvi. Samo ena je bila pravilna, kot tudi pot do cilja.

Na vrhu je bilo veselo. Prešteli smo orientacijske znake — papirnate žogice, ki so jih sproti pobirali in ugotovili, da dve manjkata. Le kako to? Nabrali smo kostanj za naslednji dan, ko bomo orientacijski pohod izvedli s starši, in odšli iskati pogrešani žogici. Seveda, en ovitek je ostal nedotaknjen — izgleda, da so ga presekali.

Naslednji dan je bil težko pričakovan. Ni sicer sijalo sonce, niti toplo ni bilo kot

druge dni, a smeh nas je vseeno spremljal. Na cilju sem že kurila ogenj, ko sta tja prišla prva dva — mati in sin. Tovarišica Janja je namreč »tekmovalce« na startu spuščala na pohod v določenih časovnih presledkih. Tam pa so starši dobili tudi pisna navodila.

Ogenj je bil sicer majhen in dim me ni izdal, a vseeno so vsi prišli na cilj. Prišli so — ne, že kar pritekli: »Mama, očka, poglejta, tu je!«

Topel čaj pa pečen kostanj — očetje so se spomnili, da je že tudi čas mošta — pa smo lepo preživeli to srečanje. Ja, še to! Nekateri so se pritoževali, da so bile naloge prelahke. Jaz si pa mislim svoje: sedaj so lahko to rekli, ko pa ni nihče odšel povešenega nosu nazaj v dolino.

Vzgojiteljica
Tatjana Škafar

Služba družbenega knjigovodstva - podružnica Krško:

INVESTICIJSKA PORABA IN GRADITEV V OBČINI KRŠKO V DEVETIH MESECIH LETA 1985

Krško, december 1985

Po uvedbi novega projekta za spremljanje investicij v službi družbenega knjigovodstva letos drugič objavljamo podatke o plačilih za investicije. Sicer razpolagamo s podatki o vlaganjih v obdobju januar — november 1985, vendar le za objekte, katerih investitorji imajo sedež v občini Sevnica. Podatki o plačilih za objekte, ki se gradijo na območju občine (ne glede na sedež investitorja), pa so na voljo le vsake tri mesece. Tako bomo v naslednji informaciji prikazali obseg in strukturo plačil za investicije v devetih mesecih letos. Vendar pa podatki o celotnih plačilih za investicije, evidentirani po novem projektu, niso v celoti primerljivi s podatki preteklih let. Zato bomo navedli nekatere bistvene značilnosti novega sistema evidentiranja:

— enota zajemanja podatkov o investicijah je posamezen investicijski objekt, za katerega se sredstva zagotavljajo v skladu s predpisi. Investicije, za katere pa ni potrebno predhodno zagotoviti sredstev, se evidentirajo kot »druga vlaganja, njihov namen in lokacija pa sta določena z dejavnostjo investitorja,

— »druga vlaganja«, katerih investitorji so SIS materialne proizvodnje, SIS družbenih dejavnosti, samoupravni skladi in skladi DPS, so v skladu s projektom evidentirana kot vlaganja v dejavnost SIS in DPS. Zaradi primerljivosti podatkov po namenu investicijskih vlaganj pa je bilo potrebno plačila za investicije

iz teh računov porazdeliti v dejavnosti, kamor po namenu sodijo,

— poseben problem pa predstavlja evidentiranje plačil za investicije v stanovanjsko graditev in družbeni standard. Zaradi njih niso podatki o celotnih plačilih za investicije v letošnjem letu primerljivi s podatki iz predhodnih let. Investicijski objekti v stanovanjsko dejavnost praviloma niso enota evidentiranja v službi, ker zanje ni potrebno zagotavljati sredstev na način, kot velja za druge objekte. Vlaganja v stanovanjsko graditev se evidentirajo kot »druga vlaganja« investitorjev stanovanjske dejavnosti, kar pomeni, da povzemajo tudi njihovo dejavnost in lokacijo. Razen teh

investicij so med investicijami v stanovanjsko graditev in družbeni standard vštete še investicije iz sklada skupne porabe, nekaj pa je tudi takih, ki se vodijo po načelu drugih investicij, za katera se zagotavljajo sredstva. Iz evidence stanovanjske graditve so izpadla tudi plačila za investicije v stanovanjsko dejavnost iz dolgoročnih kreditov, danih občanom za ta namen.

Zaradi vsega povedanega so letošnji podatki primerljivi z lanskimi za plačila gospodarskih in negospodarskih investicij, ne pa tudi za plačila v stanovanjsko dejavnost. V skladu s tem smo oblikovali tudi tabele, prikazane v informaciji.

Letošnja pozeba je krepko oklestila pridelek in prihodke kmetijcev, poznavalci pa trdijo, da bo njen učinek temeljito prišel do izraza šele prihodnje leto.

INVESTICIJSKA PORABA

Gibanje in strukturo investicijskih plačil v devetih mesecih letos kaže naslednji pregled:

v 000 din

	I.—XII. 1984	I.—IX. 1984	I.—IX. 1985	indeksi I.—IX. 85	I.—IX. 85	struktura I.—XII. 84	I.—IX. 84	I.—IX. 85
				I.—XII. 84	I.—IX. 84			
cel. plač.x za inv.	2.698.130	2.075.348	2.590.807	96	125			
Gosp. in negosp. inv.	2.194.292	1.685.553	2.152.538	98	128	100,0	100,0	100,0
Gosp. inv.	2.108.982	1.626.461	2.029.462	96	125	96,1	96,5	94,3
Negos. inv.	85.305	59.092	123.176	144	208	3,9	3,5	5,7
Inv. v stan. dej. in dru- žb. stan.	503.886	389.795	438.169	87	112			

x neprimerljiv podatek

Devetmesečni podatki o plačilih za investicije so že dovolj trdna podlaga za oceno uresničevanja naložbene politike v občini v letošnjem letu. Le-ti pa kažejo, da se je realni obseg investicij letos v primerjavi z enakim lanskim obdobjem precej znižal. V obdobju januar — september letos je bilo v službi družbenega knjigovodstva evidentiranih 2.152.638 tisoč din plačil za gospodarske in negospodarske investicije, kar je nomi-

nalno le za 28% več kot v obdobju januar — september 1984. Medtem ko so plačila za investicije v osnovna sredstva v gospodarstvu višja za eno četrtino, se je obseg

negospodarskih investicij več kot podvojil. Sodeč po nominalni rasti negospodarskih investicij, lahko govorimo tudi o realnem povečanju njihovega obsega. Vendar pa moramo pri tem opozoriti, da nominalna rast negospodarskih investicij ni le odraz stvarnih gibanj, ampak nekoliko tudi posledica novega načina evidentiranja investicij. Kljub višji rasti pa znaša delež negospodarskih investicij le 5,7% in je precej nižji kot v povprečju v republiki, kjer znaša 12,5% in je nižji kot v ostalih posavskih občinah.

Devetmesečni obseg in rast plačil za gospodarske in negospodarske investicije po posameznih področjih sta prikazana v naslednjem pregledu:

v 000 din

	I.—XII. 1984	I.—IX. 1984	I.—IX. 1985	indeksi I.—IX. 85 I.—XII. 84	I.—IX. 85 I.—IX. 84	struktura I.—XII. 84	I.—IX. 84	I.—IX. 85
I. Gospod. invest.	2.108.987	1.626.461	2.029.462	96	125	96,1	96,5	94,3
— industrija	1.325.259	1.046.288	1.464.780	111	140	60,4	62,1	68,0
— kmetijstvo	408.169	302.920	118.013	29	39	18,6	18,0	5,5
— gozdarstvo	7.016	4.659	6.560	94	141	0,3	0,3	0,3
— gradben.	63.640	39.877	32.839	52	82	2,9	2,4	1,5
— promet	82.184	58.759	108.140	132	184	3,7	3,5	5,0
— trgovina	13.303	12.963	755	—	—	0,6	0,8	—
— gostinstvo	62.288	48.155	63.379	102	132	2,8	2,9	2,9
— obrt	90.707	68.369	101.507	112	148	4,1	4,1	4,7
— komun. dej.	37.377	25.685	35.261	94	137	1,7	1,5	1,6
— finanč. teh. stor.	19.044	18.786	74.060	389	394	0,9	1,1	3,4
— druga vlaganja z rač. SIS, DPS	—	—	24.168	—	—	—	—	1,1
2. Negospod. investicije	85.305	59.092	123.176	144	208	4,9	3,5	5,7
— izobraž., kultura	28.034	22.642	50.017	178	221	1,3	1,3	2,3
— zdrav., social. var.	45.074	27.436	37.260	83	136	2,1	1,6	1,7
— invest. v dejav. SIS, DPS	12.197	9.014	35.896	294	398	0,5	0,5	1,7
Gospod. in negospod. invest.	2.194.292	1.685.553	2.152.638	98	128	100,0	100,0	100,0

Med gospodarske investicije smo letos vključili tudi tiste, evidentirane kot druga vlaganja z računov SIS materialne proizvodnje, družbenih skladov in skladov DPS, ki po namenu sodijo v to dejavnost. Tu gre predvsem za plačila za investicije v komunalno dejavnost (24.168 tisoč din v devetih mesecih letos).

Plačila za investicije na področju gospodarstva so realno višja le v finančno-tehničnih storitvah in to na račun Ljubljanske banke—Temeljne posavske banke (nabava minibusov in računalniške

opreme). Realni obseg pa so ohranila še plačila za investicije na področju prometa (izgradnja telefonskega omrežja).

Po obsegu plačil za investicije v osnovna sredstva je na prvem mestu področje industrije. V devetih mesecih letos je njihov delež znašal 68,0% in se je v primerjavi z devetmesečjem lani povečal za 5,9 odstotnih točk. 40,6% plačil na tem področju odpade na plačila za investicije v objekte, ostalo pa so druga vlaganja, za katera ni potrebno zagotavljati sredstev (oprema in podobno).

Zaključek delavskih športnih iger:

PODELITEV PRIZNANJ ŠPORTNIKOM

V Delavskem domu Edvarda Kardelja (20. decembra) so predstavniki Občinskega sveta ZSS Krško v navzočnosti delegatov osnovnih organizacij podelili priznanja najuspešnejšim tekmovalcem XXIV. delavskih športnih iger. Slovesna podelitev pokalov, diplom in priznanj najbolje uvrščenim ekipam in posameznikom je bila v času med zaključkom redakcije Našega glasa in izidom glasila, zato smo si zagotovili seznam prejemnikov teh odličij in vam ga (zaradi obsežnosti) skrajšanega posredujemo.

VELESALOM — ženske

- DO „Djuro Salaj“ Krško
- 2-3 Nuklearna elektrarna Krško
- 2-3 Kovinarska Krško

moški

- DO „Djuro Salaj“ Krško
- Upravni organi SO Krško
- M—Agrokombinat Krško

ŠAH

- DO „Djuro Salaj“ Krško —
- Kovinarska Krško —
- Nuklearna elektrarna Krško —

STRELJANJE — ženske

- M-TOZD Hotel Sremitič Krško
- DO „Djuro Salaj“ Krško
- Labod TOZD Libna Krško

moški

- TOZD Elektrodistribucija Krško
- SOP-TOZD Oprema Krško
- DO „Djuro Salaj“ Krško

ODBOJKA

ženske

- SDK, podr. Krško
- LB —Tem. posavska banka Krško
- TOZD Liska Senovo

moški

- DO „Djuro Salaj“ Krško
- Nuklearna elektrarna Krško
- „Djuro Salaj“ Krško—tozd Papir

NAMIZNI TENIS — ženske

- Labod -TOZD Libna Krško
- Nuklearna elektrarna Krško

moški

- Nuklearna elektrarna Krško I
- Nuklearna elektrarna Krško II
- Upravni organi SO Krško

MALI NOGOMET — moški

- SOP-TOZD Oprema Krško
- SOP-TOZD Klepar Krško
- DO „Djuro Salaj“ Krško

PLAVANJE (samo moški)

- DO „Djuro Salaj“ Krško
- SOP TOZD Oprema Krško
- Postaja milice Krško

ATLETIKA (samo moški)

- DO „Djuro Salaj“ Krško
- Metalna TOZD TGO Senovo
- Nuklearna elektrarna Krško

TEK NA 100 m — nad 35 let:

- Voglar Rudi, „Djuro Salaj“
- Lapajne Marjan, IGMP „Sava“

TEK NA 800 m - do 25 let

- Simončič Darko, Metalna -TOZD TGO
- Jačmenjak Stjepan, M-Agrokombinat
- Kovačič Emil, Metalna -TOZD TGO

OTROŠKI EX LIBRIS PRVIČ PRI NAS

Drago Pirman

V petek, 6. 12. 1985 smo v galeriji Delavskega kulturnega doma Edvarda Kardelja v Krškem odprli razstavo otroških ekslibrisov. Otvoritvi sta prisostvovala in spregovorila o ekslibrisu pri nas in posebej na šolah-prof. dr. Rajko Pavlovec, ustanovitelj društva EX-LIBRIS SLOVENIAE, in prof. Jaro Dolar, sedanji predsednik društva in bivši ravnatelj NUK.

Besedici EX LIBRIS (lat.) pomenita »IZ KNJIG«. Na ta način so že pred mnogimi leti ljubitelji knjig označevali knjige iz lastne knjižnice. Običajno so tema dvema besedicama dodali še svoje ime in priimek in oboje vključili v umetniško izdelano risbo oz. sliko. Risbe so izdelane v posebnih likovnih tehnikah — vrezane so v linolej, redkeje v les (lipa, pušpan) — zato da jih lahko lastnik odtisne na notranji strani naslovnega lista v knjigi, ki mu je posebno pri srcu. Tehnika izdelave zahteva posebno mero natančnosti, potrpežljivosti in pozornosti — črke je treba pisati narobe in besedo začeti z desne na levo — zato je to prvi preizkusni kamen za ekslibriste začetnike.

Ustvarjalec ekslibrisa se neposredno sooča s tehniko drobne grafike, z estetskimi načeli umetnosti, s književnostjo in

predvsem s samim seboj: iz lastne domišljije mora v ekslibrisu prikazati delček tistega, kar mu je najbolj pri srcu. V sodobnem svetu hitenja in hlastanja za čimboljšimi tehničnimi dosežki, ki dušijo ustvarjalno domišljijo, pomeni izdelava ekslibrisa uveljavljanje ustvarjalnih sposobnosti na likovnem, grafičnem, estetskem, umetniškem in književnem področju, ki nam je bilo doslej verjetno manj poznano.

Iz spremnih tekstov posameznih razstavnih katalogov izvemo, da je pobudo za širjenje ekslibrisa med mladino dalo Društvo Exlibris Sloveniae. Sodelovanje se je začelo na OŠ Komenda-Moste, pristopila pa je tudi revija Pionir.

Razstavo ekslibrisov na temo šolskih knjižnic si lahko ogledate v Domu E. Kardelja v Krškem vsak dan od 7h — 14 h in od 15h — 19h.

Razstavo otroških grafik na temo EX LIBRIS sta si prva ogledala gosta: Jaro Dolar (sedanji) in Rajko Pavlovec, nekdanji predsednik in ustanovitelj slovenskega društva EX LIBRIS, v spremstvu organizatorjev-knjižničarjev krške osemletke.

MET KROGLE — do 25 let

1. Davidovič Mirko, »Djuro Salaj«
2. Kerin Dušan, Postaja milice
3. Kekič A. eljko, SOP TOZD Oprema do 35 let

1. Kosalec Božo, »Djuro Salaj«
2. Krumpačnik Franc, »Djuro Salaj«
3. Taletovič Safet, SGP Pionir— TOZD Krško

do 45 let

1. Voljčanjšek Jože, »Djuro Salaj«
2. Ridl Karel, »Djuro Salaj«

nad 45 let

1. Župevc Stane, Metalna TOZD TGO

SKOK V VIŠINO — do 25 let

1. Štajner Janez, »Djuro Salaj«
2. Simončič Darko, Metalna TOZD TGO
3. Breznikar Darko, Metalna TOZD TGO do 35 let

1. Lapajner Marjan ml., IGMP Sava
2. Sambol Brane, NEK
3. Kostrevec Milan, NEK

SKOK V DALJINO do 25 let

1. Breznikar Marko, Metalna TOZD
2. Simončič Darko, Metalna TOZD TGO
3. Harapin Janko, »Djuro Salaj«

do 35 let

1. Zorič Stane, LB—TPB
2. Krumpačnik Franc, »Djuro Salaj«
3. Štajner Janez, »Djuro Salaj«

nad 35 let

1. Voglar Rudi, »Djuro Salaj«
2. Lapajner Marjan, IGMP Sava

ROKOMET (samo moški)

1. SOP TOZD Oprema Krško
2. Kovinarska Krško
3. TOZD Papirkonfekcija Krško

KEGLJANE —

ženske

1. DO »Djuro Salaj« Krško
2. M-TOZD Hotel Sremič Krško
3. TOZD Lisca Senovo

moški

1. SOP TOZD Oprema Krško
2. SGP »Pionir« TOZD GS Krško
3. SOP TOZD Klepar Krško

ODBOJKARSKI TURNIR DNEVA REPUBLIKE—

ženske

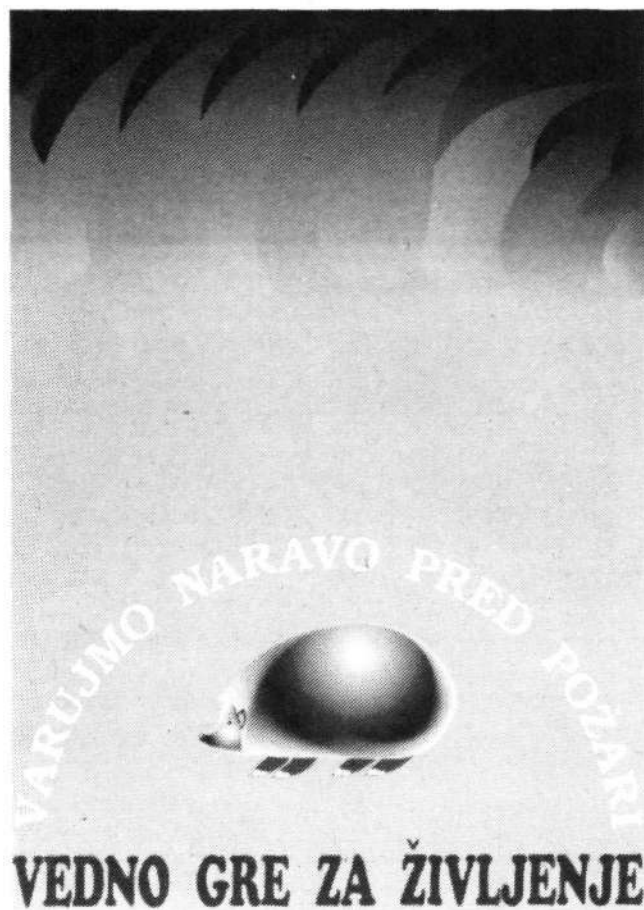
1. LB—Temeljna posavska banka
2. SDK, podr. Krško
3. DO »Djuro Salaj« Krško

moški

1. DO »Djuro Salaj« Krško
2. SDK, podr. Krško
3. »Djuro Salaj« TOZD Papir Krško

NAS GLAS — SKUPNE DELEGATSKE INFORMACIJE

— Izdaja: INDOK center Krško — Naklada: 1350 izvodov — Odgovorni urednik: Ivan Kastelic — Uredništvo: CKŽ 12, 68270 Krško, tel. 71-768 — Tisk: Papirkonfekcija Krško — Glasilo je oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov na podlagi mnenja Republiškega komiteja za informiranje št. 421-1/72 z dne 5. marca 1980 — Za točnost podatkov in informacij, ki so objavljeni kot uradna obvestila ali pojasnila, odgovarjajo posamezne službe, organi oziroma strokovni delavci, ki so pod temi teksti podpisani!

Ministrstvo za obrambo
Republiška uprava za zaščito in reševanje

VARUJMO NARAVO PRED POŽARI **VEDNO GRE ZA ŽIVLJENJE**

Požari v naravi v številkah

Požar je nenadzorovano gorenje, ki povzroči škodo. Tudi nadzorovano kurjenje v naravi lahko zaradi vremenskih razmer uide nadzoru in preide v požar.

Število požarov v zadnjih letih narašča. Povprečno jih je vsako leto 700 do 800, od tega okoli 300 na travniških površinah, okoli 300 na gozdnih površinah, ostali pa drugje. Vsako leto pogori nekaj tisoč hektarjev naravnih površin. Požari v naravi zahtevajo večurno gašenje z velikim številom gasilcev, na nedostopnih krajih pa se lahko bori z ognjem tudi nekaj dni.

Za požare v naravi je največkrat odgovoren človek

Število požarov v naravi se poveča predvsem zgodaj spomladi, ko ljudje kurijo travniške in njivske odpadke. Ob suhem in vetrovnem vremenu lahko tako kurjenje kaj hitro preraste v manjši ali večji požar, ta pa prekine normalno razgrajevanje organskih odpadkov v anorganske snovi in s tem bogatenje zemlje. Mnogo več koristi od travniških in njivskih odpadkov predstavlja kompostiranje in po končanem procesu ponovna uporaba snovi. Če pa se že odločimo za kurjenje odpadkov, jih prej poškopimo z vodo ali jih sežigamo po dežju. Tako je nevarnost požarov manjša, kajti gorenje je

počasnejše, sproščajo se nižje temperature, pritlehna vegetacija in zgornja plast zemlje pa sta znatno manj poškodovani in osiromašeni.

Drugi višek ogroženosti narave s požari nastopi poleti, ko gozdove in travnike ogroža neodgovorno ravnanje izletnikov in sprehajalcev.

Posledice požara na vegetaciji in tleh

Pri požaru, zlasti če gori suha trava in podrast, se sproščajo zelo visoke temperature. Zgornja plast zemlje se, še posebej v suhem obdobju, ko je izsušena, zelo segreje. Zaradi tega mnogo rastlinskih korenin in humusa zgori. Preživijo le bolj odporne rastline, ki navadno predstavljajo manjvredno vegetacijo. Zato lahko na požarnem območju pride tudi do spremembe vegetacije. Kakovostnejša, a bolj občutljiva vegetacija propade, manj kakovostna in bolj odporna pa preživi in se razbohoti. Ostanke gorenja (pepel) odnašata veter in padavinska voda, s tem pa se siromašenje zemlje in erozija še povečata. Poleg tega se pri gorenju organskih snovi sproščajo škodljivi plini, ki onesnažujejo ozračje.

Posledice požara za prosto živeče živali

Na območju Slovenije so naravni vzroki požarov (strela, suša, samovžig idr.) redki, življenjska strategija živali pa ne obsega takih sposobnosti varovanja pred njimi, kakršne imajo živali v sušnih območjih, kjer so požari pogost pojav.

Ob tem, da predstavljajo požari za živali neposredno življenjsko nevarnost, jim spreminjajo tudi varovalne, gnezdilne in prehranske razmere. Zato so posledice požarov v naravi oz. njihovi negativni vplivi na živali lahko tudi dolgotrajnejši.

Neposrednim posledicam požarov so najbolj izpostavljene živali, ki imajo majhna bivalna območja, in tiste, ki živijo v podrastu, v plasteh odpada ali zgornji plasti zemlje. Te praviloma v požarih propadejo.

Obdobje pojavljanja požarov v naravi sovпада tudi z obdobjem ptičje gnezditve in vzreje mladičev. Odrasle živali sicer lahko ognju uidejo, zalega pa v požarih praviloma propade.

Požari na hitro spremenijo varovalne in prehranske razmere. S tem je ogroženo oz. onemogočeno življenje tudi tistim vrstam, ki so se pred ognjem sicer umaknile, pa se skušajo potem, ko je požar ugasnil in so se tla ohladila, vrniti v svoje bivalno območje. V velikopovršinskih požarih so tako še posebej prizadeti teritorialno živeči rastlinojedci (poljski zajec, srnjad), ki na obsežnih požariščih še nekaj let ne najdejo primernih življenjskih razmer. Po nekaj letih se prehranjevalne in postopno tudi varovalne razmere obnovijo. Prehranske razmere pa se zaradi hranilnosti mladih poganjkov lesnatih vrst, ki odženejo iz korenin in rastlin, ki kolonizirajo požarišča, kratkotrajno celo izboljšajo.

Sežiganje odpadkov na poljih in vrtovih

1. Odpadke moramo v naravi sežigati ob stalnem nadzoru odrasle osebe, in sicer med 8. in 18. uro (oz. podnevi).

2. Ob vetrovnem vremenu ne sežigajmo odpadkov.

3. Kraj sežiganja odpadkov naj bo oddaljen najmanj 100 m od zgradb, v katerih je večje število ljudi, najmanj

50 m od javnih prevoznih poti in najmanj 20 m od parkovnih površin, skupin dreves in zaščitene rastlin.

4. Poskrbimo za pogasitev žarišča (žerjavico lahko polijemo z vodo ali jo posujemo z zemljo ali s peskom ter jo poteptamo).

5. Če nameravamo sežigati večje količine naravnih odpadkov, obvestimo o kraju in času sežiga gasilce.

Sušna obdobja – nevarnost za nastanek požarov

V sušnem obdobju se v naravi izogibajmo predvsem:

1. nekontrolirani uporabi ognja in sežiganju odpadkov v naravnem okolju (zlasti na njivah, vrtovih, sadovnjakih in v vinogradih, ki so v bližini gozdov);

2. kajenju v gozdovih ali v njihovi neposredni bližini,

3. kurjenju žarov izven urejenih kurišč,

4. odmetavanju neugasjenih cigaretnih ogorkov in lahko vnetljivih materialov iz vozil.

Črka zakona

Področje požarov v naravnem okolju je urejeno z zakonom o varstvu pred požari, zakonom o gozdovih ter spremljajočimi podzakonskimi predpisi. K varovanju naravnega okolja pred požari lahko veliko pripomoremo sami. V sušnih obdobjih leta, predvsem v začetku leta ter v poletnem obdobju, moramo biti pri uporabi ognja v naravi skrajno previdni. V teh obdobjih je predvsem po obalno-kraškem območju objavljena PREPOVED KURJENJA V NARAVI. Zajema tako prepoved kurjenja v gozdovih kot prepoved kurjenja oz. sežiganja kmetijskih ostankov na njivah, požiganja travnišč in ledin na vseh območjih, kjer lahko ogenj ogrozi gozd, površine v zaraščanju, pašnike ter površine z manjšim številom gozdnih dreves. Pri nadzoru upoštevanja prepovedi kurjenja sodelujejo gozdarski inšpektorji, požarni inšpektorji in organi za notranje zadeve. Kršilce prepovedi, to je povzročitelje požarov v naravnem okolju, lahko pristojni organi kaznujejo za prekršek. Najnižja kazen je 100.000 tolarjev.

Kaj storiti, ko v naravi zagori

1. OSTANIMO MIRNI IN RAZSODNI

Ocenimo, za kakšen požar gre. To bomo lahko storili le, če bomo ohranili mirno kri. Če gre za manjši začetni požar, če je šele zagorelo, skušajmo požar pogasiti sami.

2. PRI GAŠENJU MORAMO PAZITI PREDVSEM NA LASTNO VARNOST!

Požara se lotimo s priročnimi gasilnimi sredstvi:

Z VODO

Gašenje požara v naravi je najuspešnejše z vodo. Zadostno količino vode preprosto zlijemo na ogenj. Ogenj mora povsem ugasniti.

Z BRINOVIMI ALI S SMREKOVIMI VEJAMI

Z vejami tolčemo po ognju ali pa jih vlečemo po robu goreče trave. Če imamo pri roki orodje, kot sta kramp ali lopata, lahko prekoplamo travo in s tem preprečimo nenadzorovano širjenje požara.

Z ZEMLJO ALI S PESKOM

Manjšo površino, ki jo je zajel ogenj, posipamo s peskom ali z zemljo, dokler ogenj povsem ne ugasne.

3. SAMI GASIMO LE, ČE POŽAR NE PRESEGA NAŠIH ZMOŽNOSTI!

Če požaru nismo kos, nemudoma pokličimo najbližjo gasilsko enoto.

GASILCI 93

Prek najbližjega telefona pokličemo številko 93.

1. Predstavimo se z imenom in priimkom.

2. Povemo, kaj in kje gori.

3. Opišemo obseg požara.

4. Povemo, katere dobrine ogroža ogenj.

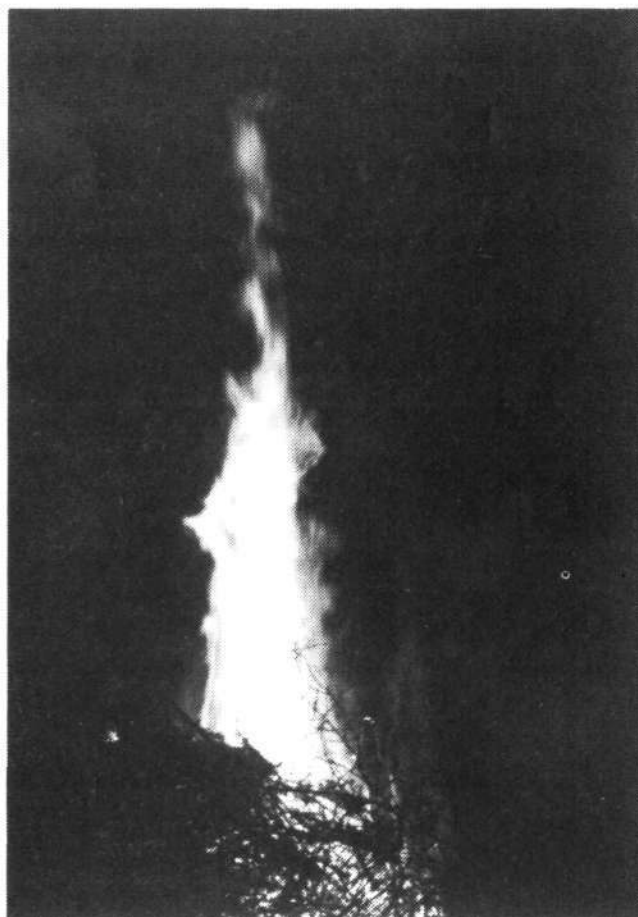
5. Dogovorimo se z gasilci, kje jih bomo počakali.

Z dodatnimi informacijami, ki jih lahko poveste gasilcem na samem kraju požara, lahko veliko prispevate k učinkovitemu gašenju.

Ravnajmo previdno z ognjem v naravi

Da bi se izognili požaru v naravi, lahko kot posamezniki veliko pripomoremo. Ko nastopi sušno obdobje in z njim povezana nevarnost za nastanek požara, bomo skrajno previdni pri ravnanju z ognjem v naravi. Pri spomladanskih opravilih v naravi naj ne bi kurili, če pa že, počnimo to le na urejenih in zavarovanih kuriščih. Vozniki naj ne odmetavajo cigaretnih ogorkov v naravo, ampak v koše za smeti, previdni pa moramo biti tudi pri uporabi vnetljivih snovi v naravi.

Ponatis zloženke, ki jo je izdala Republiška uprava za zaščito in reševanje. Avtorji besedila: dr. Miha Adamič, mag. Romana Hrovat, Matjaž Klarič, Boris Stevanovič, Slavko Šipek, Bogo Zupančič.

Območna enota KRŠKO

Spoštovani!

Bližajo se božični in novoletni prazniki, torej zaključek leta, ko vsak prešteva svoje letne dosežke. Tudi mi preštevamo svoj poslovni rezultat, saj je od njega odvisno Vaše varno in dobičkonosno zavarovanje.

Z zadovoljstvom lahko že sedaj ugotovimo, da smo tudi v letu 1993 poslovali dobro in gospodarno in ustvarili osnovo za Vaše varno zavarovanje v letu 1994.

Naša osnovna naloga ostaja negovanje pristnih odnosov do slehernega zavarovanca, hitro in realno izplačilo škod in ustvarjati dobiček, da boste Vi z nami še naprej zadovoljni. Hočemo opravičiti sloves največje in kvalitetne zavarovalne hiše v državi Sloveniji.

**PRIJATELJA SPOZNAŠ
V NESREČI.**

SPOŠTOVANI

Območna enota Krško sklepa vse vrste premoženjskih in osebnih zavarovanj.

Z nami lahko stopite v stik preko naše organizirane prodajne mreže ali preko predstavništev:

v BREŽICAH, Maistrova ul. 6
tel./fax 0608/62-330

v SEVNICI, Trg svobode 32
tel. 0608/41-450
fax 0608/41-451

na BIZELJSKEM, Bizeljsko 72
tel. 0608/68-137

in na sedežu območne enote
Trg Matije Gubca 1, Krško
tel. 0608/21-385

21-892

fax 0608/22-135

zavarovalnica triglav d.d.
OBMOČNA ENOTA KRŠKO

**NIČ NI TAKO VARNO,
DA NE BI POTREBOVALO ZAVAROVANJA**

SREČNO 1994

OBMOČNA ENOTA KRŠKO

SPOŠTOVANI ZAVAROVANCI,
OBČANKE IN OBČANI,
ZAHVALJUJEMO SE VAM ZA ZAUPANJE
IN VAM Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI
VOŠČIMO VESELE, ZDRAVE, VARNE
IN USPEŠNE
BOŽIČNO-NOVOLETNE PRAZNIKE

Vaša
ZAVAROVALNICA TRIGLAV d.d.
Območna enota KRŠKO
Zoran Šoln, dipl. iur.

Zoran Šoln

NOVO

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE NA POTOVANJIH V TUJINI

Vaše zdravstveno zavarovanje se lahko konča že na meji! Omogočamo vam zavarovalno zaščito, če potrebujete medicinsko pomoč za nepredvidene bolezni ali nezgode, ki vas doletijo kjerkoli v tujini. Preko mednarodne mreže Mercur Asistance vam nudimo 24 ur dnevno servisiranje. Organiziramo ustrezno zdravstveno storitev, priskrbimo zdravnika in zdravila, organiziramo potrebne prevoze in kar je najpomembnejše v tujini, mi plačamo stroške zdravljenja. Zavarovanje lahko sklenete zavsako posamično potovanje ali letovanje v tujini. Kolektivno zavarovanje pa je namenjeno članom podjetij ali organizacij, ki pogosto potujejo v tujino; zavarovanje dogovorimo za dobo enega leta. Bliža se čas zimskih počitnic, zato poskrbite za spremljevalca, ki vas bo spremljal na potovanjih v tujino in to takega, ki vam bo ob nesreči stal ob strani.

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

Priporočamo vam, da se primerno zavarujete in obenem varčujete. Mi vam bomo varčevalni del vsako leto oplemenitili z dobičkom.

Navedene in še mnoge druge koristi nudi življenjsko zavarovanje v trdni valuti (DEM, ATS), premije pa so plačljive v tolarjih. Izbirate lahko med različnimi dobami trajanja zavarovanja, raznimi oblikami in načini plačila premije. Nudimo vam možnost vzajemne oblike sklenitve zavarovanja, kjer se z minimalnim doplačilom hkrati zavarujeta dve osebi.

Življenjsko zavarovanje vam lahko obogatimo tudi z dodatnim nezgodnim zavarovanjem za naslednje primere: dnevne odškodnine, trajne invalidnosti ali nezgodne smrti. V primeru 100% invalidnosti zavarovanca izplačamo dvojno dogovorjeno vsoto.

Prepričani smo, da na ugodnejše pogoje zavarovanja še niste naleteli in da se boste odločili za obliko in način zavarovanja, ki vam najbolj ustreza.

V začetku leta 1994 bomo našo ponudbo razširili z rentnimi zavarovanji, s katerimi si boste lahko zagotovili rento za obdobje po vaši izbiri.

NEZGODNA ZAVAROVANJA

Zagotovite si obliko osebne zavarovalne zaščite, saj nevarnosti obdajajo slehernega med nami na vsakem koraku – bodisi na delu ali v vsakodnevnem življenju. Po pogojih za zavarovanje oseb je možno zavarovati: smrt zavarovanca zaradi nezgode, invalidnost kot posledica nezgode, zavarovanje za primerčasne nesposobnosti za delo zaradi nezgode, zavarovanje v primeru smrti zaradi bolezni in zavarovanje stroškov zdravljenja zavarovanca zaradi nezgode.

Iz naše velike ponudbe nezgodnih zavarovanj lahko izberete različne kombinacije navedenih nevarnosti, seveda odvisno od vaše starosti in želja.

ZAVAROVANJE DNEVNE ZAVAROVALNINE ZA ZDRAVLJENJE V BOLNIŠNICI

Za vas smo pripravili tudi edino zavarovanje, s katerim boste za dneve, ki ste jih preživel v bolnišnici, prejeli denar – dogovorjeno zavarovalno vsoto. Po sprejemljivi ceni to zavarovanje dogovarjamo skupinsko in individualno.

OB NESREČI BO Z VAMI SOLIDARNO
MILIJON NAŠIH ZAVAROVANCEV.

TOLIKŠNEGA JAMSTVA ZA VAŠE ZAVAROVANJE
VAM NE MORE PONUDITI NIHČE DRUG.

obdelava ravnega stekla

resnik

NAŠ GLAS

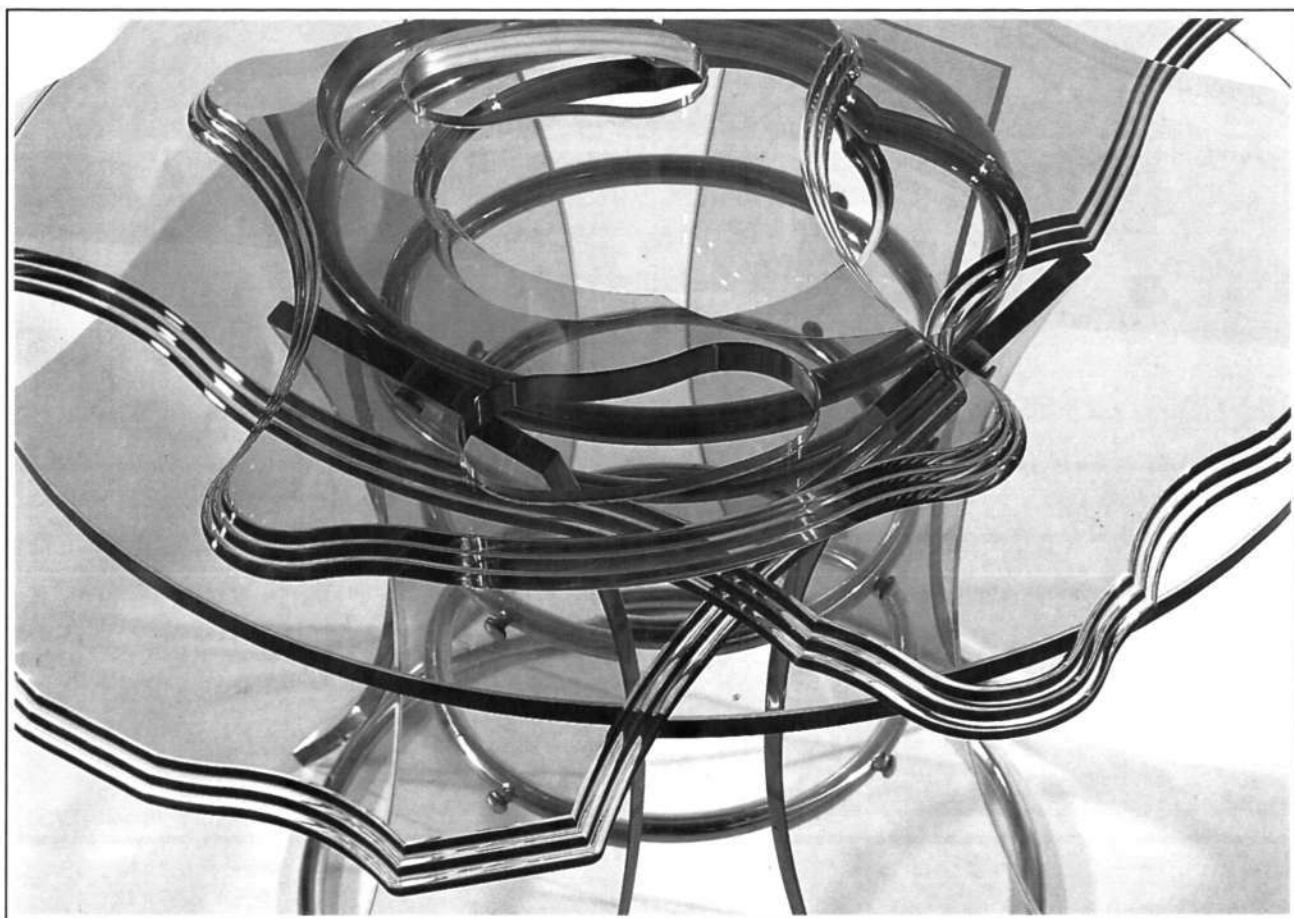
DEJAVNOST:

OBDELAVA RAVNEGA STEKLA IN OGLEDAL
ZA POHISTVENO INDUSTRIJO

UOKVIRJANJE SLIK

OPREMA IN ZASTEKLITEV INTERIERJEV

ZAKLJUČNA DELA V GRADBENIŠTVU,
ZASTEKLITEV POSLOVNIH IN STANOVANJSKIH OBJEKTOV

CESTA MDB 24 · 68273 LESKOVEC/KRŠKO
Telefon: 0608/22-211, 21-120 · Fax: 0608/21-005

obdelava ravnega stekla

resnik

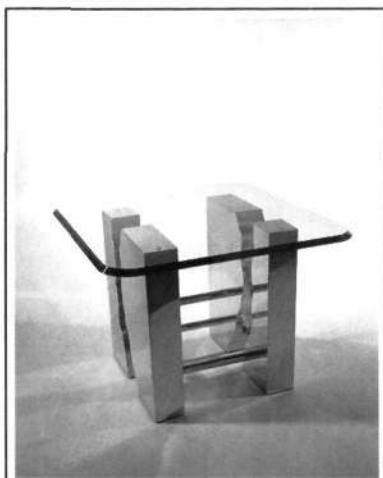
NAŠ GLAS

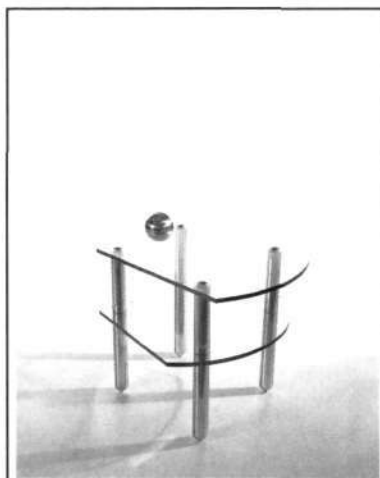
OBEDNA MIZA
»MICA«
180/90, h = 75

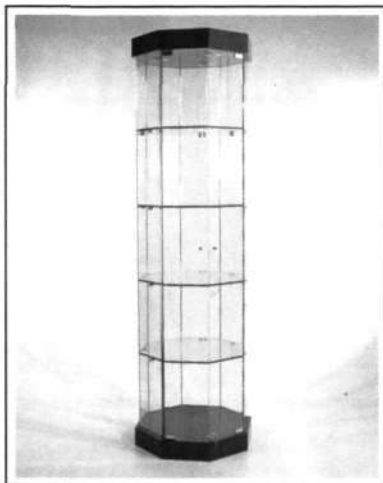
KLUBSKA MIZICA
»ANA«
Ø 80, h = 62

KLUBSKA MIZICA
»JAN«
80/80, h = 52

TELEFONSKA MIZICA
»VANJA«
60/60, h = 53

VITRINA
Ø 70, h = 220

UTRINEK S SEJMA
»POHIŠTVO 93«

OBLIKOVANJE IZDELKOV: ROMAN STOPAR – KRŠKO

CESTA MDB 24 · 68273 LESKOVEC/KRŠKO
Telefon: 0608/22-211, 21-120 · Fax: 0608/21-005

Srečno in uspešno '86

DRAGI OTROCI!

*Naj vam novo leto je v veselje,
snega cel kup naj naleti,
naj izpolnijo vam vse se želje,
da le zdravi bi bili!*

*Tistim pa, ki zdaj so bolni,
dedek Mraz tako želi:
naj spet zdravja brž so polni
in bolezen naj zbeži!*

*Staršem, ki otroke imajo,
naj bo leto brez skrbi,
a otroci starše naj spoznajo
z veselejše kdaj plati!*

*Tistim, ki so stari starši,
pa polagam na srce:
na sprehod pojdite z vnučki,
če že mamica ne gre!*

NAS GLAS
skupne delegatske informacije

Posebna, novoletna izdaja za otroke, izšla 26. 12. 1985. Izid te številke je omogočila Tovarna celuloze in papirja „Djuro Salaj“ Krško. Pesmici podarja otrokom Drago Pirman, risbe pa so delo Uroša Srpčiča in Slavka Germka (8. č) z Osnovne šole „Jurij Dalmatin“ Krško.

Tisk: TOZD Papirkonfekcija Krško — Izdaja: Indok center Krško — Uredništvo: CKŽ 12
Telefon: 71-768 — Odgovorni urednik: Ivan Kastelic — Naklada: 4500 izvodov

Otroci!

Vemo, da zelo radi rišete, pišete, barvate.. . .

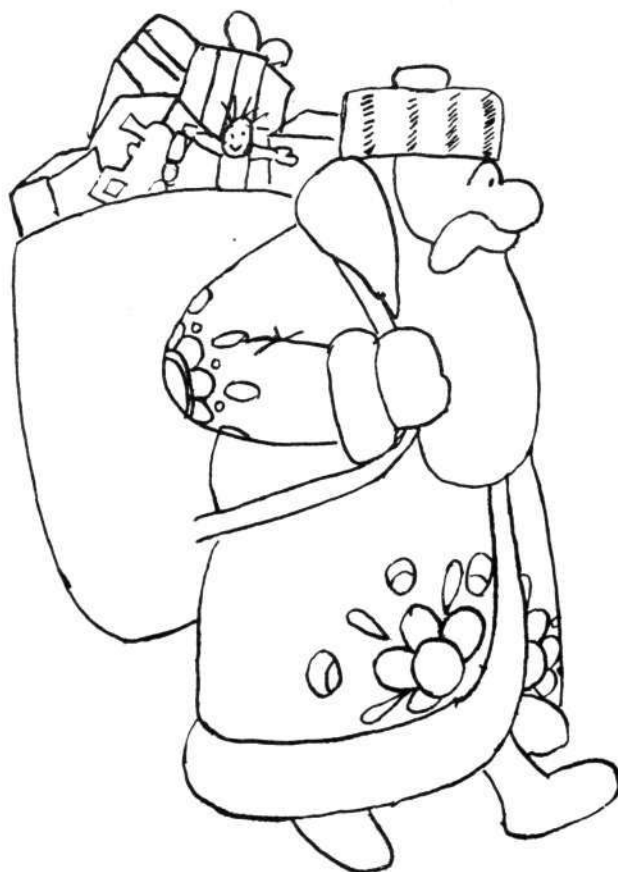
*Zato vam omogočamo, da si tole stran pobarvate --
po svoji želji.*

*A otroci--
kakor vedno--
občudujejo sprevod,
gledajo ga radovedno
in premišljajo: »Od kod,
če nima koša,
bo dobrote nam delil?«*

*Vsako leto isti dan --
včasih malo nagajiv,
toda vedno nasmejan,
da bi deco razvedril--
pride,
s spremstvom pravljичnim obdan,
da bi z malčki pokramljal,
jim darila razdelil.*

*V pismih otroci so pisali:
»Mi bi radi tudi to,
da bi z dedkom se igrali,
ga prijeli za roko!«
Dedek tega je vesel,
in zato na praznovanju
bi vas videti želel.*